Bibliotec. Inst. Teatral Bucureşti
SALA DE LECTURA

GLORIE SĂRBĂTORII MUNCII

Cîntec de primăvară

explozii de lumină
împurpurate-n cînt
îmbracă-n sărbătoare
noi armonii de gînd

vibrînd sărbătorește
ca-n seva primăverii
în muguri cînd pocnește
și dau în floare merii

explozii de lumină
în murmur cînd tresaltă
din miez nestins adîncul
ca primăvara-naltă

la ea îmi este gîndul
— simbol eternizînd —
un cîntec omenirii
de pace pe pămînt.

ION BORODA

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Opinia unui alegător

Tabletă de mai

Traversez Bucureștii **cu metroul** și ies „la lumină" în Stația Sălăjan, în apropierea unei statui înfățișîndu-l pe soldatul de la Mărășești pe soclul căreia, în toată țara scrie „Trecătorule, mergi și spune tuturor că am murit apărînd hotarele României". Blocurile înalte se desfac într-un evantai multicolor de beton și abia lasă statuii spațiul unei piațete care, poate acum se va amenaja. Cum a ajuns statuia asta țărănească aici ? — mă întreb, căci ea îmi aduce repede aminte de satele mele oltenești în mijlocul cărora soldatul de la Mărășești stă mărturia unor nobile jertfe și parcă mă văd „la Înălțare", cu școala, la picioarele soldatului de fontă împungînd cu baioneta dușmanul. Un coleg, orfan ca și mine, citea cu glas tare numele celor jertfiți iar eu îi răspundeam strigînd la fel de tare după fiecare nume citit : Mort pentru patrie ! Era ca un catalog al eroilor și noi îi cunoșteam pe toți eroii fiindcă îi văzusem pînă de curînd trecînd pe drum cu coasa sau cu sapa sau cu carul cu boi și le dădusem bună ziua și ei, eroii, ne răspunseseră ; era unul pe care îl chema Anghelescu și stătea cu casa peste drum de mine și acum el era sfînt. Mă uitam la pozele lor în piatră, toți tineri și toți îmbrăcați țărănește, cu laibăr de dimie și cu cămăși albe cusute la gulere cu șebac și unii din ei cu lămîița de ginere în piept fiindcă mulți se pozau pentru prima dată la nuntă și așta era singura lor fotografie și cu ea rămăseseră și pe monument : eroii erau cei mai mulți gineri ca în Miorița. Și acum ei erau sfinții noștri cei adevărați și mă gîndeam, copil fiind și strigînd tare după citirea numelui lor : Mort pentru patrie !, mă gîndeam, cu înțelegerea mea de copil și cu ce știam eu pînă atunci despre lume că sfinții noștri au fost țăranii : toată istoria noastră ei au clădit țara, ei au apărat-o, ei au murit pentru ea.

Așa mă gîndeam și acum, cu înțelegerea mea **de acum** și cu ce știu eu

(Continuare în pag. 2)

DINU SĂRARU

Semne pentru certitudini

În paginile presei periodice, interviurile și articolele de atitudine se înmulțesc, substratul lor ideologic se dovedește a fi din ce în ce mai pregnant și substanțial și, în aceste semne, noi vedem actualitatea convingerii că principiile clarvăzătoare nu se pot estompa sub rutină sau sub ideea comodă că drumul cel mai sigur este drumul bătut. Dincolo de excese și în pofida lor, asistăm la statornicirea unui climat de dezbatere cu certă dimensiune politică, angajată politic și profund responsabilă din punct de vedere politic, la care pînă în prezent și-au înscris participarea, sub o formă sau alta, scriitori, pictori și muzicieni, etnografi, oameni de știință și filosofi. Un astfel de climat, evident, descurajează și reduce la ridicol răfuiala măruntă, polemica de mahala sau înțepătura meschină. De asemenea, un astfel de climat repune în drepturi demnitatea opiniei libere de interese circumstanțiale și constructivă din punct de vedere obștesc. Iar proba cea mai sigură a adevărului că această dezbatere în plină desfășurare nu este concertată artificial, afirmîndu-se, dimpotrivă, ca demers al conștiinței lucide și militante, o reprezintă chiar tăcerea adîncă a funcționarilor

(Continuare în pag. 2)

MIHAI PELIN

Tinerii

Lîngă ziua de-ntîi

Tinerețea nu e un privilegiu. Sau este ?

Mai lesne decît să căutăm degrabă un răspuns va fi să privim către luna de mijloc a primăverii și să credem că în prea frumoasa lună mai, cum zis-a poetul, se va afla întotdeauna cineva care să nu uite să spună : iată, mai dulce ca lumina hrănită cu zăpezi este lumina de-acum, cea care nu se ridică deasupra nimănui curată, de drept, dar rece și străină de inimă, ci se arată îngăduitoare și parcă îmblînzită de vecinătatea florilor ca de atingerea obrazului unui copil. Să așezăm și noi această lumină la temelia timpului măsurat de orele unei singure zile și, lămurindu-ne că ziua despre care vorbim este a doua a lunii, Ziua Tineretului, să alăturăm laudei anotimpului pe aceea a oamenilor ce-ntruchipează, între toate vîrstele, chiar vremea primăverii. Și astfel, să ne gîndim în primul rînd la cei care întrebîndu-se dacă e tinerețea un privilegiu sau nu, își vor răspunde : depinde de tineri !

Dar atunci cînd tinerețea este chiar media de vîrstă a țării, a oamenilor ei, cînd de exemplu în multe dintre fabricile României muncitorii își spun vîrsta printr-o cifră care începe cu 2, ar mai rămîne de înțeles că, în țara înnoită și împrimăvărată, de cutezanța și de valoarea muncii și gîndirii tinerilor se leagă nu numai o firească, naturală nădejde de viitor, ci și o certitudine a prezentului : țara i-a crescut, tinerii cresc țara.

Răspunderea acestei datorii poate fi într-adevăr un privilegiu, o sărbătoare a vieții fiecărui tînăr. Ziua Tineretului marchează simbolic o însumare a acestor sărbători, de fapt. Și parcă nu întîmplător, parcă nu din motive de aritmetică, să zicem așa, sărbătoarea din 2 mai, a tuturor tinerilor, stă lîngă ziua de-ntîi a lunii. Pe cerul ei primăvăratic, înalt și limpede, se răsfrîng frățește luminile sărbătorești ale Zilei Muncii pe care tinerii au dreptul să o considere și a lor deopotrivă cu toți constructorii României de astăzi.

DUMITRU ELIADE

Închinare muncii

Mă-nchin în fața muncii ca-n fața unui templu
de douăzeci de secoli durabil peste toate ;
e cea mai sacră lege și permanent exemplu
că pîinea, fără muncă să crească, nu se poate.

Mă-nchin la Mama Țară de ieri, de azi, de mîine,
această mamă sfîntă care, cu sfînt temei,
hrănit-a și hrăni-va cu apă și cu pîine
pe toți ce-au fost și fi-vor pe plaiurile ei.

Mă-nchin bătătoritei și veșnic asprei palme
— icoană milenară a trudei în țărînă —
și-i cînt metamorfoza din sînge și sudalmă
în munca ce o face cu titlu de stăpînă.

Mă-nchin fratelui medic și fratelui miner,
și fratelui constructor, și fratelui sudor,
și fratelui pe noapte și ziuă grănicer —
și tuturor acelor patroni pe munca lor !

Mă rog pentru stîrpirea lichelelor de încă
mai fură, stînd în umbra furnalului ce arde,
mîncînd fără rușine o pîine fără muncă
în schimbul declamării de fraze lozincarde.

Cîntesc în fruntea țării pe-ntîiul președinte
și viața sa, istorie de luptă și de muncă,
prin muncă și prin luptă ducîndu-ne-nainte —
el, primul impunîndu-și strădania ca poruncă.

Mă-nchin la pactul păcii, al vieții geamăn frate,
mă-nchin și-i rog la sînu-i să ne sporească pruncii,
să-i crească în deplină, cinstită libertate
și-n cîntecul de pîine dospită-n templul muncii !

SANDU ȘTEFĂNESCU

Secolul de manevră

Mă aflam săptămînile trecute într-un friguros oraș de munte, la vremea cînd în lume se petreceau înfrigurate evenimente. Acolo am zărit, cu o teamă care m-a țintuit multă vreme pe o stradă în preajma gării — stradă măturată numai de ultimele lumini ale zilei — o haită de mistreți, plini de gloanțe și de o imaculată zăpadă (pe care o căraseră în blană, nu se știe de unde), făcîndu-și sfioși plimbarea de seară, cu privirile încărcate de o omenească tristețe. Fiecare șuierat al trenului, în apropiere, reteza drumul cîte unuia, astfel că, atunci cînd — trecînd disprețuitorii pe lîngă mine — se îndepărtaseră mult, a mai rămas Unul, tîrîndu-se multă vreme spre podul de negură al nopții, amînîndu-și parcă umbra tremurătoare, în echilibru pe linia uscată a orizontului.

Drama mistreților acelora, care nu se puteau obișnui nicicum cu gîndul sfîrșitului, plimbîndu-se cu disperare, morți, prin strîmtul oraș al vînătorilor lor, apropiindu-se încă o dată — dar fără teamă — de vînători, e drama care spală, de mult, podelele acestei halte ce se cheamă PĂMÎNT, peste care secolul nostru își proiectează tumul, ca o locomotivă de manevră.

A fi tînăr, la ora la care scriu și scriind simt hîrtia aburindu-se de roua acestei înalte dimineți, înseamnă a fi mereu în bătaia inimii tale, a fi uneori frumos, alteori îngîndurat, a fi tînăr înseamnă a refuza să înțelegi că lumea noastră mare nu va încăpea niciodată în magazia de lemne a casei părintești, a fi tînăr înseamnă a fi neînduplecat cu cei care te iubesc și generos cu ceilalți, a fi tînăr înseamnă a ridica pînă în dreptul frunții semnul acestei neliniștite zile, de pace, a fi tînăr înseamnă, a-ți săruta mireasa în singurul parc public al orașului, a fi tînăr înseamnă a te așeza pe linia ferată, îndreptînd cu mîinile goale secolul acesta de manevră spre cea mai sigură, spre veșnica destinație : LIBERTATEA.

LELIA MUNTEANU

Din sumar :

■ La numai zece kilometri de Capitală ! (p. 5) ■ Patru bărbați în drumul lor spre casă (p. 6—7) ■ Lumină pentru aceste stele (p. 12—13) ■ Onorată instanță a moralei (p. 19) ■ N-am moștenit pămîntul de la înaintași, ci l-am împrumutat de la copii (p. 21) ■ Un medic argentinian venit la București pentru medicamentul „L" (p. 22).

Şedinţa Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Pe ordinea de zi a şedinţei de marţi, 27 aprilie, a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ţinută sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, au fost inscrise probleme deosebit de importante.

Dezbătîndu-se o serie de măsuri privind mai buna gospodărire a fondului funciar, a fost examinat modul în care sînt folosite terenurile în scopuri industriale, reliefîndu-se necesitatea îmbunătăţirii indicilor sintetici privind gradul de ocupare a suprafeţelor destinate obiectivelor de investiţii şi de producţie. S-a subliniat că beneficiarii obiectivelor de investiţii au datoria ca, încă în faza de elaborare a documentaţiei tehnice, să ia măsuri hotărîte pentru restringerea terenurilor la strictul necesar. Pentru stimularea realizării acestui obiectiv, s-au stabilit taxe suplimentare pentru terenurile libere din incinta unităţilor sau din afara acestora, care nu sînt valorificate agricol. În mod corespunzător, s-au aprobat propuneri privind modificarea şi completarea Legii fondului funciar, avîndu-se în vedere crearea de condiţii pentru o gospodărire mai eficientă a fondului funciar şi, în acelaşi timp, stimularea titularilor de investiţii în folosirea, în scopuri industriale, a terenurilor neproductive sau cu un potenţial de producţie cît mai scăzut.

În cadrul aceleiaşi şedinţe, a fost dezbătut şi aprobat un raport cu privire la fondul de participare a oamenilor muncii la realizarea producţiei, a beneficiilor şi la împărţirea beneficiilor pe anul 1981, precum şi proiectul de decret corespunzător. S-a stabilit ca, pentru o şi mai puternică stimulare a tuturor oamenilor muncii la îndeplinirea integrală a sarcinilor de plan, fondul total de participare la beneficii să fie pentru anul 1981 de peste 2 miliarde lei, cu circa 111 milioane lei mai mare faţă de anul 1980. Constatînd că în acordarea fondurilor de participare la beneficii s-au comis unele abuzuri şi inechităţi, ceea ce a făcut ca unele cadre de conducere să beneficieze de sume mult mai mari în raport cu muncitorii şi restul personalului din subordine, Comitetul Politic Executiv a stabilit ca, în spiritul eticii şi echităţii socialiste, sumele cuvenite pentru participarea la beneficii a cadrelor de conducere din unităţile economico-sociale să se stabilească proporţional cu sumele medii ce se acordă muncitorilor şi personalului muncitor din unităţile respective.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a prezentat, la şedinţa Comitetului Politic Executiv, o informare cu privire la vizita oficială de prietenie pe care a efectuat-o, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, în Republica Populară Chineză. Comitetul Politic Executiv a dat o înaltă apreciere rezultatelor deosebit de fructuoase ale acestei vizite, care se înscrie ca un eveniment istoric în cronica relaţiilor româno-chineze, de trainică prietenie şi solidaritate, de strînsă colaborare — relaţii ce se dezvoltă cu succes pe bazele stabilite cu prilejul întîlnirilor tovarăşului Nicolae Ceauşescu cu preşedintele Mao Zedong şi cu premierul Zhou Enlai, în spiritul stimei reciproce, respectării principiilor independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc şi întrajutorării tovărăşeşti. A fost relevat cu satisfacţie faptul că rodnicele convorbiri purtate, în cursul recentei vizite, de tovarăşul Nicolae Ceauşescu cu tovarăşii Hu Yaobang, preşedintele C.C. al P.C. Chinez, Zhao Ziyang, premierul Consiliului de Stat al R.P. Chineze, Deng Xiaoping şi Li Xiannian, vicepreşedinţi ai C.C. al P.C. Chinez, cu alţi veterani revoluţionari, au constituit un nou şi remarcabil moment al dialogului româno-chinez la nivel înalt, care a avut şi are un rol determinant în aprofundarea neîntreruptă a bunelor raporturi dintre partidele, ţările şi popoarele noastre. S-a subliniat că aceste schimburi de păreri, desfăşurate într-o atmosferă de prietenie, stimă şi înţelegere reciprocă, au pus pregnant în evidenţă dorinţa comună de a asigura toate condiţiile pentru ca relaţiile româno-chineze să cunoască, în continuare, o puternică înflorire. După cum s-a remarcat, hotărîrea de a amplifica şi mai mult conlucrarea prietenească româno-chineză în toate domeniile îşi găseşte expresia în înţelegerile convenite, în documentele semnate în timpul vizitei. S-a apreciat că dezvoltarea susţinută a conlucrării româno-chineze este în folosul şi spre binele ţărilor şi popoarelor noastre, al edificării noii orînduiri în România şi China, al cauzei generale a socialismului, păcii şi progresului în lume.

În continuare, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a informat despre vizita oficială de prietenie efectuată, împreună cu tovarăşa Elena Ceausescu, în Republica Populară Democrată Coreeană. Comitetul Politic Executiv a apreciat în mod deosebit bilanţul rodnic al noului dialog româno-coreean la nivel înalt, care a evidenţiat încă o dată dezvoltarea continuă, fructuoasă a prieteniei frăţeşti, tradiţionale şi a solidarităţii militante dintre cele două ţări. Dînd o înaltă apreciere convorbirilor şi întîlnirilor dintre tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşul Kim Ir Sen, secretar general al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, preşedintele Republicii Populare Democrate Coreene, Comitetul Politic Executiv a subliniat însemnătatea hotărîrilor stabilite de cei doi conducători de partid şi de stat privind dezvoltarea pe mai departe a legăturilor dintre Partidul Comunist Român şi Partidul Muncii din Coreea, a schimburilor de experienţă în construcţia socialistă, consultările în probleme bilaterale şi internaţionale de interes comun. S-a apreciat că documentele semnate în timpul vizitei vor avea o puternică înrîurire asupra evoluţiei de ansamblu a relaţiilor româno-coreene, vor contribui la întărirea şi dezvoltarea pe mai departe a relaţiilor de prietenie şi colaborare frăţească dintre cele două partide, ţări şi popoare, a conlucrării lor în viaţa internaţională, la promovarea unităţii şi coeziunii ţărilor socialiste, a mişcării comuniste internaţionale, a cauzei socialismului şi păcii.

Apreciind în unanimitate înţelegerile şi concluziile la care s-a ajuns, Comitetul Politic Executiv a subliniat că oamenii muncii de pe întreg cuprinsul ţării şi-au exprimat, prin telegrame şi mesaje, unanima aprobare şi înalta apreciere faţă de rezultatele vizitelor efectuate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, în R.P. Chineză şi R.P.D. Coreeană. Totodată, ei şi-au reafirmat deplina aderiune la politica internă şi externă a partidului şi statului nostru, al cărei promotor neobosit este tovarăşul Nicolae Ceauşescu, precum şi hotărîrea de a milita neabătut pentru înfăptuirea ei, pentru continua înflorire a patriei, pentru ridicarea României pe noi trepte de progres şi civilizaţie.

ION CODRU ■

Blaj

Cine nu a fost niciodată la Blaj, şi probabil sînt printre noi şi asemenea oameni deşi n-ar trebui, cine nu a fost încă la Blaj nu va avea cum să-i ştie, să-l înţeleagă şi să-l pună unde-i este locul în cartea trăirii româneşti.

La Blaj, sufletul nostru nesăţios de limpezire se simte liber să privească răscolitor pe cărările mergătoare spre rădăcinile neamului, ne uităm în urmă şi călcăm mai mîndri şi mai frumoşi către mîine, îmbătaţi de caişii în floare.

Zidurile caselor au la Blaj miros de carte dusă în desagă şi dacă te opreşti locului simţi, călătorind către noi din adîncimile culturii şi ale istoriei, pe Gheorghe Şincai, Samuil Micu şi Petru Maior, şi te prinde din urmă fosnetul Lepturariului.

Copacii şi pomii dătători de fructe ai Blajului se măsoară din clipa naşterii, cu robusteţea nemăsurabilă a Stejarului, amintind de Iancu şi de tot universul adus cu el din împărăţia Vidrei, revărsat asupră-ne a semn de împăcare şi veşnică trăire.

Oamenii Blajului au ei înşişi ceva din fiinţa şi demnitatea acelui arbore multisecular rostuit de vreme în haine de Făt-Frumos, pregătit să sfideze furtuni şi războaie, să aline zbuciumul fiinţei omeneşti, să-i îndrepte gîndul şi mersul.

În acest aprilie, am ascultat în Cîmpul Libertăţii foşnetul ierbii. Se încrucişau peste fruntea mea frazele paşoptiştilor din tustrele Ţări Româneşti strînse sub aceeaşi cunună de spice, de brazi şi de gînduri.

La orizont, Teiul lui Eminescu şi Crucea lui Iancu. Prin ele, Blajul se prelungeşte în cer ca o columnă fără de noapte, adunată din lacrimi şi speranţă, din glasul celor de la 1848, 1918, de azi şi dintotdeauna. Strigă Bărnuţ din Sibiu, că Ardealul nu-i pustiu... îmi sună a cunoscut de cînd mă ştiu şi de neuitat.

Cine n-a fost niciodată la Blaj este aşteptat acolo cu o creangă de măr înflorit, pentru a-i da frunze şi poame în pămîntul luminat de sfinte amintiri. Ca un legămînt pe vecie între noi şi zilele ce vestitu-le-a Blajul întru nemurirea noastră.

NEAGU UDROIU ■

Tabletă de mai

(Urmare din pagina 1)

acum despre lume, privind statuia modestă a soldatului simbolizînd jertfele de la Mărăşeşti, modesta statuie din apropierea staţiei de metrou bucureştean ocrotită de evantaiul de beton al blocurilor multicolore.

Cum a ajuns statuia asta aici ? — mă întrebam, uitîndu-mă uimit la ea ca la ultimul vestigiu al unei spiritualităţi ţărăneşti în mijlocul exploziei urbanistice, apoi mi-am adus aminte că o ştiam, o mai văzusem, cu ani în urmă ; era la locul ei statuia, căci aici fusese pînă nu prea demult un sat : Dudeşti Cioplea şi statuia se afla în mijlocul satului !

Stingheră, statuia păstrează pe soclul ei de beton numele eroilor care fuseseră ţăranii acelui sat.

Cînd am văzut-o prima dată era, la fel, primăvara şi se apropia blîndă, atunci, luna lui mai, înfloriseră prunii, satul era vrednic din cîte am înţeles şi trăia cu cinste o viaţă tihnită atît de departe de neliniştea Bucureştilor care se mulţumiseră demult cu geografia lor închelată la Barlera Vergului şi la Leul.

Acum îmi dau seama că toată fantezia mea, oricît ar fi fost ea de inaripată, nu m-ar fi putut face să visez măcar, că în mijlocul acelui sat tihnit şi aşezat respectuos în jurul înduioşătorului monument al eroilor se va afla o staţie de metrou a Capitalei româneşti şi că geografia acestei Capitale va fi, aici, departe de hotarele ei posibile şi ambiţioase.

Cine a avut inspirata idee să păstreze statuia modestă, meritã toată cinstea. Grăbiţi cum sîntem, uităm prea uşor de unde am plecat.

Ei bine, în pragul acestui 1 Mai, vă rog să vă gîndiţi de unde am plecat cînd am pornit la drumul greu şi complicat al edificării unei lumi noi. Dincolo de toate greutăţile prin care trecem azi, dincolo de toate lipsurile pe care le întîmpinăm şi va mai trebui, poate, să le întîmpinăm, dincolo de toate neajunsurile de care ne mai izbim, vom întîlni mîndria că această lume nouă există şi că e opera noastră. Poate că cineva, în viitor, îşi va aminti şi de noi, cei de azi, spunînd : iată, lumea aceasta e rodul unei munci titanice.

Semne pentru certitudini

(Urmare din pagina 1)

culturali, scepticismul lor faţă în faţă cu înnoirile ce se propun.

Nu obişnuim să citim într-o astfel de realitate o nouă etapă sau o treaptă neapărat superioară calitativ, avînd în vedere incompatibilitatea dintre cultură şi mania contabilă, clasificatoare doar prin prisma caracteristicilor formale ale existenţei. Dar este limpede că procesul de afirmare a unei conştiinţe culturale politice şi partinice a evoluat spre temperaturi edificatoare. Unii consideră că un organism care face febră este un organism bolnav, intrat într-o iremediabilă discordie cu sine. Împotriva lor, împotriva unei prejudecăţi interesate şi cultivate, cei mai mulţi consideră că un organism capabil să dezvolte febră este neîndoielnic un organism sănătos, înarmat pentru viaţă lungă şi rodnică. Şi între unii şi alţii se aşterne îndeobşte distanţa dintre înverşunare şi calm. Nu întîmplător, atacurile cele mai violente împotriva acestei orînduiri pentru care am optat, întreprinse pe calea undelor şi întreţinute cu vreascuri umede, se dezlănţuie pe teritoriul culturii, vizînd însă aspecte minore şi periferice şi trădînd un substrat de antipatii viscerale. Nu întîmplător, aici, în România, unde se apreciază şi se decide anacronismul unei structuri culturale sau al unui sistem de organizare spirituală, unde se procedează sistematic la reînnoirea lor radicală, dimpotrivă, disputa cu noi înşine ţinteşte esenţa lucrurilor, miezul lor. Numai noi fiind în măsură să dăm lovitura de graţie structurilor considerate de noi perimate. Şi asta pentru că nu ne dă afară din casă privilegiul searbăd de a apăra subit şi fără aviz prealabil exact ceea ce am detestat ieri.

Revin în centrul de interes al acestei dezbateri în primul rînd menirea şi rostul omului de cultură în societatea socialistă, capacitatea literaturii şi artelor de a înriuri conştiinţele în consens cu tendinţele şi orientările certe ale evoluţiei noastre contemporane. În acelaşi timp, dezideratul acordului actului spiritual cu viaţa de toate zilele se exprimă prin termenii unei elocvenţe care ţinteşte competenţa şi primatul ideilor novatoare şi nu subordonarea lor la rutină şi conjuncturi efemere. Confesiunile de atelier care ni s-au oferit în ultimul timp, de pildă, în privinţa statutului poeziei patriotice au fost nu doar cuprinzătoare, dar şi patetice în a explora patriotismul, în întruchipările literare, pe fibra perpetuităţii lui funciare şi a eternităţii lui. În paralel, dar în acelaşi context de emulaţie a opiniilor angajate, nu este ignorată nici adecvarea la exigenţele zilei de azi şi de mîine a artelor plastice, a muzicii, a cinematografiei, domenii pînă acum îndelung ocolite de orice discuţie serioasă. După cum, implicit sau explicit, cu aceeaşi vigoare sînt abordate specificul şi condiţiile de existenţă ale culturii de masă.

Bineînţeles, deplasarea temporară a atenţiei de la operă la problemă, de la datele distincte şi opţiunea personală a creatorului la destinul şi responsabilitatea creaţiei în genere este necesară şi fructuoasă prin prisma şanselor de a clinti inerţia. Fiind una dintre datoriile reprezentative ale omului de cultură să limpezească periodic împrejurările principiale ale demersului său. Participarea sa la evoluţia socială românească, identificarea sa cu obiectivele actuale şi de durată ale politicii partidului şi statului nostru nu sînt simple bunuri etice cîştigate prin exerciţiu, ci, mai mult, se dovedesc a fi parte integrantă a vocaţiei şi autorităţii sale. Totodată, este implicat în cîteva excelente intervenţii de presă din ultima vreme şi un refuz tranşant al jumătăţilor de măsură, se merge îndeobşte la rădăcina neajunsurilor şi nu o dată sînt surprinse în flagrant de activitate tare vechi, al căror somn aparent nu mai amăgeşte pe nimeni. Şi nu este prea dificil să regăsim în toate marca spiritului revolutionar al timpului nostru.

Pentru martorii atenţi ai vieţii spirituale, semnificativ este şi ritmul alert în care au capotat, rînd pe rînd, argumentele grupate în jurul părerii că nu ar fi oportună discuţia de fond, purtată la lumina zilei, subţiindu-şi treptat capacitatea de ripostă şi de obstrucţie şi tocindu-şi preponderenţa de ieri, sfîrşind şi ele prin a se reduce la o părere între alte păreri. Şi s-a întîmplat şi se întîmplă aşa şi nu altfel pentru că ceea ce au afirmat şi afirmă Dinu Săraru, Ion Lăncrănjan sau Al. Oprea, Adrian Păunescu, Nichita Stănescu sau Ion Gheorghe, Sabin Bălaşa şi Mihai Bandac, fie în paginile revistei noastre, fie în alte publicaţii, este fără îndoială important şi constitutiv în conturarea unui climat cultural caracterizat prin progres şi fertilitate. Drumul spre acest climat trecînd prin climatul dezbaterii. Însemnătatea majorităţii opiniilor enunţate deschis constînd în însăşi particulara lor armătură ideologică, în decizia lor de a investi temeinicie în subtextul ideologic al actului creator. Cu alte cuvinte, se anunţă o vară fierbinte şi temperaturile ei vor fi măsura adevărată a vigorii şi aspiraţiei spre performanţe a unui organism cultural viu, sănătos şi partizan la ţelurile ţării de astăzi.

În acest număr reproduceri după TIA PELTZ

1 Mai muncitoresc

La Vîrteju, vîntul miroase a petrol

Vîrteju, Stoina, Bulbuceni — oare în ce manuale școlare de geografie și de istorie vor fi figurînd ? De istorie, fiindcă și la Vîrteju se scrie istorie în acest sfîrșit de veac convulsionat de criza petrolului. Întrebați un copil de școală primară dacă a auzit de sondele Emiratelor Arabe Unite. Răspunsul va fi, probabil, afirmativ. Despre petrolul saharian ce să mai vorbim : nu este exclus ca un unchi sau un frate mai mare al puștiului să se fi întors nu de mult de acolo, după niște ani petrecuți la umbra înșelătoare a unui F-200 **made in Romania.** În ce privește petrolul din Texas, ne-am reciclat cu toții — sau doar avem impresia — la cursul TV predat recent de familia Ewing. Știm deci totul, sau aproape totul, nu este așa ?, despre petrolul de peste mări și țări, stropit uneori cu sînge și mai totdeauna plătit cu dolari scumpi la vedere. Dar, repetăm, ce știm despre Vîrteju, Stoina și cîte altele din zone fierbinți ale petrolului românesc, despre oamenii care îl obțin nu contra dolari ci contra sudoare, despre problemele lor rezolvate și nerezolvate, despre speranțele lor și ale noastre legate de cuvîntul magic PETROL ? Este o lume oarecum aparte, care, nu în mică măsură, va determina soarta prînzului nostru de mîine, dezvoltarea economică în anii ce vin, realizarea sarcinii fundamentale puse de partid : independența energetică a țării.

Așadar, lumea petrolului românesc. Desigur, nu o „terra incognita", întrucît pentru a-i trece fruntariile nu ai nevoie de pașaport sau de Jumbo Jet ; mulți își cîștigă pîinea „la petrol" ; turlele le avem sub ochi, se înfrățesc cu aracii viilor doljene, străjuiesc dinspre Cartojani capitala țării, își alătură emblema faimoasei pîini de Pecica, în Cîmpia de Vest. Și totuși, un microunivers cu destule necunoscute, cu **capcane subtile** (nu este o figură de stil, ci expresia favorită și perfect științifică a geologilor pentru a descrie un anumit mod de așezare a straturilor de petrol în profunzime) ; o lume în plină transformare și înnoire. Însă ale cărei tehnici de ultimă oră se mai învecinează pe alocuri cu utilaj învechit : la Brădești, Dolj, pe „teritoriul" uneia din cele mai productive schele, ni se spune că 80 la sută din trolii sînt de tipul celor de la începutul anilor '50. O lume tulburătoare în care prezentul și viitorul se îmbină straniu, neașteptat, cu trecutul legendar și cu istoria : petrol s-a găsit în satul natal al lui Iancu Jianu, iar sonda 4218 își înalță turla la cîteva sute de metri depărtare de casa lui Tudor din Vladimiri, parcă pentru a dovedi că și petrolul este istorie.

Spre această lume, două sînt căile de acces : de sus în jos, pornind de la cifre la oameni, sau de jos în sus, de la oameni la cifre, cărora cei dintîi trebuie să le dea viață. Am preferat cea de-a doua cale, cu atît mai mult cu cît în aceste zile ne-am aflat în Dolj, în zona fierbinte a petrolului românesc, printre sondorii care adaugă noi file la bogata istorie a aurului negru din țara noastră. După cum s-a anunțat recent, Schela de foraj Craiova, care acționează, de fapt, în Dolj și în Gorj, și care a condus și „Operațiunea Vîrteju", a primit Ordinul Muncii clasa a II-a pe ramura petrol în întrecerea socialistă pe 1981, consfințindu-se astfel prin înalte distincții noua zonă fierbinte a petrolului românesc.

CEL MAI IMPORTANT ȘANTIER DE FORAJ DIN TARĂ ESTE ÎNCĂ ÎN MARȘ

— Nimeni nu se aștepta la acest Vezuviu de petrol — ne spune inginerul Gheorghe Florea, secretarul adjunct al comitetului de partid al schelei. Drept care Vîrteju-Stoina se conturează azi ca **cel mai important șantier de foraj al țării.** Ne mai sosesc de la „1 Mai"-Ploiești vreo 20 instalații de foraj la mare adîncime care, adăugate celor de acum în funcțiune în acest perimetru, vor semnifica o nemaiîntîlnită la noi concentrare de forțe tehnice. Un ținut de baladă și de istorie se va dovedi, poate, a fi și plin de țiței.

În tonul lui Gheorghe Florea se învecinează mîndria petrolistului cu patriotismul local, ambele la fel de justificate, fiindcă realmente este vorba de un **șantier în marș,** după plastica expresie a unui sondor.

Totul a început la fel de molcom ca dealurile doljene din jur, iar surpriza a erupt aidoma unei sonde.

— La drept vorbind, eram destul de necăjit — spune interlocutorul nostru — nu ne prea reușiseră forările. Mai înainte încercasem și pe Valea Dunării, de la Corabia spre Vînju Mare, dar fără prea mult succes. La Vîrteju primele sonde s-au pus în producție în 1979—1980, cu rezultate modeste. Nici măcar de conducte pentru transportul țițeiului de la punctul de colectare la parcul de separatoare nu era nevoie, ne descurcam cu autocisternele. Dealtfel, mai săpasem pe aci cu ani în urmă și întîlnisem fantastice presiuni de gaze, dar culcușul cald al petrolului nu a fost conturat. Sonda 58, iat-o, se află pe un versant, cea cu nr. 57 — pe celălalt versant, dar nici una nu dădea „semne", cum spunem noi. Abia cînd am forat între ele sondele 60 și 65 a izbucnit „Vezuviul".

Astfel la Vîrteju se încheie (provizoriu fiindcă șantierul este literalmente în marș și nimeni nu știe unde se va opri) **marele arc petrolier al Olteniei,** noua noastră Vale a Prahovei. A fost o traiectorie întinsă pe ultimele două decenii : mai întîi Bălteni, apoi Țicleni, Bustuchini, Colibași (lîngă Cărbunești lui Arghezi), zona Craiovei (la porțile orașului, dar nu este exclus ca undeva în adîncuri să mustească că țiței și sub Cetatea banilor), Circea, Malu Mare, Iancu Jianu, Bibești, Turburea. Și acum Vîrteju, Bulbuceni, Stoina, unde se forează la 5 500 m adîncime.

ERUPȚIE LA VÎRTEJU !

Privind înapoi cu mîndrie și înainte cu speranță, și aflînd că doar **creșterea** producției de țiței asigurată de Vîrteju în 1982 față de 1980 a depășit 1 200 tone **pe zi** (înmulțiți cu 365 !) ; că aici se concentrează zeci de instalații de foraj ultramoderne, s-a extins considerabil forajul cu diamante și s-a folosit pentru prima oară, la cimentarea sondelor, cenușă de la termocentrala Craiova (așadar, cenușă și diamant...) — s-ar crea cumva impresia că totul a fost și este o chestiune de tehnică. Ei bine, nu. Nu ea a decis, ci omul în cea mai lungă noapte din 1981 cînd abia dăduse grîul în pîrgă și cînd de la sonda 4275 a răsunat apelul telefonic : **Erupție la Vîrteju !** Atîta și nimic mai mult, nici un cuvînt în plus, nici un fel de amănunte sau de comentarii, fiindcă într-un asemenea caz, pînă explici totul riști să nu mai ai ce și de ce explica, însuși obiectul vorbelor de prisos — sonda în erupție — putînd înceta să existe ca unitate productivă.

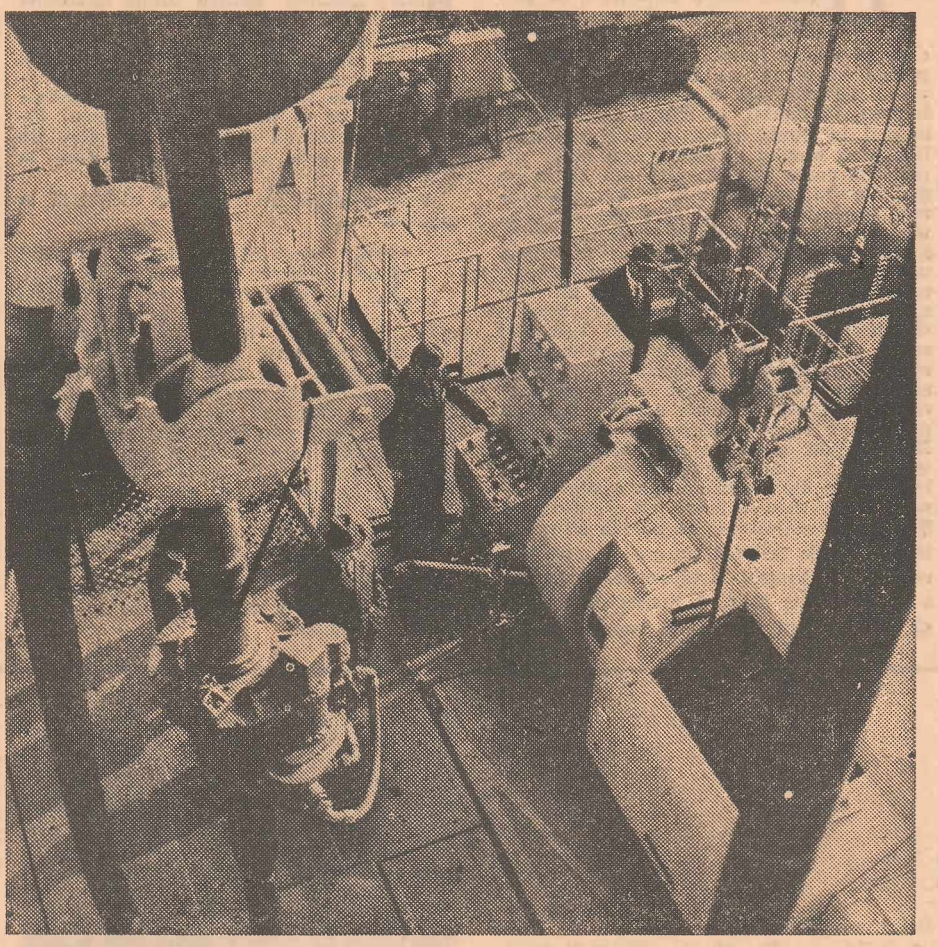

În tolul nopții aceleia de pomină convoaiele de camioane s-au îndreptat în goană de la Craiova spre Vîrteju. Nicolae Ungureanu, șeful transportului, s-a dus din casă în casă la vreo 20 de șoferi (nu aveau telefon) a bătut la ușă și nu a spus nimic. Oamenii doar l-au văzut și au înțeles totul, știau cu punct și virgulă ce aveau de făcut. (Despre acest Ungureanu cineva ne spunea că s-a născut la Țicleni și că **„acolo s-a definit ca personalitate petrolieră".** Ce minunată expresie !) Așadar, camioanele încărcate cu barită goneau spre Vîrteju ca să omoare sonda. Ceea ce nu înseamnă, cum poate s-ar crede, că se intenționa nimicirea ei. Doar stăvilirea erupției.

Eroii clipei fuseseră însă maiștrii Constantin Tuleu, Nicolae Bigiu și inginerul șef de secție de la Vîrteju, Cornel Iordache, nu de mult întors din Sahara. Aflîndu-se la fața locului și acționînd într-o fracțiune de secundă în însuși momentul erupției, ei au „prins" sonda, nu au lăsat-o să „scape". Fără această reacție fulgerătoare proprie petrolistului (bătrînul maistru sondor Gheorghe Iordache, care din 1953 „a făcut toată Oltenia", ne spunea că „în această meserie ai nevoie de 3 C : **cap, curaj, calm"),** toată barita din lume ar fi fost inutilă, căci nimeni și nimic nu ar mai fi putut domoli ulterior **sutele** de atmosfere descătușate din măruntaiele pămîntului.

— Cînd a răsărit soarele prin pădurea de stejari și fagi care străjuiește Vîrteju am respirat ușurați — ne spune un participant la această bătălie de la miezul nopții. Presiunea scăzuse și atmosferele fuseseră biruite. La raportul de seară, mai puțin de 24 de ore după declanșarea erupției, totul se terminase și s-a anunțat : „Sonda este liniștită !"

„Specificul acestei vieți și al peisajelor ei — scria acum patru decenii Geo Bogza în „Lumea petrolului" — e un clocot continuu și subteran, o necontenită fierbere urcînd din adîncuri. Există un duh al vieții petrolifere ascuns în rezervoarele pline cu țiței... ; un duh care răbufnește uneori într-o privire, într-un incendiu. Între oameni și sonde parcă s-a stabilit o identitate de destin".

La Vîrteju incendiu n-a fost, doar o identitate de destin între oameni și sonde.

N-am dori ca această primă incursiune a noastră pe drumurile petrolului s-o încheiem apoteotic cu un răsărit de soare printr-o pădure de stejari și cu imaginea unei ipotetice mări subterane de țiței ascunsă în dealurile doljene și gorjene. Ce va urma după izbînda de la Vîrteju nimeni nu știe. Totul se petrece la mii de metri adîncime, pe o mare nevăzută. (Dealtfel, însuși acest termen de „mare" curent folosit de profani cu privire la zăcămintele de petrol apare cu totul impropriu, întrucît petrolul nu plutește în adîncuri, el este „încrustat", impregnat în roci poros-permeabile, umplînd spațiile libere infinitezimale dintre grăunțele de nisip, gresie, calcar). Iată de ce la Vîrteju ca și în oricare alt avanpost al bătăliei pentru petrolul românesc surprizele, și în bine și în rău, nu sînt excluse, lupta continuă.

LIONEL NIȚESCU

Tinerii

O casă pentru 3000

Primăvara, frăgezimea ierbii, florile, totul există și aici, la Craiova, ca în orice parte a țării. Există și lalele pe străzi, și oltencele vînd ridichi de lună (o, cît de poetic au știut moșii noștri să boteze legumele, ascultați : ridichi de lună, parcă ar cînta pămîntul, în zori !), și ceapă verde cu roua ultimei ploi prinse în fuste de moar lungi și prețioase, și ouă, și narcise. Primăvara, la Craiova, întîlnindu-ne cu **Ileana Ghizdăvescu** și **Mariana Pirvan,** două fete care ar fi în stare să răstoarne universul, atît de energice ne-au părut. Ileana este electromecanic și Mariana bobinator. Locul de muncă al tinerelor — Combinatul chimic din Craiova. Înainte de a intra în școala profesională nu știau bine ce înseamnă electromecanica. Pe timpul practicii au văzut. Ileana se temea, i se părea că nu va putea duce mașinile la standul de probă, cum făceau muncitorii vechi, se gîndea că nu a pus la loc fiecare piesă, așa cum trebuie, se gîndea la posibilele defecțiuni. Mariana își imagina că micuțele, delicatele piese sînt prea complicate pentru înțelegerea ei. Din 1976, de cînd au început să-și facă meseria, fetele acestea care au 25 de ani, care locuiesc pe aceeași stradă și sînt și prietene, lucrează. Nimic nu le-a împiedicat să continue meseria pe care au îndrăgit-o. Nici măcar faptul că erau puține, la început. Dar și minoritatea față de numărul băieților le-a dat aripi. Nu au avut ce pierde, fiind în minoritate, ba dimpotrivă. Băieții le-au tratat ca pe niște tovarășe de muncă. Nu au fost „Răsfățate", dar nici ignorate. Băieții din Combinatul chimic, spun dînsele, au nenumărate calități. Printre altele : știu să fie extraordinar de săritori, iar de multe ori și cavaleri. Nu li se pare că ar fi un defect, în epoca superautomobilismului, să oferi o floare, să protejezi efortul și strădania și să păstrezi, în ciuda orelor de muncă, și disponibilități pentru serile de dans. Tinerii de la Combinatul chimic din Craiova dansează serios și au pasiunea noutăților de ultimă oră în materie de muzică. Ei, da, fetele noastre, ne spun Ileana și Mariana, apreciază aceste „daruri" nu numai la Julio Iglesias !

Vorbind despre „generația de acum", ele, „bătrînele", opinează spre o mai mare integrare a elevilor în procesul de producție, pentru a nu exista tragedia inadaptării, fuga spre salvatorul examen la oricare facultate, la un moment dat liceul ales devenind numai o haltă în drumul către nesfîrșitele examene pe la facultăți care nu au nimic în comun cu ceea ce a urmat „osînditul".

Și iată, fetele mă invită să văd realizarea lor, a celor peste 3 000 de tineri ai combinatului, realizare de care sînt mîndri, pentru că este a fiecăruia, în parte. Să vă spunem despre ce este vorba. Combinatul a luat sub aripa sa protectoare o clădire care trebuia demolată pentru că restaurarea costa prea mult. Municipiul a aprobat cedarea clădirii de pe strada Karl Marx, și lucrările au demarat. Casa, am aflat, a aparținut unui boier pe nume Pleșa, devenind în decursul timpului sediu al Consiliului sindicatelor. Casă a pionierilor. Foarte „vieux epoque", foarte modernă, deci... În adunarea Consiliului oamenilor muncii s-a hotărît ca fiecare dintre acești nemaipomeniți oameni ai combinatului să dea din retribuție, timp de 2—3 ani — o sumă care nici nu se simte — pentru ca tinerii să aibă o casă a lor. Munca de restaurare a fost delicată și, bănuim, extrem de grea. S-a păstrat spiritul clădirii, s-a păstrat aerul fiecărei camere, stucaturile, de o rară frumusețe, ușile, cristalurile, feroneria, parchetul, dar totul a trecut prin mîinile și inimile lor. Aceasta este noua viață, noua identitate a casei de demult, viața investită de către cei care au vrut ca ea să nu devină un morman de moloz. Trebuie să vă spunem că ni s-a părut interesantă soluția de a îmbina tot ce-i „retro" în ea — cristalele, scările impozante, oglinzile venețiene — cu mobila modernă, caldă a sălii unde se ascultă poezii, se bea o cafea, se discută, mai bine decît oriunde, cu liniștea bibliotecii, cu luminoasa expoziție permanentă.

La Clubul „Chimistul" se dansează. Undeva trebuie ca tinerii aceștia să se întîlnească, să plutească, să viseze, să-și trăiască vîrsta, cu totala ei frumusețe. La Clubul „Chimistul" se trăiește. Au loc concursuri, au loc tot felul de minuni născocite tot de tineri, pînă și o paradă a modei au avut, și le-a plăcut teribil, promițîndu-și să nu fie ultima. Două tinere, două destine care s-au împletit în dantela multicoloră a vieții. Pentru ele Combinatul chimic este chiar viața. Ni se pare cel mai frumos elogiu adus primăverii, tinereții.

PIA OLARU

1 Mai

Oameni mai aproape de viitor

Străbatem într-o zi tulbure, pe un vînt năpraznic, rece — care face să ridice norii cu viteze aproape cinematografice pe cer și să clatine valurile Dunării — cheiurile și docurile constructorilor de nave din Galați. Ghid ne e Petre Ion, care întrebat ce meserie are, ezită, apoi declară simplu : „constructor de nave, dar la bază sînt lăcătuș mecanic". Petre Ion e un bărbat bine legat, suplu, îmbrăcat gros, strîns în pufoaică și cu o căciulă masivă pe cap. Are fața spartă în țăndări și intens bronzată, aprinsă parcă de soare și de „arșița" paradoxală a gerului. Înaintăm rezemîndu-ne din cînd în cînd de vînt, întorcîndu-ne cu spatele la vînt. Expresia lui e de om blînd, înțelegător, lovit parcă de o tristețe și de o preocupare fără leac. Omul nu are acum timp de reporteri. E limpede că îl întrerupem de la muncă. Dar nu e în stare să fie nepoliticos și nici nu-i ajung scuzele noastre. Strînge în palmă planurile împăturite ale unei nave de 55 de mii de tone care se află în zona docului uscat, unde e montată, treptat, sub îndrumarea sa. O navă de 55 de mii de tone, un colos de care te sperii cînd îți crește brusc din dreapta, într-un roșu stins, cu linia sa aerodinamică, puternică și indestructibilă. În calele acestei nave comandate de niște armatori dintr-o țară a lumii renumită pentru vasele sale, înregistrată la numărul 772 în registrele constructorilor de nave, coboară în fiecare dimineață, devreme, împreună cu cei paisprezece ortaci ai săi, Petre Ion, omul care așază corabia de oțel ansamblu cu ansamblu pe linia de plutire. Coboară într-un curent care amintește un viscol continuu, la minus cîteva grade, sub cascada scînteilor de la suduri, în zgomotul asurzitor al ciocanelor, într-un infern ordonat, din oțel. Pe sus, pe deasupra păsărilor, a pescărușilor albi, plutește o macara gigant, în nacela căreia se află Trofin Zabara și Toader Caramarin, colaboratorii săi din aer, care depun încet, aproape fără zgomot, fără traumatisme, printr-o aterizare lentă, în docul pregătit de montaj, fragmente imense de navă.

Petre Ion a venit pe șantierul navelor de la Galați la vîrsta de 14 ani ca ucenic lăcătuș, în vremea lansărilor la apă a primelor șlepuri de 1 000 de tone, cînd docurile aveau dimensiuni liliputane și nimeni nu-și putea imagina că vor ajunge la proporțiile de azi, adică piramidale. A venit trist, înfometat, dintr-o Moldovă secătuită după război ; acum e un om în puterea vîrstei și e considerat cel mai bun constructor naval de montaj din Galați. Prin mîna lui au trecut aproape toate navele construite pe acest șantier naval. Și nu numai nave. Chiar în momentul vizitei noastre pe șantier, se află în montaj scheletul podului metalic care urmează să fie montat la Borcea, apoi un fragment impunător din cea de a treia platformă de foraj pentru Marea Neagră, și o platformă de derocări pentru lucrările de construcție ale viitorului port de la Agigea.

Lui Petre Ion îi revine o sarcină grea în acest angrenaj uriaș tehnologic : centrarea „blocurilor-secție" ale navei de 55 de mii de tone, ca și ale tuturor navelor, pe linie, adică fără deformări de asietă, fără a distruge forma aerodinamică a navei. E de la sine înțeles că orice deformare de acest gen duce la dereglarea navei, la instabilitate în larg. În timp ce noi străbatem în lung șantierul, ținîndu-ne cu greu în picioare, strîngîndu-ne de barele metalice de protecție de pe parapetul de beton, la o înălțime amețitoare față de fundul docurilor, nava Rovine, cu viteză mare de deplasament, destinată transportului de mărfuri în vrac, face prima probă de stabilitate în drum spre Sulina. Petre Ion nu are emoții. Pentru că începînd din 1958 toate navele care au ieșit de aici în larg i-au trecut parcă prin viață, pentru că viața lui se desfășoară mai ales aici, pe șantier.

Prin urmare, atenție ! De Petre Ion depinde linia de plutire a navelor construite la Galați. Fără să fie un om care trăiește la linia de plutire, adică la minima rezistență, cum se spune, el cunoaște secretele cele mai intime ale echilibrului, el este esența firului cu plumb, în el bate o inimă de orologiu perfect. Sînt puțini meșteri în lume care se pricep atît de bine în meseria de montor de nave, meserie cu vechime imemorabilă. În gesturile muncii sale se întîlnesc, vrînd nevrînd, toți meșterii de nave din lungul și din latul istoriei. În orice caz, linia pe care le-a dat-o navelor în docul uscat unde lucrează, este linia vieții lui, stabilă, fără dereglări, fără dezordine, linie de încredere și fără repros.

Brusc, la marginea ecluzei apare Dunărea, cu un cer straniu, prin care izbucnește soarele invadat de nori negri. Dunărea plină de nave, Dunărea tulbure, Dunărea pescărușilor și, de data aceasta, Dunărea valurilor zbuciumate din această primăvară în care buletinul cotelor apelor anunță că la Galați nivelul fluviului crește de la 399 centimetri cu 13 centimetri. Atît.

De cîțiva ani, de cînd a ieșit la pensie, într-o atmosferă de sărbătoare melancolică, nu s-a mai vorbit despre Eroul Muncii Socialiste Vasile Iscru. Orice ieșire la pensie seamănă cu un crepuscul. Oamenii își uită tot mai mult eroii, creîndu-și, inevitabil, în ritmul tensionat al muncii, în ritmul agitat al vieții, alți eroi. Dar eroii muncii socialiste sînt și ei bunici, își cresc nepoții, sînt din ce în ce mai nervoși, au insomnii, le tremură mîinile, îi supără tot mai tare reumatismul, ulcerul și se mișcă din ce în ce mai greu, greu, „ca elefanții". Vasile Iscru nu e însă un pensionar ca toți ceilalți, mai bine-zis nu poate fi pensionar. Pentru că un erou al războiului, fost condamnat la moarte cu cîteva ore înainte de ziua de 23 August și salvat în fața plutonului de execuție chiar în ultima dimineață a sentinței, fost erou al muncii socialiste chiar în Întreprinderea „23 August" de unde a ieșit oficial la pensie, nu poate renunța la el însuși. După 45 de ani de muncă Vasile Iscru, unul din cei mai mari meșteri de mașini industriale din România, nu poate rămîne un pensionar oarecare, cu ore de masă fixe, lactovegetariene, cu ore de plimbare în parc și de cafenea, cu ore de citit ziarele și de agonizat la televizor. Acest om a fost deprins să facă mereu cîte ceva, să facă mașini unelte, să repare utilaje complicate, să repare ceasornice, să repare o fereastră, o ușă, o instalație de apă, de lumină, să repare pînă și „sufletele defecte" ale tovarășilor săi de muncă. Pentru că, tot vorba lui, „mereu se găsește ceva de reparat pe lumea asta și rămîne mereu cîte ceva de făcut, chiar și de luat viața de la început". Ceea ce fostul ucenic de la uzinele Malaxa dinainte de război, fostul erou antifascist și fostul mecanic șef al Uzinelor „23 August" din București a și început să facă. Unii dintre cititorii revistei noastre își amintesc poate că Vasile Iscru a ieșit la pensie la data de 30 aprilie 1978, dar cîteva zile mai tîrziu a fost rechemat și trimis în Franța pentru recepția unor utilaje necesare întreprinderii. Așa că data pensionării a fost corectată în cartea de muncă ; 1 iulie 1978. Cîteva săptămîni după aceea a vegetat bolnav de insomnii, de ulcer, trist în fiecare dimineață privind cum trec oamenii spre locurile lor de muncă, pe Bulevardul Muncii unde locuiește modest, într-un apartament de 2 camere, vizavi de fabrica de piine ale cărei miresme bat adeseori prin ferestrele deschise. N-a așteptat mult. A fost chemat de ministru și rugat să se reîntoarcă la treabă pentru că e nevoie de competența sa universală în orologeria mașinilor la Fabrica de osii și boghiuri din Balș, unde a lucrat aproape zi și noapte, încă un an. Pentru ca de la 1 ianuarie 1981 să intre într-o formație de lucru de pensionari pe platforma chimică Dudești, unde execută piese de mare rafinament în diverse domenii de cercetare ale industriei chimice. Și iată-l din nou, sănătos, tonic, molipsitor de tonic, cu somn bun și fără dureri de ulcer, sculîndu-se dimineața, la ora 5 și întorcîndu-se la ora 5, după o zi curată de lucru, ca și cum ar fi tras o dușcă masivă de aer proaspăt alături de alți veterani ai industriei socialiste și ai războiului, cum sînt fostul director general al Uzinelor „23 August" Constantin Putinică, azi pensionar, și alături de fostul inginer șef al Uzinelor „23 August", Constantin Gavrilescu.

Îl întreb de ce nu se odihnește, în sfîrșit, după 45 de ani de muncă. Îmi răspunde : „odihna pentru mine înseamnă boală și în cele din urmă moarte ; am fost învățat să muncesc de copil și voi munci pînă la sfîrșitul zilelor mele ; munca mă ține în viață, mă ține adică viu, în mișcare, mă ține treaz în spirit și îmi îndulcește, de ce să nu recunosc, bugetul familiei, pentru că copiii mei au greutăți, și-au făcut case, au la rîndul lor copii la școală..."

Prin urmare, eroii nu ies niciodată la pensie.

Pe acest bărbat cărunt, cu ochii neobișnuit de intenși, de negri, cu buzele arse de febra unei viroze care nu-l poate culca în pat, pe acest bărbat care de 30 de ani cutreieră pe ploaie, pe vînt, pe ninsoare, pe frig, pe căldură toridă, pămînturile amestecate din luncile Prutului, Siretului și ale Dunării, îl cheamă Constantin Împăratu și e de meserie inginer geodez. În momentul întîlnirii noastre se află îmbrăcat de drum, cu fular masiv în jurul gîtului, sub rafalele unei ninsori violente și întîrziate, la 45 de grade, 26 minute și 16 secunde longitudine nordică și la 28 grade, 06 minute și 21 secunde longitudine estică, adică în centrul orașului Galați, în sediul Oficiului de cadastru și de organizare a teritoriului județean.

Constantin Împăratu este omul care cunoaște pămîntul județului cum își cunoaște propriul său chip privit în oglindă dimineață, pe stomacul gol, adică la ora cinci, cînd se pregătește să plece, de pildă, spre cîmpia Covurluiului. Se trage de la Milcov, a studiat la Iași, a ajuns la Galați printr-unul din concursurile de împrejurări firești ale vieții, s-a însurat devreme și a devenit bunic la ora la care alții trăiesc crizele de adolescență ale copiilor lor.

Ce înseamnă inginer de cadastru, întreb. Un inginer de cadastru, mi se răspunde, trebuie să cunoască cu ochii închiși pămîntul, cu toate denivelările lui, cu toate frămîntările lui, cu toate caracteristicile lui, cu toate semnele particulare, cu toate elementele chimice și biologice care-l compun, cu toate pădurile, viile, culturile, riurile și pîraiele, drumurile, străzile, casele, gardurile, grajdurile, șantierele și combinatele etc. Un inginer de cadastru trebuie să viseze pămîntul de care răspunde și noaptea în somn, să-l măsoare, să-l verifice, să-i presimtă alunecările, trădările. Un inginer de cadastru trebuie să înregistreze fiecare cută de pămînt, fiecare modificare în aspectul reliefului, să cunoască și să avizeze planurile de producție ale cooperativelor de producție și ale gospodăriilor, planurile de irigații, de fertilizări, de amplasare a culturilor, de amplasare a unor obiective industriale, de combatere a eroziunilor solului, etc. Într-un cuvînt, inginerul de cadastru Constantin Împăratu răspunde de întreaga chiverniseală a pămîntului.

Și de ce trebuie măsurat pămîntul mereu și mereu ? Pămîntul e același odată pentru totdeauna. Intervin „mereu modificări, ne răspunde Constantin Împăratu. Pămîntul se mișcă în jurul soarelui, pămîntul se mișcă pe dinăuntru, se frămîntă, reliefu l se schimbă uneori imperceptibil, alteori brutal, riurile își mută cursul, drumurile sînt uneori părăsite, apar altele, terenurile își schimbă destinația etc. Și fiecare modificare a pămîntului trebuie calculată matematic și trigonometric și comunicată pînă la nivelul zborurilor interplanetare. Pentru că, să știți, punctele de sprijin pe care le stabilim se raportează la anumite puncte geodezice stabilite la nivel național și acestea sînt determinate pe cale astronomică.

Prin urmare, cum privește pămîntul inginerul de cadastru Constantin Împăratu ? Ca fiu de țăran, răspunde, mă gîndesc întotdeauna ce trebuie făcut ca acest pămînt să devină mai eficient, mai fertil, mai încăpător, să nu se piardă nici o fărîmă de pămînt, să nu-i lipsească nimic, nici fosfor, nici ozon, nici oxigen, nici bioxid de carbon etc. Veghez să nu se degradeze pămîntul acesta în care ne regăsim cu toate combinațiile de substanțe chimice posibile și în care, pînă la urmă, ne întoarcem cu toții, confirmînd mereu, dacă vreți, atracția forței de gravitație.

Și astfel, Constantin Împăratu, [illegible] cu nume de rezonanță istorică și de poveste la gura sobei, pare, sub uraganul zăpezii întîrziate de la Galați, un împărat dintre cei buni, cu părul complet alb și zîmbet cald, măsurînd pămîntul cu palma și cu pasul, pentru a-l lăsa urmașilor intact și bogat ca o vistierie.

ADRIAN DOHOTARU

Din viața O.D.U.S.

Primăvara în Capitală a venit și prin Afumați

Am deranjat, acum cîteva zile, pentru puține ceasuri liniștea celor de la Afumați. Primele cunoștințe le-am făcut chiar la intrarea în sat. Pe un teren, pînă nu demult viran, Ilie Tești, zis Bulgaru, unul din cei doi specialiști ai comunei în săparea puțurilor, împreună cu alți trei tineri încearcă să aducă apa din sufletul pămîntului către suprafață. Este un semn că, aici, se va contura o nouă gospodărie. Așa și stau lucrurile. Gospodăria va fi a lui Ion Iordan care n-a împlinit încă treizeci de ani. Viața l-a trimis către oraș. Este tîmplar la una dintre cooperativele de mobilă și tapițerie din Capitală. Puteam, îmi spune ștergîndu-și mîinile de sudoare, să-mi cumpăr un apartament în oraș. Un apartament frumos, cu trei camere, pe Colentina. Dar, ce mi-am zis : ce e Colentina ! Este la o aruncătură de băț de Afumați. Așa că am vorbit cu nevasta și ne-am hotărît să ne întoarcem în comună. Și fiindcă la tata nu aveam posibilitatea să mă mut, am un frate mai mic, un unchieș de-al meu mi-a dat o bucată de pămînt. Aici îmi voi face o casă frumoasă cu două nivele. Am început cu forarea puțului. În ajutor mi-au sărit mai toate rudele.

În drum spre sediul C.A.P.-ului fac cunoștință cu Petre Nedea care, sprijinit de poarta casei, așteptă, cum se spune pe la țară, pe cîte cineva cu vești de la oraș. Petre Nedea a fost plugar. Spune cu mare tristețe acest lucru fiindcă, acum, la cei 72 de ani nu-și mai poate profesa meseria. L-au cam lăsat puterile. În schimb toată ziulica, cîtă-i de lungă, robotește prin curte. A pus de toate. Așa ca să-i ajungă și lui, și copiilor de la oraș, și nepoților.

Școala din comuna Afumați se învecinează, dintr-o fericită întîmplare, gard în gard, cum se spune, cu sediul C.A.P.-ului. De ce dintr-o fericită întîmplare ?

Fiindcă, fără să fie declarată în mod oficial, există o întrecere în ceea ce privește munca pămîntului, între elevi și părinții lor — țărani cooperatori. Școala poartă numărul 207. În ciuda faptului că era o zi de duminică foarte mulți elevi s-au prezentat la școală. Maria Cristescu, directoarea școlii, spune că cei care au venit au fost împărțiți în mai multe grupe. O parte dintre elevi au văruit gardurile, bordurile șoselei cît și pomii. Alții au muncit la plivitul brazdelor și la plantatul răsadurilor în solarii. Alții au rămas să facă curățenie în școală. Întregul teren muncit de elevii școlii din Afumați măsoară nici mai mult, nici mai puțin de cinci mii de metri pătrați. Și anul trecut, din produsele obținute de pe acest teren, s-au cîștigat ceva bani — dar acum se speră să se cîștige mult mai mult. În solariile elevilor răsadurile sînt viguroase și frumoase, iar în teren, după ploi, mai totul a înverzit.

Pînă să-l găsesc pe președintele C.A.P.-ului, fac cunoștință cu Florea Ruse, paznic de noapte. Dar, mărturisește, sînt zile, mai ales duminicile, cînd nu se duce acasă. „Acum primăvara, pînă cînd toate se pun pe picioare, spune Florea Ruse, mai dau cîte o mînă de ajutor la solarii. Am stat mai toată iarna. Acum trebuie să punem cu toții umărul la treabă". Și într-adevăr, instalația de erbicidat folosită de Elena N. Pană s-a defectat. Dacă n-ar fi fost Florea Ruse s-ar fi pierdut mult timp. Așa că paznicul de noapte devenit muncitor de zi a reparat instalația în cîteva minute. În solarii, în zona rezervată salatei, totul este aranjat ca-ntr-o farmacie. Răsadurile de salată verde așteaptă să se mai încălzească puțin, să fie plantate în cîmp. Alexandrina Georgescu, cooperatoare, este ajutată de fiul ei, Cristian, muncitor la atelierele Ciclop, aparținînd de I.T.B., și de nora ei, Elena, muncitoare la Mecanică fină.

Președintele C.A.P.-ului, tînărul inginer Nicolae Zăvoreanu, pare mulțumit. Vremea, susține președintele, în ciuda aparențelor a ținut cu truditorii pămîntului. Toate lucrările sînt, să le spunem așa, în grafic. Se lucrează numai cu utilaje complexe. Adică, la o singură trecere se seamănă, se erbicidează, se fertilizează și se și pregătește terenul.

Primărița comunei Afumați se numește Vasila Teodorescu. Spune cu mîndrie că pe lîngă toate lucrurile notate mai este încă unul : comuna Afumați este și foarte frumoasă. Este frumoasă fiindcă oamenii, chiar dacă lucrează în București, nu uită că în buletinul de identitate stă scris că sînt născuți și crescuți în Afumați. „Și, spune Vasila Teodorescu, primăvara anul acesta a venit în Capitală și prin Afumați".

SORIN POSTOLACHE

muncitoresc

La numai zece kilometri de Capitală!

Bucureștenii au primul lor sat de vacanță

Revista noastră publica anul trecut un grupaj anchetă privind locurile de agrement din jurul Capitalei și una dintre concluzii se referea la faptul, deloc de neglijat, că, iată, dacă un locuitor al cartierelor Drumul Taberei, Militari sau Ferentari vroia să petreacă o duminică liniștită la iarbă verde, se vedea nevoit să străbată întregul București pentru ca apoi, cu sufletul la gură, să încerce să prindă un autobuz spre Băneasa, Snagov, Cernica ș.a.m.d., unde-i mai rămîneau cîteva ore de pace și tihnă după care, spre seară, reîncepea calvarul. Altfel spus, concentrarea locurilor de agrement în zona de nord-vest a orașului ducea la mari aglomerări, tihna nu se mai numea tihnă, traficul bucureștean devenea din ce în ce mai dificil de descurcat și suportat și, astfel, o bună parte din locuitorii din vest și sud se lăsau păgubași, gîndindu-se la încercările prin care vor trece, aventurîndu-se într-o astfel de ispravă.

Ne reveneau în minte aceste considerații în urmă cu două zile, în timp ce vizitam Satul de vacanță Bragadiru, situat la numai zece kilometri de București, pe șoseaua care duce spre Alexandria. O așezare, nu exagerăm numind-o astfel, care, desigur, n-a prins rădăcini peste noapte, dar care a căpătat strălucire în mai puțin de un an, o așezare care amintește de Satul de vacanță din capitala verilor noastre, Constanța, adus la starea sa de astăzi prin grija și munca înimoșilor gospodari ai Consiliului popular din sectorul 5.

Aranjat cu discreție și bun gust, păstrînd ceea ce era de păstrat dintr-un relief variat, mici depresiuni și dealuri care înlătură monotonia și bucură ochiul, specialiștii administrației publice din sector au atins cîteva performanțe în materie, imensul parc, 120 hectare, dintre care 90 modernizate pentru actualul sezon, trimițîndu-te cu gîndul, pe alocuri, la unele colțuri ale Grădinii botanice din București sau la liniștea malurilor de la Cernica. Artificialul este prezent fără ostentație, amenajările completînd un cadru natural pregătit cu pricepere și răbdare vreme de vreo zece ani, dacă ținem seama că pădurea tînără de azi, peste tot aflînd salcîmi, stejari și o sumedenie de nuci, a prins rod pe locul de unde s-a scos odinioară nisipul necesar ridicării cartierului Drumul Taberei. Apa lacului de la Bragadiru, rece și limpede, va fi populată, în aceste zile, cu pește pentru ca bancurile cu pescari să prindă viață văzînd cu ochii. Vorbind de modernizări, iată cîteva. Un camping unde-ți poți instala cortul proprietate personală sau cel închiriat la fața locului, 33 de căsuțe cu 2, 4 și 6 locuri, așezate pe malul apei sau mai sus, de-a lungul aleii principale, fiecare căsuță arătîndu-se ca o mică gospodărie cu o curte, urmare a gîndului bun că tot omul ieșit din chingile și rigorile betonului tînjește după un mic colț al său mai plin de personalitate (idee în numele căreia căsuțele cu pricina nici nu seamănă între ele), un teren de volei amenajat pe iarbă, un teren de fotbal adevărat, gazonat, pe care, cîteodată, fac antrenamente cu mai mult sau mai puțin folos fotbaliștii de la Progresul Vulcan, aproximativ 100 de bărci și hidrobiciclete și, firește, un restaurant cu terasă al cărui responsabil, un ins viguros, dar blînd, care de zile întregi vine aici dimineața și pleacă seara din dorința sinceră ca deschiderea oficială a Satului de vacanță — la 1 Mai — să fie perfectă, l-am numit pe Costel Huțanu de la I.A.P.L. Central, un restaurant care, fapt inedit, beneficiază și de o ghețărie în stare să facă tun nu numai berea Bragadiru oferită din belșug de gazde, dar și sprițul care și-l aduce omul de la domiciliu.

Spuneam că Satul de vacanță pare a fi o adevărată așezare deoarece tinde să aibă un ritm propriu. Viitorul său ține în egală măsură de vrednicia gazdelor, dar și de respectul pe care i-l vor arăta sutele de mii de vremelnici locuitori.

RĂZVAN BĂRBULESCU
Fotografii de VASILE MINECAN

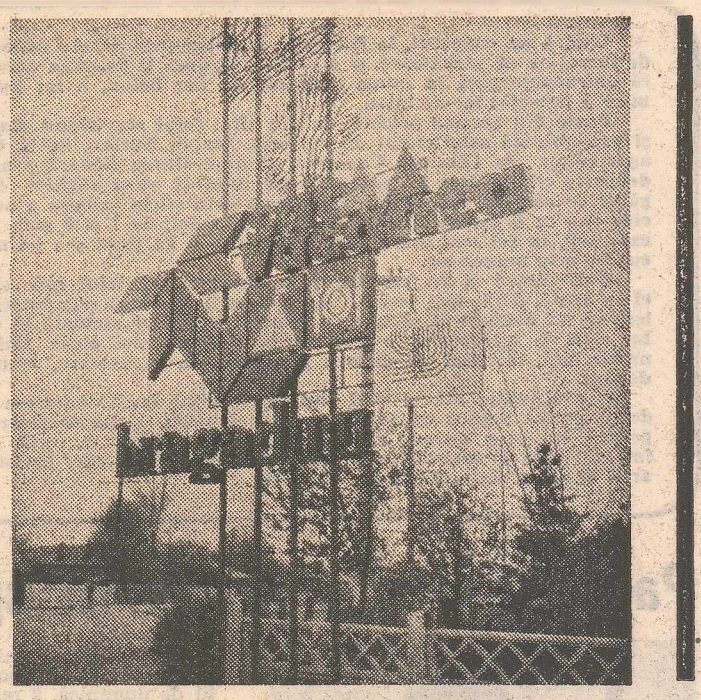

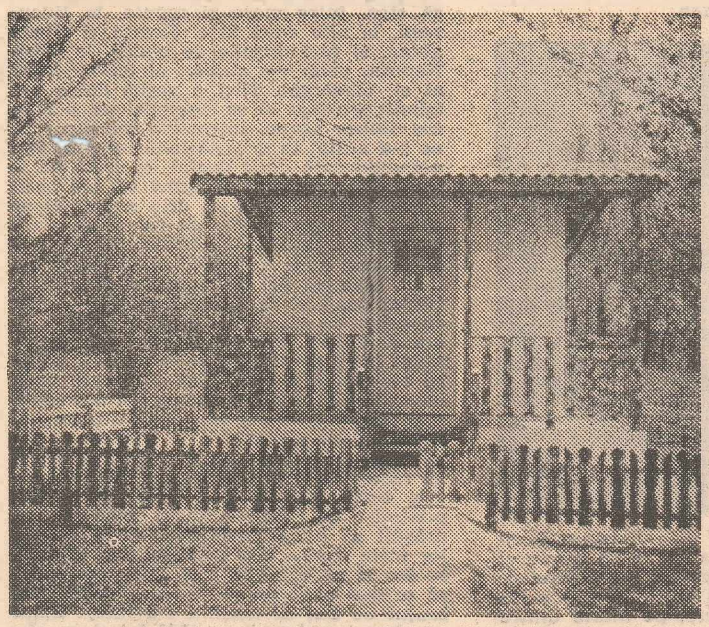

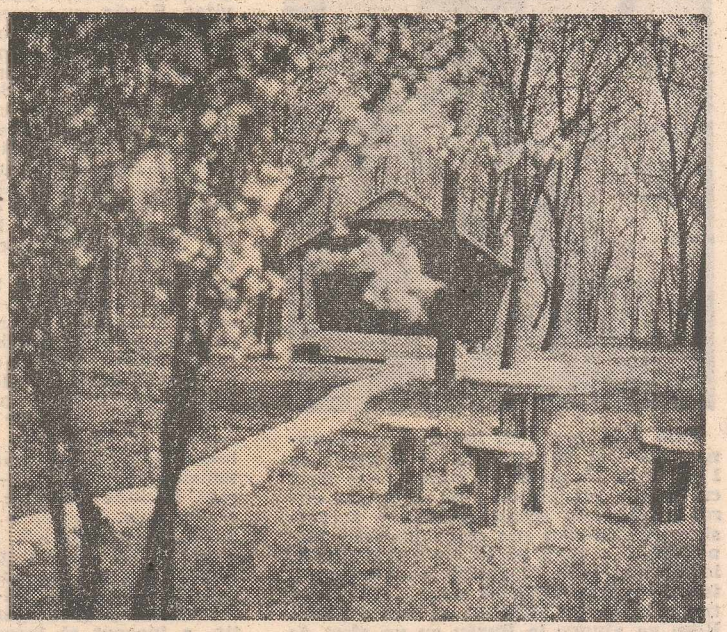

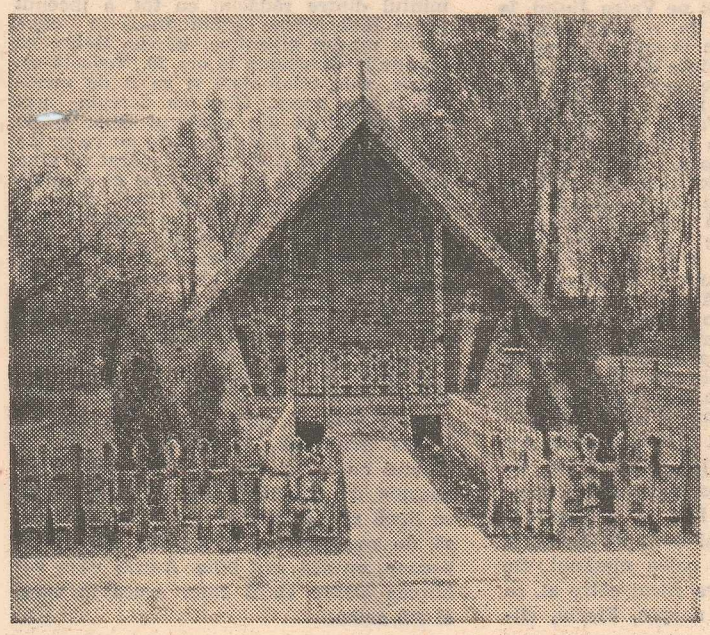

1 Mai

Cînd i-am cunoscut, la Basarabi, la kilometrul 40 al Canalului, purtau haine de lucru, nu de sărbătoare, şi o ploaie măruntă şi deasă, a cărei umezeală părea că pătrunsese pînă în inima munţilor de fier beton, îi tot ţinea, siciindu-i, de mîneca hainelor lor de lucru.

Poate din această pricină, nu din alta, şeful serviciului plan, Nicolae Moise, şi preşedintele comitetului de sindicat, Ştefan Burlan, de la Grupul 3 şantiere aparţinător de Centrala Canalului Dunăre-Marea Neagră, s-au îndurat să lase deoparte cifrele care le şedeau la îndemînă şi, ca-n unghiul lăsat de un ştergător de parbriz, am căutat să vedem prin sticla tulbure a acelei zile ploioase cine sau ce îi aşteaptă acasă pe aceşti oameni, de 1 şi 2 mai, în sărbătoarea pe care aici, în cel mai mare şantier al ţării, ei au ţinut s-o întîmpine aşa cum se cuvine prin munca lor.

Unii pleacă şi au bucuria de a descoperi că totul este aşa cum lăsaseră ei în urmă. Alţii, mai puţini, nu prea mai au ce să recunoască dar se străduiesc cu tot dinadinsul să lase un semn nou la care altădată să se poată întoarce. Iar alţii, şi mai puţini, s-ar putea să nici nu mai plece. Chiar şi aceştia din urmă, însă, tot simt de undeva din lume, ca o chemare, ecoul paşilor lor de demult.

O casă, chiar atunci cînd nu mai rămîne decît amintirea ei, e încă destul de puternică pentru ca amintirea ei, cel puţin, să nu se şteargă niciodată iar pentru cel ce-a crescut acolo, alături de părinţii şi fraţii lui, ea veghează într-o latură a sufletului ca un mal apropiat şi sigur, împotriva oricărui val ar fi să ridice viaţa din partea cealaltă.

Patru bărbaţi în drumul lor spre casă

Paul Roşu crede că fericirea ar însemna pentru el, deocamdată, ca în zilele de 1 şi 2 mai să nu plouă cumva. Aşa zice, cu toate că, bineînţeles, nu şi-ar găsi curaj să pună în această afirmaţie aceeaşi siguranţă cu care ştie că pe şantierul Canalului el a venit pe 15 iunie 1976 ori că, în seara zilei de 30 aprilie, va aştepta un tren care s-ar putea să întîrzie. Dar dacă trenul de la ora 19,20 nu va întîrzia, Paul Roşu va ajunge la Buzău cu un sfert de ceas înainte de miezul nopţii. Va sări în alt tren şi la 1 fără 20 va fi la Rîmnicu Sărat, de unde ar mai avea de mers doar două ore pînă acasă. De la Anul nou, de cînd n-a mai fost pe la Mărgăriteşti, a auzit că s-a anulat cursa de ora 5 şi că primul autobuz cu care va putea pleca mai departe ar fi cel care înainte era al doilea, de la ora 7. Oricum, Paul Roşu ştie că are de aşteptat şi va aştepta, bineînţeles, în sala de aşteptare. Dacă va găsi o bancă liberă se va întinde chiar să se odihnească vreo cîteva ore, cu toate că ştie că a doua zi n-o să prea aibă de făcut acasă decît să se joace cu nepoată-sa, Adina. Adina are 3 ani şi de la 2 luni a fost crescută de maică-sa mare, adică de Florica, nevasta lui Paul Roşu. În aşteptarea dimineţii de 1 mai el nu va putea să-şi aşeze însă, la căpătîi, voluminoasa servietă din piele veritabilă, arătoasă încă în ciuda faptului că a purtat-o după el pe toate şantierele pe unde a umblat. Are, în servieta aceea, o păpuşă pentru Adina şi i-ar fi teamă să n-o strivească. Mai are acolo şi un serviciu de cafea pe care Paul Roşu l-a cumpărat cu cîtăva vreme în urmă de la Constanţa, în vederea nunţii de duminică, 2 mai, la care a fost invitat. E văr cu soacra mică, Ilinca, secretară la primăria comunei. Mireasa e absolventă de liceu, munceşte în capitala judeţului, la Buzău, iar ginerele, băiat din sat, este student la Bucureşti. Pe acesta Paul Roşu nu prea-l cunoaşte, nici nu se născuse cînd el a plecat prima dată pe şantier, în urmă cu 24 de ani. În ce priveşte mia de lei pe care el va trece-o din buzunarul hainelor sale de drum în buzunarul costumului pe care Florica i-l ţine întotdeauna pregătit, bine periat şi călcat, în şifonierul din camera pentru oaspeţi, Paul Roşu se va sfătui mai întîi cu nevasta şi vor hotărî împreună dacă vor da-o chiar pe toată. S-ar putea să merite, spune el, a auzit că la nunta aceea va veni să cînte şi Irina Loghin. Zgîrcit n-o să fie însă chiar dacă va cînta numai vioristul Costel Stîngaciu, de la Buzău, cu orchestra lui. Îi place muzica populară, nu se plictiseşte oricît ar asculta, şi nu s-a împăcat nici acum cu gîndul că un derbedeu i-a furat radiocasetofonul din apartamentul pe care el l-a primit, la Basarabi, şi unde locuieşte împreună cu fiica sa, Marieta, laborantă la o staţie de betoane, şi cu Petrică, soţul acesteia, lăcătuş. Hoţul nu s-a mulţumit numai cu radiocasetofonul pe care Paul Roşu dăduse 10 000 de lei, ci i-a luat şi casetele. De curînd şi-a cumpărat altul, mai ieftin, a început să înregistreze şi muzică, pe gustul lui, însă pierderea rămîne pierdere şi reamintindu-şi de ea Paul Roşu o să-şi strîngă degetele şi mai tare pe minerul servietei lui credincioase, chiar dacă între timp va fi început să-l cuprindă somnul. Către servieta aceea, cel puţin, n-a îndrăznit nimeni să întindă mîna. Poate că-i poartă noroc C.F.R.-ul, el se simte oricum legat sufleteşte de această instituţie şi s-ar putea zice că sentimentul e reciproc din moment ce Paul Roşu dispune de un permis de liberă circulaţie. Şi-a dobîndit acest drept, zice, lucrînd pe mai multe şantiere de căi ferate. Ordinul Muncii clasa I, pe care l-a primit pe şantierul podului Giurgeni-Vadu Oii, după ce înainte lucrase la Combinatul siderurgic Hunedoara şi la Porţile de Fier, i-ar fi dat şi el dreptul, din cîte a auzit, să aibă un permis de tren. Cum avea unul, nu s-a mai dus să-l ia şi pe al doilea. Deşi-l cîştigase pe merit, dacă ar fi făcut uz de acest drept, al doilea, i s-ar fi părut nedemn să-l merite chiar şi pe primul. Cu permisul în buzunar îşi va putea spune că a economisit. Iată, încă 64 de lei, şi la gîndul că tot atîta va economisi şi la înapoiere, de la Rîmnicu Sărat la Basarabi, va putea să se întoarcă mulţumit de pe o parte pe alta pe banca de lemn şi să mai facă încă un pas în apele somnului. Şi cu toate că apele somnului aceluia n-or să fie prea adînci, nu se poate şti dinainte dacă nu cumva, desprinzîndu-se din pînza tremurătoare a unui vis, nunta de la Mărgăriteşti n-o să-şi pornească alaiul chiar în lungul podului de apă dintre Cernavodă şi Agigea. Asta e Canalul ?, o să întrebe cineva, vreun consătean. Asta este, o să răspundă, uite un capăt se înalţă cu 6 metri deasupra Dunării şi merge tot aşa, către răsărit, pînă la mare, cu o jumătate de metru deasupra nivelului mării. Şi strigînd acestea, ca să acopere muzica tarafului lui Costel Stîngaciu, Paul Roşu o să se mire de ce ţine el în mînă o servietă, tocmai acolo, la nuntă, şi n-o să poată înţelege deloc cum s-a întîmplat că a ajuns din nou la Basarabi, de unde îşi aduce aminte precis că a plecat cu trenul. Se va răsuci ca să vadă mai bine în jur, să înţeleagă acest lucru ciudat, şi atunci are să descopere că la Rîmnic se apropie dimineaţa şi că el trebuie să se grăbească. Poate, cine ştie, cursa de ora 5 n-a fost anulată. Iar ziua ar fi într-adevăr bine să fie senină şi limpede. Fata şi ginerele lui n-au putut să vină şi ei acasă de data aceasta, dar i-au pus în servietă un aparat de fotografiat şi i-au zis să le-aducă neapărat poze cu Adina.

Mircea Dobre are 47 de ani, este maistru principal şi de cînd a venit pe şantierul Canalului, în 1975, conduce o formaţie de 77 de oameni. Cu unii dintre aceştia a lucrat şi pe alte şantiere, pe multe dintre cele mărunte însă şi pe cele mari, la Porţile de Fier şi apoi pe Valea Jiului, la refacerea tunelurilor în vederea electrificării căii ferate. Din Costeştii Argeşului a plecat cu puţin înainte de a se fi născut băiatul lui, Vasile, aşa că oricui l-ar întreba cîţi ani au trecut de-atunci ar putea răspunde că Vasile a împlinit, de curînd, 19 ani. Acesta a reuşit în toamna trecută la admitere la Institutul politehnic din Bucureşti, Facultatea de tehnologie a construcţiilor de maşini. Acum face armata, mai are două luni pînă să se libereze. Mircea Dobre va trece pe la el la întoarcere, pe 2 mai, cînd are tren la ora 9 şi va ajunge în Bucureşti la 12. Cum ştie că e un tren către Constanţa la ora 17, o să aibă timp să se repeadă pînă la unitatea militară unde-l va găsi pe Vasile. Aşa va face, nu altfel. Va pleca în seara zilei de 30 aprilie la ora 18,40 şi va sosi în gara Costeştilor la ora 1 în ziua de 1 mai. Pînă acasă mai are de mers încă trei kilometri şi la ora aceea va merge pe jos, bineînţeles. Va întinde mîna pe deasupra porţii şi va trage singur zăvorul. Nici nu e greu, zăvorul acela e pus mai mult de formă şi nu închide poarta în calea nimănui. De după colţul casei se va stirni către el, ca o umbră fumurie în noapte, Floriu, cîinele bătrîn şi credincios, care-şi va pierde din fugă elanul pe măsură ce o să-l recunoască şi va ajunge gudurîndu-se la picioarele lui. Şi cînd Mircea Dobre va bătea la fereastra camerei unde ştie că doarme mama lui, e cît se poate de sigur că ea are să întrebe din întunericul camerei aceleia „cine este" iar el va răspunde din întunericul mai luminos de afară „eu sînt, Mircea". De 1 mai are să muncească, ştie bine, la orice fel de treburi ale casei ce pot fi începute şi terminate într-o zi, fiindcă la 77 de ani cîţi are mama lui, Filofteia, aceasta nu mai poate munci decît pe lîngă casă, pe bucăţica de pămînt din grădină, iar de la o vreme parcă nici acolo nu prea le mai poate duce pe toate la capăt. Mircea Dobre trage nădejde să se întîlnească şi cu alţi fraţi ai lui, dar deocamdată nu e convins că o să-l vadă decît pe Vasile, cel mai vîrstnic dintre ei. Pentru că locuieşte chiar în Costeşti, acesta şi-a luat pe umerii lui întreaga răspundere de a veghea asupra casei părinţilor, şi în nici un caz nu se poate spune că a vrut să scape de această grijă cînd a încercat s-o convingă pe maică-sa să vină să stea la ei, în casa lui. Ea a zis nu, şi a rămas aşa cum a zis ea. N-a vrut să plece nici, la Mircea, la Constanţa, unde ar fi putut să vadă marea în fiecare zi, după cum nici la Rîmnicu Vîlcea, mai aproape de munte, unde o fată a ei, Vasilica, ar fi primit-o cu dragă inimă. Tot astfel nu s-a învoit să stea, între mare şi munte, la Bucureşti, la alte două fete, Florica şi Gherghina, şi nici dincolo de munţi, la Cluj-Napoca, unde s-a stabilit al treilea băiat al ei, Gheorghe. Nici o vorbă dulce n-a izbutit s-o facă să se răzgîndească şi Mircea Dobre spune, întrucîtva mîndru, că ea s-a arătat în această hotărîre a ei mai neînduplecată decît dealul de cretă de la Basarabi, care pînă la urmă tot s-a lăsat biruit. Copiii au sfîrşit prin a o înţelege şi a-i da dreptate. Şi pentru că, în afară de această înţelegere, Mircea Dobre ştie că ar mai avea o datorie către mama sa, îi va lăsa cei 300 de lei, cît îi trimite în fiecare lună, şi va pleca din Costeşti, cum spuneam, în ziua de duminică, 2 mai, la ora 9. Atunci, văzînd pe fereastra vagonului întinsele livezi ale Argeşului, poate îşi va reaminti întîmplarea pe care ne-a povestit-o şi nouă, o întîmplare petrecută mai demult şi nu se ştie precis unde, dar oricum între Cernavodă şi Agigea, pe linia Canalului. Doi excavatorişti, zice-se, îşi făceau de lucru prin preajma unei livezi îmbietoare şi au răbdat, o vreme, privind-o cu coada ochiului, pînă au îndrăznit să ceară paznicului să le dea şi lor nişte cireşe. Dar paznicul n-a vrut să le dea şi probabil că a şi uitat, pe urmă, să se mai mire de ce-i vedeau ochii cînd braţul de fier al maşinii s-a înfipt lîngă un cireş iar cireşul, cu rădăcini şi cu pămîntul dintre rădăcini cu tot, a început să se îndepărteze legănîndu-se în cupa acelei maşini gigantice. Mircea Dobre va ajunge la Constanţa la ora 20. Nevastă-sa, Maria, este telefonistă şi va fi de serviciu la ora aceea. Cînd va descuia uşa apartamentului din cartierul Obor şi va păşi pe covorul din sufragerie nu va putea şti însă nici el dacă este adevărat că vine de-acasă ori este mai adevărat că a ajuns acasă. De cînd a murit bătrînul, care s-a numit Barbu, cei 6 fraţi nu s-au mai întîlnit niciodată la Costeşti, cu toţii. La fiecare 1 mai aşezau mesele în curte şi se adunau în jurul lor 24 de oameni, atît număra familia, cu bunici, cu copii şi nepoţi. Asta s-a întîmplat, ultima oară, acum doi ani. Şi mai trebuie să treacă de-acum încolo încă vreo cinci-şase, pentru ca Mircea Dobre să afle dacă la Constanţa, nu în altă parte, o să fie casa lui adevărată. Are de gînd să aştepte pînă va termina Vasile facultatea. De ce să mai umble băiatul cu cereri de transfer pentru a se apropia de părinţi ? Mai uşor va fi să se ducă ei, părinţii, pe urma lui. Dacă o să fie repartizat la Constanţa sau pe-aproape, cu atît mai bine. Atunci casa lui Mircea Dobre va fi chiar aceea în care el stă acum.

A şti să-ţi respecţi gloria

Sînt dintre cei care nu declară patetic că iubesc cîntecul popular românesc. Sînt dintre cei care declară că n-ar putea trăi fără el. Mi-am dat seama de asta, într-un chip dureros-anatomic, în anul 1970, cînd, aflîndu-mă în Mexic cu un prilej fotbalistic pentru o lună şi jumătate şi fiindu-mi tare dor de ai mei, am cunoscut pe stradă o bătrînă originară din România. Ajunsese acolo dintr-o întîmplare nefericită : fiind bucătăreasă pe un vas comercial, acesta se scufundase în Marea Caraibilor, iar ea se salvase agăţîndu-se de un butoi. Aşteptase ani şi ani să găsească un alt vas românesc ca să se întoarcă acasă, pentru ca, în cele din urmă, să se căsătorească şi să rămînă aici definitiv. Deşi era de o jumătate de secol plecată de-acasă, bătrîna vorbea o românească curată şi limpede, îşi amintea străzile Bucureştiului şi numele oamenilor din comuna Pantelimon, unde se născuse. Aveam la mine un disc cu doine şi două ştergare pe care i le-am dăruit. Bătrîna a pus discul cu doine pe picup şi, chiar după primele minute, s-a făcut albă la faţă, şi-a pus capul pe o pernă şi a început să plîngă. Plînsul ei nu era plînsul obişnuit al unei femei aflate în faţa unei nenorociri, a unei dureri, a unei deceptii, ci un plîns al fiinţei ei totale, al sufletului şi al cărnii, explozia unei emoţii care zăcea latentă, dar vie în abisurile incontrolabile ale simţurilor şi memoriei. Zbuciumul ei a durat aproape un ceas, pînă cînd discul s-a oprit singur, şi atunci, cerîndu-şi iertare, mi-a zis :

— Mi-am adus aminte de copilăria mea.

De fapt, probabil de aici ni se trage neputinţa de a ne despărţi vreodată de farmecul cîntecului popular, de la vraja care a turnat-o peste curăţenia sufletească a copilăriei acel nemuritor „foaie verde" al doinei şi baladei. Ce stare tulburătoare revarsă asupra oamenilor cîntecul frumos şi adevărat mi-a fost dat să văd la un concert al lui Benone Sinulescu şi Irinei Loghin la Sala Palatului, acum cîţiva ani. Cuprinşi, în anumite momente, de un extaz care nu şi-l mai puteau stăpîni înăuntrul lor, spectatorii nu numai că strigau şi chiuiau, sărind de pe scaunele lor, dar mulţi dintre ei, copii, tineri şi bătrîni, se urcau pe scenă ca să le dea interpreţilor flori şi diferite cadouri (păpuşi, mileuri, ştergare şi alte cusături) sau ca să-i sărute cu foc şi recunoştinţă, ceea ce a făcut ca spectacolul să se prelungească pînă spre miezul nopţii.

Mi-am amintit despre aceste două întîmplări pentru că i-am revăzut într-o seară la televizor pe trei dintre gloriile cîntecului nostru popular : Irina Loghin, Benone Sinulescu şi Gheorghe Zamfir, într-un spectacol de o înaltă ţinută artistică, profund emoţionant. Vocea miraculoasă a Irinei, sunetul inefabil al naiului lui Gheorghe Zamfir şi, mai ales, glasul inegalabil al lui Benone Sinulescu, atît de cald şi unduios, au pătruns în casele noastre ca o sărbătoare, inundîndu-le cu bucurie şi dor de pămîntul copilăriei, de iarba şi zăpada meleagului natal. Luînd asupra sa partea cea mai întinsă a acestui memorabil spectacol, Benone Sinulescu ne-a cîntat cîntece pe care nu i le ştiam, tulburătoare prin prospeţimea versului, prin curăţenia cuvîntului şi a gîndului care le însufleţea, prin melancolia gingaşă a melodiei. În plină maturitate artistică, el ştie să-şi respecte numele şi gloria, venind de fiecare dată în faţa spectatorilor săi cu cîntece frumoase şi cu glasul într-o ţinută ireproşabilă. Ceea ce presupune, o ştim cu toţii, o muncă fără răgaz, o veghe neîntreruptă asupra artei căreia i s-a dăruit pentru totdeauna. Căci gloria se cîştigă greu, dar şi mai greu se păstrează.

ION BAIEŞU

muncitoresc

Constantin Mutu este oltean din Mehedinți, din comuna Grozești, satul Circeni și conduce o formație de 12 zidari, dulgheri și betoniști cu care lucrează la consolidări de taluzuri. O vreme, după ce-a venit la Basarabi, în 1975, a locuit în niște vagoane-dormitor însă după aceea, cînd lumea șantierului s-a mai așezat și mulți au primit apartamente în noile blocuri, el tot nu s-a hotărît să ceară, măcar o garsonieră, înțelegînd că or fi avînd alții mai multă nevoie decît el. Constantin Mutu are 41 de ani și, cu toate că nu-i prea vine nici lui la îndemînă să creadă ce s-a întîmplat, pînă la vîrsta asta a rămas burlac. De fapt, spune, cam acesta ar fi motivul pentru care n-a îndrăznit să ceară o casă. De cîțiva ani stă cu chirie la un anume Constantin Stoica, plătește 300 de lei pe lună și dispune în casa aceluia de o cameră mobilată și de acces la bucătărie. La prînz mănîncă la cantină iar seara și dimineața își pregătește singur de-ale mîncării. A trebuit să învețe să se priceapă, n-a avut încotro. Gazda are o grădină frumoasă și într-o latură a acelei grădini, pe o alee mărginită de ronduri de flori, se află o bancă pe care lui Constantin Mutu îi place să se așeze seara, și să citească romane polițiste. Cînd cade întunericul, trece pe la bucătărie, mănîncă, și apoi se retrage în camera lui și continuă lectura. Dacă nu s-ar fi făcut zidar, cel mai mult i-ar fi plăcut să poată scrie chiar el romane polițiste. Dar lucrurile stînd așa cum stau, el nu se așază să scrie mai mult decît o dată pe lună, la Grozești, pe adresa tatălui lui, Constantin, care a împlinit 73 de ani și o duce din ce în ce mai prost cu sănătatea. Nu-i vorbă că prea bine n-a dus-o niciodată, măcar de cînd îl știe Constantin Mutu, cel de 41 de ani. Acesta a rămas orfan și a fost crescut, de la 5 ani, de Constantin și Elisabeta Mutu din Grozești. Elisabeta a murit anul trecut și el a plîns-o ca pe mama lui adevărată. A fost o femeie chinuită, n-a știut în viața ei decît ce e munca, doar munca, trebuia să aibă grijă de copil ca și de bărbatul al cărui nenoroc făcuse ca el să nu se întoarcă de pe front mai înainte de a se abate asupră-i un obuz, mușcîndu-i adînc din mușchii mîinii drepte și lăsîndu-l, din izbitură, cu omoplatul strîmb. Dar ea și-a făcut datoria, la rîndul ei, și Constantin Mutu a avut ceva de înțeles din faptul că a văzut-o muncind toată viața și n-a auzit-o văitîndu-se niciodată. Primul salariu, după ce terminase la 18 ani școala profesională, l-a trimis părinților. Și de atunci, de 23 de ani încoace, el a tot trimis pe adresa părinților din Grozești mandate poștale. Poștărița comunei, Elisabeta Cojocaru, chiar l-a întrebat odată cum are el inima asta să tot trimită bani unor oameni care nici nu sînt părinții lui adevărați și nici nu l-au înfiat cu acte. I-au dat să mănînce și l-au îmbrăcat cînd n-avea puterea s-o facă singur, i-a răspuns Constantin Mutu, și-a continuat să trimită, în fiecare lună, tot cîte 1 000 de lei, adică aproape un sfert din cît cîștigă el. O parte din banii ăștia bătrînul îi dă unor vecini, Constantin Popescu și Nicolae Știrbu, ca să aibă grijă de el. Constantin Mutu n-a copilărit acolo, între acești doi vecini, ci el l-a mutat acolo, între aceștia, pe părinții lui adoptivi. El a copilărit într-o casă pe care dacă te-ai fi supărat ai fi putut s-o vîri într-un buzunar, avea doar o cameră și-o tindă, și-acelea erau înguste, din croiala lor de demult, încît atunci cînd și-a convins bătrînii s-o vîndă ei n-au putut să ia pe casa aceea decît 2 000 de lei. Au intrat apoi într-o casă mult mai încăpătoare, cu cîteva camere și cu pivniță alături, pe care Constantin Mutu a dat 35 000 de lei iar asta a fost numai la început, între timp a mai băgat în zidurile acelei case alți 35 000. De 1 și 2 mai el merge la Circeni tocmai pentru a pune la cale continuarea acestor renovări. Ar mai fi de făcut, zice, tencuielile la o bucătărie de vară și la pivniță. A și vorbit cu un meșter local, Alexandru Coman. Acela îi ceruse 2 300, însă aducîndu-și aminte cu cine vorbește, că și Constantin Mutu este zidar, și încă unul de la care ar avea ceva de învățat, a mai scăzut prețul pînă la 1 500. Casa este trecută, se înțelege, pe numele lui Constantin Mutu. Dar faptul acesta își va dovedi însemnătatea mai ales dacă se va întîmpla ceea ce am înțeles că el ar dori să se întîmple. Căci singura femeie cu care gîndește să se însoare este tot din Circeni. Luîndu-se cu vorba el a pronunțat chiar și-un nume, simpatic nume, sonor și plăcut la auz, însă tot el ne-a mai zis să nu-l facem public. Mai bine să vorbim după ce va fi stabilită și data nunții la care, dacă se va ține cu adevărat, ne invită de pe-acum. Și spunînd acestea, părea că nu prea-i mai pasă că are legături proaste între gara Strehaia și satul Circeni.

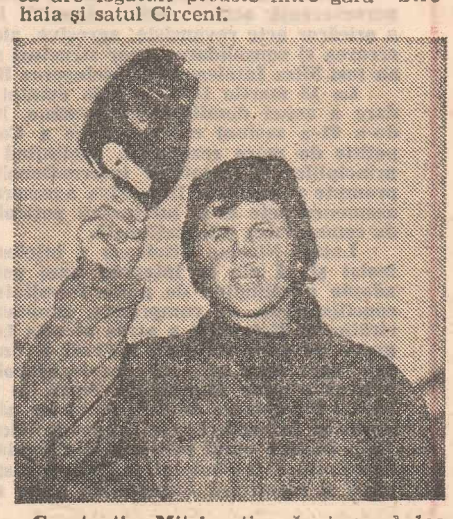

Constantin Mitric știe că singurul loc din țară unde lui i-ar fi venit cel mai greu să calce era la Basarabi, însă chiar la Basarabi s-a nimerit să vină și, deocamdată, să rămînă. Aici s-a întîmplat să moară într-un accident tatăl lui, care s-a numit tot Constantin și coborîse de la Adâșeni, din nordul Botoșanilor, ca să intre muncitor la crama de la Murfatlar. Asta s-a petrecut cînd Constantin cel mic avea 10 ani. Acum are 25 și muncește alungat parcă din urmă de gîndul că el n-a văzut cum arată o sută de lei decît numai încoace, cînd crescuse mărișor, iar această descoperire a echivalat într-un fel clipa cînd el a văzut pentru prima dată și marea, în urmă cu doi ani. De aceea lui Constantin Mitric îi este peste putință să înțeleagă cum au putut niște tineri veniți pe șantierul canalului să-și obloonească fereastra dormitorului cu bancnote de 100, numai pentru ca ei să poată dormi, au zis, fără să-i bată soarele-n ochi. Sigur că n-au vrut decît să se fălească și că le-au lipit pe geam, la urma urmei, în așa fel încît să le poată desprinde întregi și nevătămate, însă Constantin Mitric recunoaște că el n-ar fi putut face așa ceva iar dacă ar fi fost obligat s-o facă, i-ar fi tremurat mîinile. Căci nu pentru astfel de isprăvi a plecat el din Adâșeni. A învățat o meserie bună, ca lăcătuș mecanic, și o dovadă că știe și vrea să-și facă bine meseria este că a fost ajutat să-și aibă o casă a lui, în Basarabi, deși lucrează pe șantier doar din august 1979. Cum între timp s-a însurat, cu o ospătăriță care lucrează la Constanța, pe nume Dana, a primit un apartament cu 2 camere. Alte două surori locuiesc și ele tot la Basarabi, unde sînt măritate și au casele lor. Ortansa este oficiantă la poștă, iar Pansi e telefonistă. Numele celei din urmă părîndu-ni-se mai puțin obișnuit, Constantin Mitric ne-a lămurit că părinții au avut în vedere, desigur, floarea numită panseluță. Nu întîmplător, ci tocmai ca o subliniere a acestei intenții, al doilea nume al surorii lui este Florica. Însă el mai are și la Constanța un frate, Nicolae, tot lăcătuș mecanic, și mai are o soră și la Medgidia. Aceea se numește Vali și lucrează ca ospătar la restaurantul de lîngă poșta orașului. Se vede, așadar, că aproape toți frații Mitric și-au făcut de lucru ori la Basarabi ori pe-aproape de locul acesta pe care o vreme s-au ținut, din toate puterile, să-l ocolească. Ultimul venit pe urma fraților mai mari a fost chiar Constantin. O singură soră a lui s-a ținut departe, adică a rămas mai pe lîngă vatra părintească. Elena, căreia în familie i se spune Duduța, este educatoare în satul Horia, comuna Mitoc, județul Botoșani. Nu se duce însă nici ea decît rar pe la Adâșeni. Din casa unde au crescut toți 6, a plecat în cele din urmă și mama fraților Mitric, Ana, care s-a dus să stea o vreme la o soră a ei, Lucica, la Sinaia. De aceea, spune Constantin, s-ar putea ca de 1 și 2 mai să dea o fugă pînă acolo, la Sinaia, fiindcă sănătatea mamei lui nu e deloc îmbucurătoare. Ea are 58 de ani și, nici nu-i de mirare după cîte necazuri a pățit crescînd 6 copii, este bolnavă de inimă. De curînd, chiar, a ieșit din spital. În orice caz, mai spune el, la Adâșeni nu se va duce. Drumul e lung și costisitor și-apoi nici timp nu prea e, și-ar pierde cele două zile mai mult pe drum. Nu-i vorbă că ar putea să-și ia pe 3 mai una din zilele libere, ar avea timp așadar, însă cine să-l aștepte ? A rămas să aibă grijă de casă și de peticul de livadă din curte un unchi al lui, Ghiță. Frații pun mînă de la mînă și-i dau aceluia, în schimb, cîteva sute de lei pe an. Fiind mai aproape, cum spuneam, Duduța mai trece și ea pe-acolo, mai mult vara și pe la vremea culesului. Ultima oară Constantin Mitric s-a dus la Adâșeni pe 1 mai anul trecut, și nu s-a întors pînă ce numele tatălui său n-a fost săpat din nou, de data aceasta cu dalta de piatră, în așa fel încît să nu mai poată fi șters prea ușor de ploaie, de vînt, de îngheț și dezgheț, și nici să se piardă în uitarea celor din sat. Dar după aceea el a știut că înainte, la Basarabi, nu în urmă, la Adâșeni, începe să fie casa lui. Și dacă, nu se știe de unde, s-a iscat și gluma aceea că olteni vor scoate o mașină cu încă trei locuri în față, lîngă șofer, pentru că nici unul n-ar vrea să stea în spate, iar pe lîngă aceasta s-a mai auzit printre oamenii șantierului încă o glumă, și anume că moldovenii vor scoate și ei o mașină cu cinci viteze, repejor, încet, domol, înapoi și pe loc, Constantin Mitric a cam luat gluma în serios și s-a străduit să muncească în așa fel încît șeful lui de echipă, olteanul Vintilă Mogoșanu, să certifice oricînd că el lucrează în viteza a șasea moldovenească, adică repede, și că lucrînd pe deasupra și bine va avea toate șansele să vrea să stea pe bancheta celor patru locuri din față. Drumul este deschis.

DUMITRU CONSTANTINESCU
Fotografii de ELENA GHERA

Tinerii

La intervenții, la sufletul producției

În urmă cu un an și jumătate, la terminarea Liceului industrial și a Școlii profesionale din Teleajen, Ovidiu Popescu, Costel Matei și Constantin Neagu au fost repartizați la Schela petrolieră Boldești. Mulți dintre mai vîrstnicii lor colegi și-au exprimat părerea că nu vor sta mult timp aici. Mai ales iarna, cînd ninge și e frig, munca la sondă e grea și văzîndu-i pe cei trei adolescenți, care nu împliniseră pe atunci nici 18 ani, își spuneau că odată cu căderea primei zăpezi aceștia vor da bir cu fugiții. Precedente erau destule. Nu le venea să creadă că acești copii, cărora ți se părea exagerat să le spui bărbați, se vor descurca în meseria grea de sondor. De cîteva luni, cei trei sînt sondori șefi, fără îndoială cei mai tineri în această funcție de răspundere. În timpul liber dintre schimburi i-am întîlnit doar pe Ovidiu Popescu și pe Costel Matei. Constantin Neagu își satisface stagiul militar.

Cei doi lucrează la intervenții și sînt șefi de echipă. La intervenții, unde este sufletul producției, se remediază orice anomalie în funcționare a sondelor. Se lucrează în trei schimburi. Sondele de care răspunde Secția I sînt răspîndite pe o rază de 35—40 de kilometri. Tot aici este cea mai mare fluctuație de cadre. Se simte lipsa unor șefi de echipă. După trei luni de șefie, cei doi sînt liniștiți și siguri de ei. Oamenii din echipă sînt mulțumiți. Neîncrederea de la început a dispărut și lucrurile au intrat în normal. „Credem, spune inginerul Ion Tomescu, șeful secției, că acesta este viitorul nostru, acești tineri și alții ca ei. Cînd ne-am gîndit să-i promovăm ne-am amintit că și noi la 18 ani scoteam petrol din pămînt. La început i-am repartizat în echipa sondorului șef Gheorghe Ene care i-a format, i-a învățat meserie. Cînd i-am spus că-i luăm copiii, a plîns. Fără exagerare. Apoi a spus că va crește alții. Peste cîțiva ani cei mai buni petroliști pe care îi avem vor ieși la pensie. E firesc să ne gîndim cu cine îi vom înlocui".

Ovidiu Popescu și Costel Matei au terminat școala împreună. Tot în același timp au fost promovați sondori șefi. Stau în aceeași cameră la căminul de nefamiliști. Sînt de pe acum stăpîni pe viața lor și au cumințenia omului matur care știe ce e rău și ce e bine în viață, care are răbdare să aștepte ca viața lui să se rotunjească, să se împlinească. Camera lor de la cămin este camera unor tineri care abia au început să cîștige. Lucruri puține. Haine de lucru și un rînd de haine bune cu care cei doi merg la dans și la meci. Sînt atît de tineri încît n-au nici fotografii cu prieteni cu care au făcut armata și nici fotografii de-ale iubitelor. Pe fiecare pat o carte deschisă. Cum lucrează de regulă în schimburi diferite, cei doi citesc cu rîndul „Enigma Otiliei". Între schimburi, după ce se odihnesc, viața celor doi decurge cît se poate de normal și frumos. Dacă se întîmplă să nu fie în schimb se duc la dans, la discotecă, la club sau la Ploiești, unde sînt fete mai multe și distracțiile sînt oricum mai deosebite. La Boldești nu prea sînt fete. În petrol muncă e grea și ele nu fac față, iar la Fabrica de geamuri lucrează mai mult băieți. De cîte ori au posibilitatea se duc la meciurile echipei Petrolul din Ploiești. Părerea lor este că anul acesta Petrolul va promova în divizia A, însă la anul va cădea din nou. Se pare că Petrolul n-are încă echipă de A. În timpul liber își gătesc, pentru că lucrînd în schimburi nu pot prinde întotdeauna masa la cantină.

Ovidiu Popescu și Costel Matei se poartă ca doi oameni care știu că viața lor a intrat pe un făgaș normal, adică pe cel dorit. Știu că nu peste mult timp își vor face armata, apoi își vor găsi o fată cu care se vor însura, vor primi ca dar de nuntă din partea întreprinderii un apartament, vor avea copii, după un timp vor fi trimiși la școala de maiștri și la rîndul lor vor crește în meseria de petrolist tineri, la fel cum sînt ei acum. Și pentru ca toate acestea să se îndeplinească, ei știu că nu e nevoie de nimic altceva decît de muncă și cinste.

OPREA GEORGESCU

Din viața O.D.U.S.

Țăranul e tot țăran, dar mai altfel

La Rotunda ajungi mergînd din Caracal spre sud vreo optsprezece kilometri. Șoseaua străbate o zonă de dealuri ușoare și pe urmă iese în cîmp, ca în Bărăgan. Pînă pe seară, în comună nu prea afli pe nimeni. La primărie toate ușile sînt încuiate, lă C.A.P. de asemenea. Lumea e la muncă, dar unde e munca asta, greu de spus fiindcă tot ce trebuia lucrat de primăvară s-a terminat. Grîul e ieșit binișor și n-așteaptă decît niște zile călduroase ca să-și înalțe firul. Porumbul e tot în pămînt, pregătit să răsară. În curțile țăranilor, spre deosebire de alți ani, e săpată fiecare palmă de loc. În multe gospodării nu rămîne decît o potecă îngustă de la poartă la ușa casei și în rest grădină de zarzavat, cu solarii în cele mai neașteptate forme. În destule curți, vezi structuri fragile și cam ciudate de sîrmă și beton armat. Un fel de arcuri de triumf himerice, pentru vrejul viței de vie. Case povîrnite întîlnești puține în Rotunda. În general, omul luptă să-i fie casa arătoasă, gardul proaspăt vopsit ori văruit, ulița largă și dreaptă, să fie adică totul deslușit, să se citească în afară cum e înlăuntrul. Gheorghe Drăgăescu spune că întorcîndu-se, după un număr bun de ani în satul natal, în Dîmbovița, nu mai recunoștea nimic, deși tot case și străzi vedea. Acum, că are timp să mediteze la toate, observă că schimbările sînt atît de repezi încît lumea nici nu are timp să le înțeleagă. „În '42, spune învățătorul, cînd am venit eu aici, aproape toate casele erau din chirpici și paiantă. Am văzut și bordeie. Ultimul bordei ce s-a mai putut vedea era al lui Ceapă. Pe urmă, erau curțile niște bătături întinse, fără fir de iarbă. Pămînt bun, dar irosit ca la unii ce-și puteau îngădui să-l strice fiindcă îl aveau. Acum comuna e plină cu grădini de legume. Pînă prin '75 cumpăram legume de la alții. A fost destul să înceapă unul și s-au luat toți după el. Aici e problema : ce crede țăranul despre meseria lui. Pînă nu de mult, se mai glumea așa „bă, țărane !". Să vedem, mai glumește cineva acum cu „bă, țărane" ? Țăranul s-a încărcat cu o semnificație. E tot țăran, dar e altfel".

Ion Nicola, contabil principal la C.A.P., mă întreabă dacă știu ce mai fac doctorii Dumitru și Apostol Turbatu, dacă am auzit de generalii Ion Ciocan și Dumitru Rădulescu, dacă știu că doctorul Radu Ozun, directorul Direcției sanitare din Ministerul Sănătății, e din Rotunda. Îi răspund, de la caz la caz, ce știu și cît de bine face fiecare și observ ce teribil simțămînt dă la o seamă de oameni locul obîrșiei lor, cum îl vorbesc în eternitate, cum e pentru ei Rotunda începutul lumii. „Comuna, spune Ion Nicola, stă pe cinci nume de frați : Micu, Dorobanțu, Turbatu, Ciocan și Văleanu. Legătura de neam e foarte puternică. E greu de zis de ce ești mîndru că te-ai născut, de pildă, la Rotunda, dar uite că ești. Pe aici se făcea numai grîu și porumb. Și se creșteau oi.

Acum, iată, s-au întors la rostul lor de țărani aproape o sută de oameni, care munceau pe unde se nimerea : la tricotaje, în construcții, la fabrici de vagoane și conserve. Anul trecut abia adunam 60 de femei la grădina C.A.P.-ului, acum am adunat 160 de femei și bărbați și dacă ar mai fi nevoie de brațe de muncă am găsi ușor, căci oamenii pe de aici sînt vrednici".

Grîu și porumb se fac și acum, cînd se scot 4 600 kg de grîu la hectar, la Rotunda, cu toată mîndria săteanului de pe aici, se vorbește doar de un an bunicel, nu de unul bun. Pămîntul a fost arat tot din toamnă, lucrările agricole sînt în grafic, ploaia rece și stăruitoare, care-l sperie pe cetățean la oraș, pe țăran îl hrănește cu speranță. În curtea unor Gheorghița Ciocan, Marin Gîlă, Ștefănică Nicolae și Marin Cringuș brazdele de legume anunță ce-au mai dat și un an în urmă, cîteva zeci de mii de lei numai din șapte, zece sau douăzeci de ari de grădină. Și poate că povestea țăranului din Rotunda e, între toate, povestea lui Dumitru Nicola, un bărbat care a avut pentru viață doar mîinile, nu și picioarele, care-i văzut săpînd grădina cu tesla, care-i zărit cu uimire prin copaci, să-i curețe de uscături și care, avînd doar jumătate ori chiar mai puțin din puterea omului, a crescut cu demnitate doi copii și a izbutit să facă din gospodăria sa una din cele mai frumoase gospodării din Rotunda și din lotul personal unul din cele mai prospere pămînturi din această parte de țară. Doar din mîndrie și voință.

TUDOR OCTAVIAN

„În calitate de... român"

La sfîrșitul lunii septembrie și începutul lui octombrie Take Ionescu a avut la Paris noi întîlniri cu Pichon și Clemenceau, după ce se văzuse și cu Aristide Briand, fost președinte al Consiliului de Miniștri, Paul Deschanel, președintele Camerei Deputaților, și totodată cu reprezentanții emigrației cehe (Edouard Beneș) și sîrbe (Nicola Passici, Marinkovici și Milenka Vestnich).

A văzut, de asemeni, din nou pe Sharpe, ambasadorul Statelor Unite, lămurindu-l asupra problemelor Austro-Ungariei.

Repetate întrevederi a avut și cu Franklin Bouillon, fostul ministru al Propagandei naționale și în acel moment președinte al Comisiei de politică externă a Camerei.

Comitetul Asociației franco-române prezidat de Lacour Gayet i-a oferit un somptuos banchet.

Începînd de la 3 octombrie el va fi din nou la Londra unde va avea alte întrevederi cu lordul Balfour, ministrul de Externe al Angliei, cu William Tyreel, expert al Foreign Office-ului pentru problemele naționalităților, cu ziariștii Seton Watson și Vikham Steed, foști corespondenți la Viena ai ziarului „Times", excelenți cunoscători ai situației popoarelor din Imperiul habsburgic, precum și cu directorul ziarului Morning Post. Convorbirile de la Londra aveau să se încheie, urmînd celor din august, cu Lloyd George, primul ministru.

La Londra Take Ionescu n-a acționat numai pentru realizarea unității naționale românești, ci totodată și pentru unitatea Iugoslaviei. Chestiunea era următoarea : între croații și slovenii supuși Austro-Ungariei și sîrbii care se aflau în război cu Imperiul habsburgic și cari, împreună cu muntenegrenii, aveau să formeze Iugoslavia, nu se ajunsese încă la o deplină înțelegere politică și administrativă asupra viitorului stat iugoslav și asupra viitoarei lor convețuiri politice. Croații erau pentru o largă descentralizare, cvasiautonomistă, în timp ce Passici vroia un stat unitar, centralizat, condus de la Belgrad.

Contradicțiile dintre cele două ramuri slave creau anumite dificultăți în calea desmembrării Austro-Ungariei, dificultăți care în mod firesc se puteau răsfrînge și asupra unirii Transilvaniei cu România.

Balfour, apreciind prestigiul european al lui Take Ionescu ca și experiența și adîncile cunoștințe ale acestuia asupra situației Austro-Ungariei, precum și relațiile sale cu Passici și Marinkovici, a făcut apel la bărbatul de stat român pentru a încerca o mediere și conciliere între sîrbi și croați. Misiunea era grea și riscantă. Take Ionescu a acceptat-o însă și, după îndelungate discuții cu cei în cauză, a izbutit să-i aducă la un numitor comun.

De la Londra el anunță totodată soției sale și apropiatul sfîrșit al războiului. „Englezii — scria el la 10 octombrie — nu pot alerga destul de repede spre a-i ajunge pe nemți în retragere".

Marea lui bucurie în acel moment era aceea de a fi acum sigur de eliberarea și unirea Transilvaniei.

VASILE NETEA

Paris, marți, 17 septembrie 1918.

...Am cinat astăzi la doamna Lahovary unde, printre alții, se afla și Dupuis, proprietarul ziarului **Le Petit Parisien.** Se pare că am fost foarte strălucitor. În tot cazul doamna Dupuis, o americană cu părul alb, a fost atît de mirată, încît mi-a făcut adeseori elogii în fața doamnei Lahovary. Soțul tău nu te face de rușine ! Cînd sînt în vervă reușesc a mă arăta așa cum sînt într-adevăr... Înainte de a cina l-am văzut pe Marinkovici[1]). El este aici cu Passici [2]), care vine să mă vadă mîine la orele trei și jumătate (15,30). Marinkovici îmi poate fi util, și el va veni deasemeni să mă vadă mîine dimineață la orele 9...

Miercuri, 18 septembrie, 1918.

...Am văzut în această dimineață pe Marinkovici, care este și el furios de ceea ce se întîmplă aici în chestiunea română. (Ostilitatea unor cercuri cu privire la pacea separată a României). Am dejunat la Bénac, care a fost amical ca întotdeauna. Apoi am primit pe Passici la mine. După aceea m-am văzut cu Franklin Bouillon, cu care n-am reușit a mă pune de acord. Am cinat la doctorul Léger cu Barthou [3]). Amîndoi sînt oameni admirabili... Mîine sosește Madge [4]). Voi merge să-i vorbesc și îi voi comunica proectele mele de voiaj [5]).

Paris, joi, 19 septembrie, 1918.

...Am o veste bună : Goga și Bocu sosesc. Ei sînt acum în Norvegia și vor sosi în curînd la Paris. Este un mare lucru. Pentru rest (referitor la unele elemente ale emigrației) ridicolul continuă. Jean Th. Florescu [6]) a venit la mine în această dimineață. Vorbe, intrigi, nimic serios.

Astăzi după masă aștept pe Marinkovici, Madge va sosi de asemeni...

Seara.

...Mi-am petrecut toată dimineața în camera mea. Au venit să mă vadă Lucaciu, Cantacuzino ș.a. Apoi a venit Madge. El a cinat cu mine și a vorbit pînă acum (la miezul nopții)...

Paris, simbătă, 20 septembrie.

...Am văzut în această dimineață pe Sharp, ambasadorul american. **El n-a știut niciodată că există o chestiune română în Austro-Ungaria.** Nu știa decît de chestiunea cehă ; nimic de a noastră. Se pare că eu l-am interesat și m-a rugat să-l revăd înainte de a pleca [7]), pentru a-i explica problema pe o hartă, pentru a-i scrie apoi lui Wilson... căruia urma să-i trimită și un memoriu. Eu o voi face înainte de plecarea mea... Către sfîrșitul lui octombrie eu trebuie să merg în Italia și la Salonic [8]), călătorie care va dura 20 de zile. Și după aceea încă 12 zile în Anglia... Eu am sfîrșit acum toată munca mea proectată, și aștept să văd dacă voi merge sau nu în America...

Paris, luni 23 septembrie 1918

...Ziua mea de ieri a fost mai interesantă în primul rînd că am ieșit din încurcături (cu emigrația română). Dimineața am vizitat pe Stelian. Nimic de făcut. Dealtfel el era așezat într-un fotoliu cu picioarele umflate, învelite într-un pled. Aceasta reprezenta adevărata imagine a pretențiilor sale de a împărți în mod egal activitatea mea. Am dejunat la Laurent, invitat de Madge. Aici a fost de asemeni și Edouard Beneș, șeful ceh. Iată oameni ! Noi, prin dezbinările noastre, sîntem departe. Noi formăm proiecte. După aceea am fost la Finaly, directorul de la **La Revue.** La acesta se mai afla un senator bătrîn și amabil. În așteptarea fragmentelor din amintirile mele sînt încîntați de cartea mea, și zic că ar fi păcat ca ea să nu fie scrisă. Ei îmi prezic un succes nebun. Deci trebuie să o fac.

Seara Madge a cinat la mine și m-am culcat la miezul nopții... Astăzi sunt invitat prin Passici la un dejun oficial la care va participa Pichon și probabil Clemenceau, ambasadorii și miniștrii statelor aliate, și cum România nu mai este reprezentată de cînd Brătianu s-a amestecat în chestiunea păcii de la București, eu am fost invitat în calitate de... român. Aceasta va apărea atît de ciudat noului protocol. Marinkovici și Vestnik vor fi și ei în mod natural acolo. Eu voi merge în redingotă ca un negustor îmbrăcat de sărbătoare. Apoi voi face o vizită lui Sharp, ambasadorul american. La orele 5 (17) voi primi aici vizita unui important personaj francez. Seara voi cina din nou la Bénac, cu Marinkovici.

---

[1]) Unul din exponenții emigrației sîrbe, fost ministru al Serbiei la Iași.

[2]) Primul ministru al Serbiei (1846—1916), cunoscut cu Take Ionescu de la congresul de pace de la București din 1913.

[3]) Louis Barthou (1862—1934) fost ministru și președinte al Consiliului de Miniștri.

[4]) Medic englez, bun cunoscător al situației României, om cu multă influență la Foreign Office (Ministerul de Externe al Angliei), considerat o adevărată „eminență cenușie". Madge avea strînse legături și cu presa.

[5]) Take Ionescu intenționa să plece la Londra, la Roma, la Nisa pentru propagandă.

[6]) Avocat în București, fost parlamentar și aderent al lui Take Ionescu, trecut apoi la liberali. În 1922 avea să fie ministru al Justiției în cabinetul lui Ion I. C. Brătianu.

[7]) Take Ionescu hotărîse să plece pe ziua de 25 septembrie la Nisa.

[8]) La Salonic se afla o armată franco-engleză care trebuia să rezolve situația militară a Balcanilor.

Insomnie lîngă destinele țării

„Singura salvare este crearea unui front unic al tuturor țărilor iubitoare de pace"

Într-o circulară analizînd rațiunile și factorii care au condus la eliminarea lui Nicolae Titulescu din viața politică a României, ecourile și implicațiile acestui act, trimisă la 25 septembrie 1936 tuturor oficiilor diplomatice germane din străinătate, Ausvärtiges Amt (Ministerul de Externe al Germaniei) aprecia : „Poziția noastră (a Germaniei — n.n.) față de răsturnarea lui Titulescu este determinată de faptul că, de la terminarea războiului, pe tărîm internațional, Titulescu a jucat un rol conducător acolo unde era vorba să se întreprindă ceva, în mod deschis sau pe ascuns, împotriva Germaniei. Titulescu era un adversar categoric al oricărei revizuiri cît de limitate a situației create prin Tratatul de la Versailles și s-a străduit să întărească această stare printr-un sistem de pacte de tot felul și s-o facă ireversibilă."

Dînd expresie unor interese generale, înțelese în esența lor, diplomația românească din perioada interbelică a participat activ — prin inițiative proprii sau prin susținerea inițiativelor și pozițiilor altor state, în primul rînd mici și mijlocii, cu interese identice — la eforturile pentru realizarea unor structuri politico-militare capabile să se opună agresiunii și războiului. Este pe deplin semnificativă, în acest sens, poziția categorică adoptată de Nicolae Titulescu, conducătorul din această perioadă al Cancelariei diplomatice românești, care arăta că, în fața pericolului fascist, german și italian în primul rînd, cuvintele frumoase, oricît de patetice, nu erau suficiente, impunîndu-se, înainte de toate, acțiune. „Odată — scria I. M. Maiski, ambasador al Uniunii Sovietice la Londra în anii 1932—1943 — Titulescu mi-a declarat textual : «Dacă Hitler a venit la putere în Germania singura salvare pentru celelalte state este crearea unui front unic al tuturor țărilor iubitoare de pace»".

Consecvent acestei poziții de principiu, Nicolae Titulescu a desfășurat o perseverentă acțiune internațională, implicînd deopotrivă condamnarea severă a oricăror acte revanșiste, agresive, ale regimurilor fasciste, ca și efortul pentru crearea și consolidarea unor structuri regionale defensive de securitate, așa cum au fost Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică.

La 18 martie 1936, în fața actului agresiv al Germaniei hitleriste de invadare a zonei demilitarizate renane, Nicolae Titulescu rostește în cadrul celei de-a 91-a sesiuni extraordinare a Consiliului Societății Națiunilor un discurs politic de mare rezonanță, subliniind încă și încă o dată exigența respectării principiilor și tratatelor internaționale, ca și necesitatea adoptării de măsuri prompte și concrete împotriva agresorului, în scopul combaterii eficiente a unor asemenea acte și al înlăturării pericolului existenței precedentului nesancționat de comunitatea internațională.

Lucid, Nicolae Titulescu a înțeles că asemenea acte nu erau un fenomen izolat și că ele se integrau unei politici de stat, ceea ce l-a determinat să adopte o atitudine de mare fermitate și consecvență împotriva manifestărilor conciliatoriste, de compromis, adoptate de unele state. Ministerul afacerilor străine al României a atras atenția în modul cel mai serios asupra pericolelor grave pe care viziunea infirmă a unor cercuri politice occidentale ale vremii sale, care erau gata să accepte războiul Germaniei hitleriste în Răsărit pentru a avea o pace iluzorie în Apus, le puteau avea pentru pacea și securitatea lumii. Denunțarea severă a acestor atitudini iresponsabile intervine ca un laitmotiv și în conferințele ținute de Nicolae Titulescu în Marea Britanie, în iunie 1937, în care omul politic și diplomatul român a spus încă o dată un nu hotărît agresiunii și războiului, afirmînd răspicat concepția sa despre indivizibilitatea păcii și securității Europei, ca parte a securității și păcii mondiale.

GEORGE G. POTRA

„Cererile pe care Franța și Anglia le-au adresat Consiliului interesează în cel mai înalt grad statele din Mica Înțelegere. Mai întîi, securitatea Franței nu ne poate lăsa indiferenți, ținînd seama că prin legăturile ce ne unesc, securitatea ei este și securitatea noastră. Apoi pentru că denunțarea unilaterală a tratatelor trebuie să aibă, după părerea noastră, consecințe internaționale căci altfel ar însemna că a fost subminat nu numai instrumentul diplomatic de care se vorbește acum, ci chiar temelia imensei majorități a statelor a căror existență este bazată pe respectarea legii. Și cum precedentul prilejuiește repetarea și cum această repetare poate să se dezlănțuie în regiuni ale Europei unde națiunile nu cunosc marea forță statică pe care o conferă prestigiul istoric, dar cunosc, în schimb, imensa forță dinamică pe care o dă credința în drept, s-ar putea ca reacțiile lor în fața încălcărilor tratatelor ce le privesc să fie mult mai violente și, ca atare, să pună în pericol pacea. În sfîrșit, cererile Franței și ale Belgiei ne interesează pentru că ele pun în joc întreg sistemul securității colective. (...).

Dacă denunțarea unilaterală a tratatelor ar putea să fie acceptată fără consecințe, aceasta ar însemna sfîrșitul securității colective și al Societății Națiunilor. Am intra într-o lume din care am crezut că am ieșit pentru totdeauna și care ar fi guvernată nu de către forța dreptului, ci prin dreptul forței.

Într-adevăr, dacă atunci cînd este vorba de o violare a unor tratate atît de flagrantă ca aceea pe care o discutăm, dacă atunci cînd este vorba de un tratat atît de important ca Tratatul de la Locarno, care privește securitatea întregii Europe occidentale, dacă, atunci cînd este vorba de două țări cu prestigiu atît de mare ca Franța și Belgia, Societatea Națiunilor legalizează în cele din urmă faptul săvîrșit, ce oare sînt în drept să creadă statele mai puțin însemnate despre eficacitatea acestei Societăți a Națiunilor ca instrument de salvgardare a păcii în lume și cîte proiecte îndrăznețe n-ar putea pune la cale cei care ar voi să răstoarne ordinea internațională actuală ?

Niciodată nu mi-a fost teamă să spun lucrurilor pe nume : dacă Societatea Națiunilor iese învinsă din criza actuală, ea va rămîne în mintea tuturor un ideal frumos al trecutului mai degrabă decît o realitate vie a prezentului.

Acestea fiind spuse, în fața cererii guvernelor francez și belgian statele din Mica Înțelegere nu au decît un răspuns de dat : da, noi considerăm că tratatele de la Versailles și de la Locarno au fost violate. (...).

Să-mi fie îngăduit să răspund că nici un considerent de ordin subiectiv nu poate să creeze dreptul de a-ți face singur dreptate. (...).

În ce privește noul plan de securitate propus de Guvernul Reichului, statele din Mica Înțelegere nu sînt împotriva discutării acestuia, după cum nu sînt împotriva discutării oricărei contribuții la problema menținerii păcii care ar putea fi adusă de o altă națiune, cu condiția ca (...) cererea guvernelor francez și belgian să primească o rezolvare mulțumitoare, care să restabilească justiția în favoarea lor și prin aceasta să înlăture pericolul precedentului, atît în general, cît și în Europa Centrală și Sud-Orientală, în special ; o înțelegere între toate puterile interesate și Germania în vederea instaurării unei păci trainice, una și indivizibilă, în toate regiunile Europei fără deosebire, ar fi salutată cu satisfacție de către statele care au aderat la Mica Înțelegere."

„Dintr-un studiu al posibilităților unui viitor război, mi-ar fi imposibil să exclud examinarea posibilității ca Germania să pornească un război împotriva vecinilor ei în scopul obținerii liberului acces spre Rusia sovietică. Faptul că această ostilitate e provocată de deosebirea dintre ideologiile celor două țări este de mică însemnătate. Dacă Germania ar ieși victorioasă dintr-un asemenea război, nu e mai puțin adevărat că ea și-ar anexa un vast rezervor de materii prime de care duce lipsă și că și-ar asigura piețele necesare pentru a-și plasa propriile-i produse.

Dar o victorie a Germaniei în Răsărit ar schimba balanța puterii în Occident. Astfel că nu există stat în Europa răsăriteană sau occidentală care, în propriul său interes, să nu încerce să evite un război între Germania și Rusia sovietică. Așa stînd lucrurile, este normal ca Germania să fie întrebată cît de curînd posibil : Ce dorești atît din punct de vedere politic, cît și economic ? Care sînt garanțiile pe care ești pregătit să le dai în caz că obții ceea ce dorești ?

Examinarea formei în care ar putea avea loc asemenea convorbiri este un fapt lipsit de importanță. Importante sînt condițiile cărora ar trebui să li se subordoneze aceste convorbiri. Altminteri există riscul de a transforma metoda pașnică a negocierilor într-o cale de sporire a prestigiului posibilului agresor.

După părerea mea, acest fapt exclude de la început ca doar un stat să înceapă discuții cu Germania. Dacă doar un singur stat ar face lucrul acesta, pentru restul lumii ar fi ca și cum statul respectiv ar căuta o apropiere de Germania în detrimentul tuturor celorlalte țări care nu iau parte la convorbiri.

Nu ! De la bun început convorbirile trebuie să se ducă între toate statele interesate în păstrarea păcii și securității Europei răsăritene și occidentale.

Știu că la aceasta s-ar putea răspunde : Germania nu va fi niciodată de acord să poarte în același timp convorbiri referitoare la securitatea frontierelor ei de apus și la securitatea frontierelor ei de răsărit.

Răspunsul meu este că e mai bine să se renunțe complet la convorbiri decît să se repete greșeala din 1925, dînd impresia că s-a ajuns la un acord privind frontierele vestice și că Germania are mînă liberă în răsărit."

„Lucrul cel mai important este de a stabili anticipat sistemul de garanții în cazul că Germania ar viola promisiunile date. Am fi cu adevărat de rîsul întregii lumi, dacă sub pretextul că pacificăm Europa, am finanța revanșa Germaniei."

VINERI, 30 APRILIE 1982 — 8 PAGINI

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

GHEORGHE CONSTANTINESCU:

„Nu mi-am pus niciodată problema curajului"

— De ce doriți să-mi luați un interviu ?

— Pentru că în ultima vreme, la Editura Sport-Turism, pe care o conduceți, au apărut lucrări importante și frumoase care dovedesc că aici se desfășoară o activitate ce merită să fie evidențiată.

— Și ce ați vrea să știți mai întîi ?

— În primul rînd aș vrea să prezentați cititorilor noștri care este profilul editurii conduse de dumneavoastră.

— Profilul editurii noastre este înscris chiar în decretul de înființare a ei, din 1975. Ea are datoria să servească sub toate aspectele mișcarea sportivă și turistică.

— Dar cine cercetează producția editurii este uimit de diversitatea preocupărilor dumneavoastră.

— La o privire superficială, lucrurile par să stea așa. Tipărim : ghiduri de orașe, ghiduri de județe, monografii de orașe și județe, prezentări ale munților noștri, itinerare turistice, monografii de zone etnografice, hărți turistice, albume de orașe, de județe, de zone, albume de artă legate de peisajul patriei, cît și despre alte țări. La noi apar, de asemenea, și alte colecții sau serii precum : Cîntarea României, Mapamond, Locuri și Legende, Pe urmele lui... Culturi și civilizații, Cartea de vacanță, Drumeții și evocări (structuri editoriale al căror program e definit prin titlu). Se publică pagini din clasici ai literaturii și culturii noastre, legate de ideea de călătorie, și se traduc (pentru prima oară în limba română) cele mai reprezentative cărți din marea literatură de călătorie a lumii. Realizăm ghiduri de conversație și dicționare adresate mișcării turistice. În domeniul sportului editâm metodici, enciclopedii pe ramuri sportive, prezentăm figuri celebre din lumea sportului etc. În planul nostru editorial figurează însă și lucrări independente de aceste „tipare", ca de pildă : Marile bătălii ale românilor — ghid atlas, Istoria ilustrată a românilor, albumul „România", Dicționarul poliglot de comerț exterior și turism etc. După cum vedeți, acoperim o largă sferă tematică și ne exprimăm într-o varietate de modalități și structuri editoriale.

— Și totuși...

— Și totuși socotim că întreaga noastră activitate nu stă sub această dominantă, nu se desfășoară la întîmplare, în voia hazardului. Cine reușește să capete o viziune de ansamblu asupra producției noastre editoriale nu poate să nu constate unitatea ei, subordonarea ei unor țeluri precise, faptul că ea își propune să contribuie la cunoașterea civilizației și culturii românești sub toate aspectele și din toate timpurile, la educarea patriotică, la informarea cititorilor cu tot ce este valoros în domeniul turismului și sportului, la dezvoltarea gustului pentru frumos. Așadar, de la carte-instrument la proiecții literar-artistice, înțelegînd că dimensiunea culturală este de esență în cîmpul nostru problematic. O unitate în diversitate care păstrează echilibrul compartimentelor stă astfel la baza unei concepții editoriale ferme, conștientizată la toate nivelurile editurii noastre.

— Cam cîte lucrări tipăriți pe an ?

— 130—140.

— Și cîți redactori aveți în subordinea dumneavoastră, Gheorghe Constantinescu ?

— 19 redactori. La proporțiile și complexitatea activității noastre, numărul redactorilor este destul de redus. Numai prin eforturi deosebite reușim să facem față volumului de lucrări. Ar fi greșit să se considere că munca redactorilor se reduce doar la cărțile publicate. Ei trebuie să citească cel puțin un număr de două ori mai mare de manuscrise, pentru a le putea selecta pe cele ce vor vedea lumina tiparului. Orice efort de normare a muncii editorului încadrîndu-l în niște limite fixe, specifice unor întreprinderi economice, nu poate decît să așeze activitatea editorială în niște canoane formale ce-i sînt străine. Colectivul editurii noastre s-a închegat în timp, din unirea a două colective distincte. Au fost momente cînd s-au ivit și mici neînțelegeri, cînd a trebuit să ne autodefinim, clarificîndu-ne între noi și confruntîndu-ne (nu o dată destul de aprig) cu prejudecăți exterioare. Sper că m-am făcut relativ repede înțeles în cadrul colectivului nostru, iar punctul meu de vedere a fost validat în timp. Astăzi pot spune cu siguranță că sînt directorul unui colectiv de muncă bine închegat, profund angajat și responsabil, exigent și competent.

— Aveți o bogată experiență editorială. V-aș ruga să-mi spuneți cum alcătuiți un plan editorial.

— Planul editorial este rezultatul unei activități laborioase de lungă durată. Fiecare carte reprezintă un element de sine stătător, un produs unicat, cu conținut distinct și cu parametrii lui economici, dar toate lucrările la un loc trebuie să se integreze unei viziuni sistematice și să răspundă conceptiei despre care v-am vorbit înainte. Ținînd seama de acest lucru, portofoliul nostru este cam de patru-cinci ori mai mare ca volum decît ceea ce apare într-un singur an. Pe de altă parte, aproximativ 15—20 la sută din contracte nici nu se realizează.

— Din ce motive ?

— Fie că nu ne sînt predate cărțile respective fie că manuscrisele nu se ridică la cota valorică pe care exigența noastră o presupune. Regretăm că în activitatea noastră a intervenit și o stavilă care afectează în mod deosebit Editura Sport-Turism. Este vorba despre metodologia aprobării reeditărilor. Specificul literaturii promovate de noi, în cea mai mare parte, impune reeditări succesive care au darul de a duce la perfecționarea permanentă a literaturii respective, de a servi piața în funcție de cerere și de a permite rentabilizarea ei. Mă refer concret la tot ceea ce înseamnă ghiduri și literatură de informare turistică.

— Aveți dificultăți în ceea ce privește atragerea autorilor ?

— O vreme a existat o barieră, să-i zicem psihologică, în calea atragerii unor autori prestigioși. Eram priviți cu oarecare rezervă de către unii. „Cum ? Să public eu la Editura Sport-Turism ?". Treptat, această prejudecată a fost spulberată. Sîntem mîndri că au publicat la noi : Constantin C. Giurescu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Al. Balaci, Răzvan Theodorescu, Dumitru Tudor, Vasile Netea, Horațiu Crișan, Eugen Barbu, Nichita Stănescu, Fănuș Neagu, Ion Lăncrănjan, Mircea Horia Simionescu, Gheorghe Tomozei, Mircea Micu, bineînțeles și Adrian Păunescu, precum și atîția alții, enumerarea mea fiind, evident, incompletă. În aceeași măsură sîntem mîndri că autori pe care i-am debutat s-au confirmat de-a lungul anilor. Ar mai fi de vorbit și despre un alt aspect ce nu trebuie ocolit. Există domenii în care nu avem autori „specializați". Pe aceștia îi creăm noi. Și munca pe care o ducem cu unii dintre ei, specialiști de seamă în sectoarele respective (sport sau turism), dar mai puțin dedați scrisului, nu este deloc ușoară.

— Din punctul de vedere al beneficiilor cum stați ?

— Editura a început cu un plan de 13 milioane, iar astăzi se realizează peste 50 de milioane, cu un beneficiu anual de 5—7 milioane.

— Ce înțelegeți printr-un curaj al editorului ? Există un asemenea curaj ?

— În întreaga mea activitate editorială de peste 20 de ani, ca factor de conducere, nu mi-am pus această problemă. Poate să vă surprindă ceea ce vă spun, dar e vorba mai curînd de o anumită conduită care presupune, obligatoriu : conștiință politică, profesionalitate, responsabilitate. Curajul să răspunzi la nivelul cel mai înalt sarcinilor de serviciu, să corespunzi momentului în care trăiești și, mai ales, să înțelegi că generațiile viitoare trebuie să afle că am existat pe acest pămînt și că am făcut ceva care să rămînă.

(Continuare în pagina 14)

GEORGE ARION

Vorbiți și scrieți românește

Metamorfozele limbajului sportiv

Să păstrăm și noi **controlul**... limbii, așa cum, cu înseși vorbele crainicilor sportivi, „jucătorul păstrează controlul balonului, construiește laborios o fază de joc" (cît bir didactic trebuie plătit școlii ! ?), să ne „interpunem pe traiectoria balonului" și „să urcăm (sic !) în terenul advers", dar al limbii, cu unele aleanuri de „o mare aglomerare" și să-i „talonăm din aproape" (iarăși pre- limba lor din transmisii...).

Acum, cred că n-ar strica să ne ocupăm și de **deambulările** (termen care „se poartă" în critica literară, de fapt, un franțuzism cu înțelesul de „mers, plimbare") cuvintelor pe care le întîlnim — vorba crainicilor sportivi — „în paleta (gama) de manifestări sportive". Ca să vezi cum se schimbă cuvintele, adică sensul lor, dintr-un stil în altul al limbii ! Ca măsură practică, luăm limbajul comun — standard de referință și vom spune că, în limbajul sportiv — ca și în alte stiluri ale limbii — elementul neologic își are obîrșia în împrumuturi, în formații noi din elemente românești sau în schimbări de înțeles la cuvinte deja existente în limba noastră. Întrucît comentariile și speculațiile asupra împrumuturilor sînt nenumărate, propunem, aici, o urmărire în ordinea inversă a izvoarelor. Să trecem în revistă cîteva care privesc, deopotrivă, vocabularul și gramatica.

Crainicii și cronicarii sportivi folosesc excesiv, de exemplu, pentru **echipă**, sinonime (uneori, cu elipse și elan), ca : **formație-garnitură-unsprezecele-arenă** (da, da zilele trecute, un crainic remarca pe „D.G. care reintră în arena dinamovistă") **-team-ul** (din engleză, pronunțat **tim**, cu pluralul **tim-uri**), acesta din urmă utilizat, în scris, de unde și variantele grafice **team-ul** și **teamul, teamurile** și **teamurile** (socotim, mai indicate, pe cele cu linioară). Dintre jucători, coordonatorul mai e numit „omul de la **cîrma** jocului" sau care „se află la **timonă**" (termen marinăresc, o să auzim, în curînd, că acesta se află la **proră**, cu variantele **prora** și **prova**, iar fundașii echipei, „la **pupă**, și **pupa**, adică „partea de dinapoi a unei nave" !, dacă și echipa ar fi... **navă**). Zicem acestea dacă nu vor exista și aici niște tabuuri (nu **tabu-uri**, cum scrie Țopescu) „din punct (corect : **punctul**, după același autor de la „Contemporanul") de vedere al „...lingvisticii, nu al sportului ! Pe lîngă arbitrul de centru (centralul), avem și pe cei de margine, de **tușe** (pluralul de la **tușă**). De ce, atunci, se rostește și se scrie „arbitrul de **tușe**", de vreme ce singularul e **tușă** ? (vorba unor studenți de-ai mei, anchetați asupra terminologiei sportive : „Crainicii e munteni, d-aia au pronunțătură și au scrisără așea" !). Mingea se numește mai mult **balon** (după franceză), probabil de teama de a nu mai zice **mingie**, în loc de **minge**, iar la plural **mingii**, pentru forma corectă **mingi** (căci, în „Săptămîna" din 26 II crt., p. 8. citim : „...în pomul de care atîrnă **mingile** de baschet").

Dar, vorba (scrisă) a unui cronicar (literar), fiindcă interesul pentru sport „se **menține** viu în **continuare**" (vezi „România literară", 25 III crt.), vom spune și noi că e bine să rostim (și să scriem) **din voleu**, nu **din volé**, că **extrem** este adjectiv, iar **extremă**, substantiv (deci, **extrema** dreaptă sau stîngă, nu **extremul** dreapta-stînga), că mingea se află în **propriul** (nu **propiul** !) teren sau terenul **propiu** (!), „jucătorii sînt **deosebit** (nu **deosebiți**) de pregătiți" — deși formula nu e prea fericită —, că „șutează **de pe** (nu **după**) linia porții" — atunci, ar fi fost gol ! —, că e impropriu a zice „cecitate intelectuală", (**cecitate** însemnează „lipsă de vedere, orbire", iar în sintagma „cecitate verbală" = pierdere a capacității de a citi sau de a înțelege sensul limbajului scris) ; e corectă exprimarea „formația **arădeană**", nu **arădană**, „în fața porții **apărate de**", nu **apărată de...** ; un jucător **marchează, înscrie, semnează** un gol (admițînd dilatarea sensurilor pentru verbele **înscrie** și **semna**), sau chiar — cum aud — **realizează** un gol (tot forțînd biata limbă !), dar nu orice jucător poate „să perforeze" poarta (de fapt, numai marcase !). Ehe, numai crainicii știu cît „travaliu se depune în careu", în timp ce „tabela de marcaj rămîne... nemișcată" (desigur, nu se marcau goluri, asta se înțelegea !). De ce ? Tot un crainic ne răspunde : „Echipa n-a reușit o evoluție apreciată" (sic !). Nu vreau să „repet o afirmație anterioară" (toate, **de la crainici adunate și...**), dar ascult emisiunile (și citesc cronicile) sportive și mă întreb : e umor, ironie sau... ? Cine „a asigurat asistența tehnică", dar „producția" ? (tot la sport !) Deocamdată, o „repriză viu disputată". Va urma „repriza secundă"... **discutată !... ca o minge controlată de...**

GH. POALELUNGI

Cuget, deci exist

Filosofia lumii românești (IV)

Superstiția documentului

Superstiția documentului scris s-a instituit ușor într-un veac dominat de mentalități scientifizante, cîștigînd în conștiințele mai fragile și mai servile un fel de autoritarism, manifestînd aere profesionale, de superioritate și de probă științifică. În realitate, e vorba de un neodogmatism sectar, mai periculos decît cel politic, de ieri, căci descinde dintr-un „profesionalism filosofic" drapat cu bune intenții.

Întrucît unii dintre cei ce practică acest „profesionalism filosofic" s-au cufundat în îndoieli și în negații imediate la opiniile noastre din această revistă, cu privire la reabilitarea filosofiei nescrise și a viziunii geto-dace despre lume, e bine să întărim un adevăr, pentru a înlătura prejudecăți pe mai departe.

Astfel, vom sublinia de cîte ori va fi nevoie că filosofia, în general, și cea a unui popor, în special, nu începe nicidecum cu documentul scris și nici de la o dată oarecare, precisă, căci, admițînd acest principiu, am fi nevoiți să-l aplicăm întregii culturi umane, ceea ce ar fi fals și imposibil de acceptat. Se poate vorbi de o sistematizare a gîndirii filosofice prin apariția documentului scris, dar filosofia s-a născut deodată cu creația artistică și literară, căci, ca viziune despre lume, stă la baza acestora. Nu se va putea spune că **Gînditorul de la Hamangia**, creație a neoliticului, nu exprimă filosofia pămîntului din care se înalță și sugestia de gîndire a unei epoci, dar care, din păcate,n-a intrat în atenția nici unui tratat de filosofie scrisă. Deschiderea spre filosofie la indieni, la greci, la chinezi s-a sprijinit pe tradiția orală, nescrisă, trecută, ulterior, în mituri, legende, epopei etc. Presocraticii Pythagora și Heraclit sînt un exemplu. Scrierile celui dintîi nu ni s-au păstrat, iar de la „Obscurul din Efes", cum era numit Heraclit, au rămas cîteva fragmente, țesute din principii filosofice generale despre dialectică, pe baza cărora s-au scris însă tratate de filosofie. Creștinismul însuși, ca filosofie, descinde dintr-o puternică tradiție orală, preluată și transmisă în documentul scris de către urmași.

Și totuși, statornica înverșunare a celor care nu acceptă și nu văd afirmarea filosofiei decît prin documentul scris are mai multe avantaje pentru cei formați în strîmtimea unor citate din clasici. Aceste avantaje pornesc de la suficiența gîndirii care refuză efortul intuiției personale în filosofie. Într-un context mai larg sînt minimalizate tocmai „tezaurele" noastre de filosofie nescrisă, cum le numea Hasdeu, adică cosmogonia populară, cunoașterea hermeneutică a logosului românesc în sistemul puternic al tradițiilor populare, al ritualurilor de trecere — nașterea, nunta, moartea, a înțelepciunii proverbelor etc., asupra cărora conjuncturiștii s-au mulțumit să facă numai un examen „ateist", numit și științific cu pretenții filosofice.

Filosofia își are, deci, temeiurile ei, prioritare, în cugetarea afirmată de milenii, trăită și păstrată pe cale orală de generații întregi, pînă să devină documentul scris pentru profesioniști. Norocul mare e acela că **filosofia perenis** nu ține seama de cei care o caută în setul unor „opere complete" scrise, ori în lecțiile cuminți, transmise ucenicilor și mai cuminți, ci stă sub semnul gîndului covîrșit de rosturile adînci ale creației omenești, ce vin din origini nescrise.

VASILE VETIȘANU

Al cincizeci și unulea poem heraclitean

Se înnoiește mersul Lumii
— Tînărul : Heraclit, cînd devin
esențele lumii știință ?
Cînd lumea începe să meargă
pe cap și-n două picioare.
Aceeași idee o va spune în vers
Tudor Arghezi astfel :
„Ți-ai depărtat pămîntul de buze
la picioare".

ION STROIE

CARTEA DE POEZIE

Nicolae Dan Fruntelată: „Inventarul speranței"

Structurat în patru cicluri aparent distincte, cel mai recent volum de versuri aparținînd lui Nicolae Dan Fruntelată **(Inventarul speranței,** Editura Eminescu, 1981), se remarcă printr-o evidentă libertate a poetului față de propriul său mecanism metaforic, inclusiv față de un univers poetic pe care a început să-l domine fără sfîiciunile detectabile în cele trei volume de pînă acum **(Puterea sunetului, Noaptea grîului nou** și **Vara din noi vara).** Cu alte cuvinte Nicolae Dan Fruntelată, continuîndu-se pe sine, cu amintirile satului său, aflat undeva pe malurile Dunării, sau, de ce nu, pe malurile copilăriei sale (lume pe care poetul o invocă adesea), dar și cu neliniștile cetățeanului născut lîngă „șina tramvaiului treispreceze" (facem precizarea că este vorba de tramvaiul care leagă marele București universitar de căminele studențești de la Grozăvești), continuîndu-se, deci, pe sine, într-o firească devenire, Nicolae Dan Fruntelată se-arată a fi mai limpede și mai clar în expresie și, în același timp, mai profund, dezbaterea poemelor sale reliefînd o sumedenie de trimiteri mult mai exacte, ca încărcătură poetică, și mai bine montate în întregul excurs al poeziilor cuprinse în volumul **Inventarul speranței.** Astfel, în primul ciclu, care dă și titlul volumului, referindu-ne la o poezie luată aproximativ la întîmplare, **Gardul de sîrmă,** poezie care, ca și celelalte din acest ciclu, are o pronunțată tentă politică, inclusiv socială, ancorată în frămîntările lumii contemporane, constatăm nu numai concentrarea unui bănuit amplu discurs liric, dar și o fericită economie a elementelor ce dau, prin expresivitatea lor, forță și tensiune întregului poem : **„Viii ară, morții sînt arați / primăvara plouă cu cenușă / fiii mamei s-au făcut soldați / casa noastră nu mai are ușă // doar un gard de sîrmă să privim / soare de privit prin gard de sîrmă / ce îmbătrîniți putem să fim / către veacu-aceste mai din urmă // tot plugari se cheamă că erau / fiii maicii mele-nnegurați / între noi pereți de sîrmă stau / Viii ară, morții sînt arați".** Dealtfel, acest poem, precum și altele din acest ciclu, puteau foarte bine să facă un corp comun cu un alt ciclu al volumului, **Scrisori din tranșeele toamnei,** în care un tînăr, chemat sub arme, pentru instrucție doar, trăiește teama ca nu cumva jocul să devină realitate, precum și sentimentul unei continue vidări, sentiment de care tînărul se apără prin iubirea „dintre învoiri", acea iubire cu bilet de voie, dacă ni se permite o astfel de parafrază. Spuneam că lumea satului și a copilăriei se continuă și în acest volum, dar că poetul se arată a fi mult mai stăpîn pe modalitățile de expresie. Iată, în acest sens, un admirabil poem, **Baladă din Balcani,** piesă în care surprinde atît nota tragică a unui străvechi cataclism, excelent expusă ritmic și metaforic, cît și starea de mister conținută de orice ecou de baladă : **„O femeie singură și oarbă / cum cutreieră peste Balcani / parcă fără țintă, fără pași / drumul ei, cîteva mii de ani // strică rostul caselor, nebună / cad bărbații măcelăriți de dor / peste urma ei se umflă dealul / ca un sîn de lut, neroditor / / umblă-n grîu și-l seceră prea fraged / pîinea moare încă în miros / pleacă ape din ținuturi afară / în ținutul Dunării de jos // o femeie tristă, ca o stepă / neiubită nici de vîntul ei / macină orașele cu teama / ochilor înnegurați și grei".** Dar iată, în același ciclu, un alt poem în care ca dealtfel în întreg volumul, poetul nu se sfiește să atace abrupt, dintr-un unghi cel puțin nou, fără nici un fel de teamă, unul din cunoscutele motive ale poeticii. Intitulat **Noroaiele de altădată,** poemul ne destăinuie : **„Dar unde sînt noroaiele de altădată / arate de-un copil cu cisme de cauciuc jucîndu-se de-a ultimul film / în care-ai noștri erau învingători ? / Dar unde sînt, o, unde, și cîte / toamne măcelărite de ploi au trecut de-atunci / și cîte cisme / au călcat noroaiele lumii / fără să știe, fără să vadă / că totul era numai jocul ?/ Unde sînt, unde sînt ?"** Desigur, despre acest al patrulea volum de versuri al lui Nicolae Fruntelată se pot spune încă multe, foarte multe alte lucruri, dar, constrînși de spațiul tipografic limitat, ne rezumăm deocamdată la numai atît, versurile transcrise evidențiind, apreciem noi, ideea că poetul a cîștigat enorm în calitatea expresiei și, în același timp, a sondat mult mai adînc în propriul său univers liric.

Nicolae Stoian: „Cardioglob"

Volum oarecum singular în poetica de pînă acum a lui Nicolae Stoian, **Cardioglob sau pe ce lume trăim** (Editura Eminescu, 1932) ni se propune a fi, la o primă vedere, o carte de reportaje de călătorie. Numai că, deși concepută după modelul unor cunoscute cărți de călătorii, **Cardioglobul** depășește condiția strictă a unor astfel de cărți, în sensul că **Nicolae Stoian** înlocuiește spectaculosul și inedit cu un comentariu de natură poetică, un discurs liric ce se vrea el însuși spectaculos și inedit.

Și în bună măsură, chiar dacă poetul se arată a fi același sîrguincios truditor al versului ritmat impecabil, la milimetru, inclusiv al unei limpezi rostiri, zicerea sa avînd, cum se spune, cap și coadă, adică un înțeles la fel de curat ca și lumina zilei — atribute și în același timp calități mai vechi ale poeziei lui Niculae Stoian — trebuie să recunoaștem că substituirea se petrece în bune condiții, fără ca autorul să cadă pradă unor poetizări puerile sau manufacturiere. Ar fi suficient, în acest sens, să transcriem doar două strofe din **Bocet pentru Hiroșima,** poem în structura căruia, montînd cîteva admirabile versuri de factură populară, versuri culese din folclorul maramureșean, Niculae Stoian găsește echivalențe poetice uimitoare pentru a relata drama întunecatei Hiroșime : **„Grădină — zen, pămîntul — moloz și piatră arsă / Nu-i poartă după care, bătînd, să afli șoapte / Nu poți 'nainte merge, nici face cale-ntoarsă / Un vînt fierbinte bate prin orizonturi sparte / „Și totumblu-așa prin noapte / Mă-ntîlnesc numai cu moarte / Mă-ntîlnesc numai cu moarte" // Sînt parcă fata-aceea ce-n disperat delir / Într-un cavou putuse-abia a se ascunde / Spre-a se trezi la viață, nu într-un cimitir / Ci-ntr-o vecie-a morții pierdută-ntr-un neunde / „Că nici jalea nu pătrunde / Nici dragostea nu răspunde / Nici dragostea nu răspunde".** Sau, tot în Japonia, de astă dată la Tokio, după un cutremur, al treilea din acea noapte sau zi, poetul ne relatează surpriza de-a asista la o licitație de... prune. Ceea ce vrem să subliniem ar fi faptul că, ocolind acele amănunte de coloratură, vecine cu zona spectaculosului, Niculae Stoian ne propune un comentariu derivat din acea intimă relație ce se stabilește între poet, aflat la fața locului, ca un narator ocular, și faptul în sine, spectaculos sub aspect metaforic : **„Că-abia în noapte în parc răsună / Pașii pe piatra de pe poteci / Un larg sombrero străbuna lună , Pune pe capete de olmeci" (Vilahermosa, Vilahermosa,** ciclul **Viva Mexico !).** Dealtfel, din același ciclu, tot ca o ilustrație a faptului că Niculae Stoian nu ne comunică fapte, ci trăiri din lungile și numeroasele sale călătorii, am mai putea reproduce : **„Mari capete, cît omul, de olmeci / Un panteon de frunți gîndind în piatră / În plin triumf de secol douăzeci Stăm muți în contemplare idolatră // Atîta ancestrală viziune / În fulgerul privirii penetrante / Ca lungile combustii de cărbune / Încandescentizate-n diamante // Oricît, de-aceea, avînta-ne-vom / Chiar constelațiilor dînd ocolul / De-a pururea pentru planeta-Om, / Rămîne capul de olmec simbolul" (Capete de olmeci).** În alte poeme, pornind de la ritmuri impuse deja în poezia lumii, poetul, pentru a-și etala starea de spirit și simțire față de motivul legendarei Loreley, ne încîntă cu versuri ca : **„Spre Nord, mereu, spre Nord, albastre Rinuri / Se-absorb în timp legendele cu anii / De leagănul străvechii lor Renanii / Mai povestesc castelele — ruinuri".** Dealtfel, din cele trei exemple de pînă acum se străvede că o bună parte a **Cardioglobului** își propune un anume comentariu estetic și cultural, poetul avînd chef să ne facă să luăm aminte. Un alt foarte interesant poem este, în acest sens, **Mormîntul lui Tolstoi,** din care reproducem ultima strofă: **„Mormîntu-anonim ce nu știe prihana / La care-ai pămîntului fii se prostern / E însă în inima Iasnăi Poliana / Al Rusiei leagăn etern".** Continuîndu-și comentariile în acest teritoriu estic-cultural, poetul simte nevoia să ne spună ce anume a simțit în fața unor tablouri mai mult sau mai puțin celebre. O reușită de zile mari se arată poemul **Un ciine văzut pe jumătate,** din care transcriem : **„Un ciine-abia schițat, ca un desen rupestru / Că te și-ntrebi la ce a mai simțit nevoia / Să-l imortalizeze acest ciudat maestru / Celebrul curții pictor Francisco de Goya // Dar eu, ca un cosmonaut, printr-o sforțare / Un punct de sprijin fix căutînd ca Arhimede / Aș vrea să pot descinde-n unghiul clar din care / Ccalaltă jumătate-a ciinelui se vede".**

Adrian Vasiliu: „În punctul de criză"

Cuvîntul **bizar** poate anula, desigur, toată strădania unui poet de a-și încropi poemul. Cu riscul de a stîrni de la bun început o astfel de sugestie, deși, mărturisim, intenția noastră nu este chiar aceasta, vom folosi, totuși acest calificativ, la adresa unora din poemele cuprinse în cel de-al doilea volum al lui Adrian Vasiliu, **În punctul de criză** (Editura Eminescu, 1981). Acest **bizar** vrea să însemne o anume predilecție a poetului de-a apela, ostentativ, nu numai la cele mai diverse cuvinte aflate-n perimetrul larg al fondului principal lexical, cît și la unele expresii de uzuanță comună La această primă notă, cu caracter aproximativ stilistic, se adaugă permanenta tendință a poetului de-a se grozăvi, de-a ne uimi, pur și simplu, prin nonșalanța unor versuri ca : **„Pasta de dinți Cristal / Nu reprezintă totul pe pămînt ! / Dovadă cariera strălucită / A lui Alexandru Macedon"** (Antireclama). Același aer de adolescent precoce, mult peste media colegilor săi, ca inteligență, îl depistăm și în **Sfaturi pentru muribunzi,** din care reproducem doar două strofe, ultimele : **„Înainte de a muri / împăcați-vă cu autoritățile. / În mîna lor se află / Autorizația voastră de înhumare // După ce veți fi muriț / Cînd oricum nu mai e nimic de făcut / Stați cuminte la locul vostru. /A sta e !"** De-această bizară notă a unei ironii vecine cu șăgălnicia nu scapă nici iubita care află că : **„Ești cea mai frumoasă făptură din bloc / distinsă și cultă și bună / Privirea ta calmă, regescul tău corp / De ce să nu fim împreună ?"** (Noape bacoviană). Nici într-un alt poem, care parcă ar vrea să ne abată atenția spre lucruri mai serioase nu ne convinge Adrian Vasiliu că este sincer cu el însuși și cu noi : **„Nu știm nici azi unde duceau / Cărările aztece, dar știm, în schimb / Unde duc : / 1) abuzul de medicamente / 2) consumul irațional de combustibili / 3) cursa înarmărilor. // Ați ascultat sfatul medicului".** (Înțelepciune). Toate acestea vin, credem noi, din faptul că Adrian Vasiliu s-a lăsat prea ușor pradă unui teribilism de șorginte minulesciană, atitudine poetică în stare să miște inimile mai sensibile și mai receptive la jocul de-a adevărurile spuse-n colțul delicat al unui oarecare zîmbet. Iată, alături de citatele de pînă acum, încă o mostră **„M-ai părăsit, trăiască frenezia / Sînt iarăși liber ca un huhurez / Dar fii pe pace, n-am să-ți reproșez / Nici ura, nici trădarea, nici mîndria // La urma urmei, asta-i comedia / Care se joacă : bietul amorez / Lovit în sentiment și interes / Încearcă să mimeze bucuria / Dar lacrimile lui încătușate / Cad în puterea nopții, pe ascuns / De tine, de iubirea ta, trădate / / E prea tîrziu și nu e deajuns / În jocul demnității sugrumate / Chemările rămîn fără răspuns".** Dar, dincolo de aceste cîteva argumente la calificativul nostru de **bizar,** am aflat în această carte și poeme de o rară frumusețe, precum : **„O noapte verde într-un port arab / Țesută din arome levantine / Cînd depărtarea geme de feline / Se luminează de-un luceafăr alb // Deodată lama a lucit perfid / Într-o privire : foșnete și teamă / În întuneric cineva exclamă. / Un individ halucinînd. Un zid, // Ca-n visul unui marinar bătrîn / Tot ce se întîmplă nu-i adevărat / Ci presupus, deși pe caldarîm / Rămîne un cuțit însîngerat"** (Misterul secundei), în care, cu o știință deplină a regiei poetice, Adrian Vasiliu ni se arată și plin de taină, în apropierea marilor poezii al căror teritoriu este misterul însuși. Tot în rîndul reușitelor putem transcrie, din amplul poem **Crezul meu,** acest final amintind de un celebru poem păunescian : **„Cred că se poate și cînd nu se poate / Și cred în șansa pe care o avem / De-a pune ordine și libertate / În tot ce facem și în tot ce vrem".** Alături de aceste două exemple, am mai putea transcrie și un fragment din **Isarlîc : „Isarlîc, hotar cu tîlc / Răsărit din rugi, din sîrg / Stîlp final, strict vîrf întors / În călciiul lui Cristos / / Isarlîc de după timp / Te-au durat cu chef, cu nimb / de sub talpa ta de var / Cîte neamuri nu răsar ! / / Oriciți domni de te-ar peți / Tu mireasă nu le fi / ci rămîi, te rog, așa : / Tîrg băftos, cetate rea".** De ce, la urma urmelor, este oscilații în poetica lui Adrian Vasiliu ? Să recitim spusele lui Adrian Păunescu referitor la poezia lui A.V., în „Tribuna", 1973, cînd l-a debutat în cadrul rubricii AVE". „Poezia lui Adrian Vasiliu este una dintre acelea pe care doresc să le încurajez, convins că săvîrșesc prin aceasta și un act de igienă literară, descurajînd prin actul încurajării mele alte căi care sînt false și care **ascund mesajul în ceața urît mirositoare a vorbelor de clacă.** (subl. ns.). Ave, Adrian Vasiliu ! Și sper, totodată, ca bunul simț să te însoțească mereu și să știi să **desparți poezia de vorbe"** (subl. ns.). Acest îndemn — transcris dealtfel și pe coperta ultimă a volumului — rămîne viu.

VICTOR NIȚĂ ■

• CAP LIMPEDE

HANUL CU TEI, UN HAN CU IDEI

În vinzoleala fără seamăn a Lipscanilor, **Hanul cu tei** stăruie ca o fereastră deschisă spre liniștea lucrului împlinit. Pînă și înghesuiala, de care nu este întotdeauna scutit, are aici un aer de reculegere chibzuită. Nu se cumpără orice și oricum și, răzbind la raft, pentru cumpărător abia încep ezitările. Cînd ai de unde alege, actul de a cumpăra încetează să mai fie o simplă năvală. Și asta se întîmplă îndeobște în spațiile destinate veșmintelor, unde noutățile vin cînd vin și dispar ca și cum n-ar fi fost. Dar nu numai acolo.

În timp, spre acest vad al comerțului bucureștean de artă numit **Hanul cu tei** s-au bătătorit cărări statornice. Coordonatorul prăvăliilor lui, Răzvan Emanoil, dă la spate necazurile mărunte : tentația bișnițarilor zonei de a se grupa în incintă, dificultatea menținerii curățeniei, prezența în context a unui magazin de artizanat al cooperației, cu mărfuri revelatoare în privința coruperii și deturnării esenței artelor și meșteșugurilor populare etc. Dimpotrivă, preocupat de sporirea eficienței comerciale a magazinelor aflate în grija sa, nu uită că acest deziderat nu se poate împlini prin eroziunea noțiunii de artă. Observator fin al întîmplărilor din jur, ar dori spații mai generoase pentru magazinele de pictură, acestea fiind dintre cele mai cercetate. Curios : oamenii cumpără peisaje de iarnă în plină caniculă, iar unui pictor care a vernisat nu demult o personală au început să i se caute tablourile abia cînd expoziția s-a strîns. Cu alte cuvinte, altfel decît aiurea, clienții își permit în acest context reverii cu bătaie în perspectivă și, totodată, nu se grăbesc să cumpere înainte de a se convinge că o lucrare sau alta se potrivește intimității lor și a căminului lor. În acest gen de comerț, posibilitatea de a cerceta o lucrare o dată și încă o dată rămîne esențială.

Dincolo de revelația de a fi întîlnit un om potrivit așezat la locul potrivit, convorbirea cu Răzvan Emanoil a fost în măsură să ne încredințeze că, mijlocind contactul publicului larg cu arta, inițiativa din care s-a născut acest **Han cu tei,** în înfățișarea și menirea lui de acum, reprezintă un veritabil act de cultură. Retușurile ce i s-ar putea aduce țin de nuanță, de amănunte, de acomodare. Și asta și vrea Răzvan Emanoil : **Hanul cu tei** să fie și un han cu idei, mereu proaspete. Încît, în peisajul comercial și artistic al Capitalei, putem vorbi despre un bun cîștigat. **(M. Conor)**

UN RENGHI AL MEMORIEI ?

În clipa în care, citind ultimul volum de versuri aparținînd poetului **Horia Gane (Melior,** editura **Cartea Românească,** 1982) ne opream cu incintarea asupra unor excelente versuri ca : **„Raza căzută suferea... El o culese / din preajma peșterii orbecăind, țiriș, / de jos, unde se zvircolea rănită, și o hrăni cu carne crudă"** (Raza căzută) sau **„Și liniștea-i la fel ca-n vremea / cînd oamenii, c-un zîmbet stînjenit, / se întrebau : A fost, n-a fost aieve"** (Aieve), iată că, de la Bacău, din partea lui **Iancu Grama** ne-a sosit un voluminos plic în care se aflau : o scrisoare, o fotocopie după o altă scrisoare, adresată de Horia Gane poetului Iancu Grama, un maldăr de poeme dactilografiate, un exemplar din **Melior** și revista Ateneu nr. 138, din iunie, 1979.

Din foarte succinta scrisoare adresată nouă de către Iancu Grama aflăm că foarte multe din poeziile conținute în volumul **Melior** îi aparțin, drept care poeziile dactilografiate erau subliniate și aveau trimitere spre paginile volumului **Melior,** unde, într-adevăr, regăseam acele versuri. Dar numai o astfel de confruntare n-ar fi fost suficientă pentru a încredința tînărului rîndurile de față. Ceea ce ne-a determinat să-i dăm crezare lui Iancu Grama, care-și revendică poemele apărute în **Melior,** sub semnătura lui Horia Gane, este o anume poezie publicată de Iancu Grama în revista **Ateneu,** poezie care poate fi descoperită și în **Melior,** poezie pe care o reproducem în ambele variante. Deci, revista **Ateneu,** pagina 5, din iunie 1979 : **„odată puneam în pămînt o rază înfloritâ care ținea ziua pe loc, / amîndoi purtam cămăși de in și umblam / desculți / / ascultă draga mea de-atunci / fluierul mierlei trece prin mine ca raza / de laser..."** Și iată, la pagina 120 a volumului **Melior,** poezia **Ar fi timpul să se coacă vișinile : „Cîndva copilăream un cîntec, înfigeam / o rază în pămînt care ținea ziua-n loc, / purtam cămăși de in, umblam desculț... / De-atunci fluierul mierlei mă străbate / ca raza de laser..."**

Așteptăm din partea lui Horia Gane explicațiile de rigoare. **(V. Nița)**

DISPARE... ATESTAREA ?

Sub incidență constructiv-arhitecturală (plan, existența turnului clopotniță, sistem de boltire, felul de a împodobi anadramentele ferestrelor și ușilor, materialele de construcție), biserica din Crișcior este rudă bună cu acelea din Ribița (ambele în Țara Zarandului), Sîntă Maria-Orlea și Streiu (Țara Hațegului), Seghiște și Remetea de lîngă Beiuș. Sub incidență picturală, aceeași biserică din Crișcior se deosebește de mai sus pomenitele **monumente istorice** prin friza ctitorilor care începe imediat din stînga ușii din peretele vestic, acoperind însă și o bună parte din peretele sudic. Cum bine se știe, pictura îi reprezintă pe jupanul Bălea și pe soția sa Visa etalînd modelul bisericii, și urmați de nepoții lor, jupanii Ioan și Laslău Bălea, avînd între ei în prim plan și un copil. Portretele sînt valoroase mai ales prin preocuparea artiștilor zugravi anonimi de a reda psihologia și caracteristicile fizice ale personajelor — viguros românești. Interiorul este relativ bine conservat. Afară, pe peretele nordic, tabloul votiv care-l reprezintă pe regele Ludovic cel Mare — ceea ce plasează

Transhumanță

Se surpa crepuscul la izvoare
Din bejanii se-adăpau mioare
Iară baciul sorocind că-i vremea
Scapă fluier, codrul asmuțea securea.

Norii trec și lasă umbre peste plai
Mulerile hulesc în dulce grai
Bolta iscă picuri de senin — o dovadă
Că duhul pustiit purcede în baladă.

GEORGE SĂMPETREANU

Domeniu de referință

Castorul își construiește casa
Pe jumătate în apă.
Jumătatea de deasupra se oglindește
În apă. Jumătatea din apă
Se oglindește în cer.
Miraculoasa lui pricepere stă în faptul
Că nu face nici o distincție între lumea
De dedesubt și cea de deasupra.
Și cum din întîmplare le parcurge
Pe amîndouă, stabilește cu ușurință
Coordonatele universului.

ION CÂRNU

Pentru ultimul rid

ce-ntuneric cobori
pe-ntuneric sub brazi
ai și unde să mori
ai și unde să rabzi

peste moarte sari azi
— săritorii-s datori —
în victorii să cazi
să te-nchizi în culori

ce-ntuneric de lut
peste sfericul vid
pentru tot ce-a trecut
pot acum să decid

dar să-mi spui ce-ai făcut
pentru ultimul rid

GRIGORE GRIGORE

Mai devreme

Tu-mi spui că mărul acela
a făcut într-un an mere de aur
și că tot atunci soarele
s-a născut din mere
sau merele din soare
nu mai știu exact
știu că atunci, în anul acela,
se dăduse zvon că mă nasc,
dar eu n-am mai așteptat
și-am venit mai devreme
să văd cum te însori tu
cu florile
de la luminarea mea de la botez.

ELENA DUMITRU

Un mijloc de echilibru

unde pot să cred că prietenia are loc între noi
unde pot să cred că libertatea are loc între noi
acolo îmi port singur mierea pe umărul stîng
acolo nimic nu trebuie înfrînt
e o lumină pe altă lumină
e o lumină pe altă lumină albastră

e o lumină pe altă lumină
și orice petec se pedepsește
dar acolo nimic nu trebuie înfrînt

adu-ți aminte de vorba bunicului
atunci cînd greșeam ne spunea
mersul pe jos îți aduce aminte de oameni
dar întotdeauna aveam de spus un cuvînt

trotuarul e un mijloc de echilibru — strigam

era cea mai nouă descoperire
acolo nimic nu trebuie înfrînt

ADRIAN DEMEA

● Spectacole ● Arte ●

■ CIRCUL MARE DIN MOSCOVA. Circul nu mai este ce a fost odată. Nici chiar ce a fost în urmă cu zece, cincisprezece ani. Au mai rămas doar surîsurile stinse ale jocului cu moartea și pantomima galantă a celor ce cheamă sau primesc aplauzele publicului. În rest, arena a devenit o mașinărie complicată, scăldată în policromia reflectoarelor de mare putere și în care aparate sofisticate, cu comandă electronică, ridică pînă sub cupolă și aduc la pămînt cuplurile de trapeziști și în care salturile mortale se execută pe instalații monstruoase ce se autocomandă și dirijează la secundă curajul acrobaților. Secolul electronicii a cucerit chiar și evoluția clovnilor, care și ei au renunțat în bună măsură la tumbe și giumbușlucuri. August cel prost găsește în talpa pantofului o priză pentru o veioză portabilă, sau moare de ris cînd dușmanul său e condamnat să se înece într-un uriaș bidon cu lapte (senzația de imersiune e perfectă, după cum aievea ne apare și momentul în care alți patru confrați sînt puși să fiarbă de vii într-un gigantic samovar din care curge ceai autentic, fierbinte, licoare pe care publicul este invitat să o guste de-adevăratelea.)

Ceea ce am văzut vineri seara a fost un spectacol prezentat la București de un colectiv al Circului Mare din Moscova. Ni s-a oferit o reprezentație cu o pronunțată tentă revuistică, s-a cîntat și s-a dansat mult, recuzita a făcut risipă de costume, iar orchestra și vibrafoanele au punctat fiecare gest al artiștilor. Un spectacol în ritm alert, fără pauze, fără respiro, în ciuda faptului că, așa cum aminteam mai sus, arena a fost aproape în permanență o veritabilă secție de montaj uzinal, în care, de la o secvență la alta, o armată de tehnicieni au încheiat și au dezmembrat agregate complicate.

Și totuși a lipsit ceva ! Ceva ce face parte din structura și tradiția circului. Azi ca întotdeauna. Au lipsit dresurile de animale. Și o spunem nu fără regret, deoarece mai ales reprezentațiile anterioare ale prestigiosului ansamblu moscovit ne-au obișnuit să vedem în această privință adevărate performanțe ale genului. În amintirea publicului bucureștean s-au păstrat mai ales fabuloasele dresuri de urși siberieni, patrupezi cu gestică realmente antropomorfizată, sau deopotrivă impresionantele dresuri de tigri. Ni s-a prezentat, e drept, o comedie cu o trupă de căței miraculoși, în stare de a face tot ce-ți trece și nu-ți trece prin minte, dar asta a fost de data aceasta singura colaborare artistică dintre om și prietenele lui necuvîntătoare.

După pauză, un spectacol de iluzionism, agrementat cu dansuri și comicării, foarte tehnicizat ca tot ce am văzut, și realizat cu concursul celor mai mulți membri ai ansamblului. El a încheiat în hohote de ris o reprezentație colorată, antrenantă, stenică, dar care — sîntem nevoiți să o spunem — nu a fost pe măsura celor pe care le-am văzut tot aici, la București, și tot cu artiștii Circului Mare din Moscova, colectiv celebru și unic în felul lui în întreaga lume. (LIVIU TIMBUS)

■ PLEDOARIE PENTRU FACSIMIL. Muzeul de istorie a municipiului București, a găzduit demult o expoziție austriacă de facsimil. Concentrarea într-un muzeu a unor asemenea capodopere ale spiritualității umane, la care altfel accesul este supus unor inevitabile restricții, constituie o realizare ce se cuvine salutată.

Cu bucurie am rememorat că, în ultimii 10—15 ani, cîteva mari muzee au început, și la noi, să obișnuiască expunerea în facsimil a cît mai multor originale. (Se știe că originalul propriu-zis impune condiții speciale de conservare, iar expunerea lui îndelungată, chiar și periodică, este contraindicată). Aceste facsimile nu au fost comandate unor specialiști de pe alte meridiane. Asemenea specialiști s-au găsit și la noi. Numai că adesea au lucrat și lucrează pe cont propriu, nesprijiniți și neajutați.

Cu cele mai reprezentative piese de acest fel, impruumutate vremelnic din muzeele care le dețin, am putea crea o expoziție itinerantă de valoarea și frumusețea căreia să se bucure mulți. O asemenea expoziție de facsimile românești ar putea fi trimisă și peste hotare, în cadrul schimburilor noastre culturale. Mai știm că avem, pe lîngă documente românești ce pot fi facsimilate, și documente ale altor spații culturale, ajunse la noi pe diverse căi în curgerea vremii. Facsimilul lor poate interesa și poate fi oferit în schimb. Și tot pe linia firească a contactelor culturale am putea trimite în alte muzee facsimilatorii noștri, să ne aducă în copii piesele care ne interesează.

În urmă cu peste un deceniu, de pildă, dr. Marius Bizerea semnala culorile roșu, galben și albastru pe un vechi document de la Vatican, în care era vorba despre buri, despre o „Dacia Mediteraneea", despre realități de la Dunărea de Jos. De atunci și pînă acum nu s-a făcut încă nimic spre a ni se dezvălui adevărul în legătură cu această afirmație senzațională, făcută cu toată buna credința, dar de un nespecialist. Și cîte altele nu sînt, la vecinii noștri și chiar în locuri mai îndepărtate. Fiindu-ne necesare în epoca pe care o trăim. (G. D. ISCRU)

TEATRU

Procesul spargerii în țăndări

Casa evantai, ultima piesă a lui Marin Sorescu, trimite subtil, prin titlu, într-un univers fragil și metaforic în care timpul e dezintegrat și spațiul nu mai are limite. Debutul spectacolului, prezentat de Teatrul de stat din Oradea, cu un prolog cîntat subțire, trist și îndepărtat, în acompaniament de chitară, amintește de recuzita teatrului tradițional japonez : Kabuki. Dealtfel, întreg spectacolul e interpretat cu o detașare lucidă, ironică, absurdă și grotescă, personajele alunecă precum într-un balet mecanic, atrăgînd, brechtian, atenția asupra faptului că aici importante sînt ipostazele imaginate, ideile și mai puțin conflictele planurilor reale. **Casa evantai** e un carusel al tuturor dedublărilor posibile, al multiplicării și amplificării stării de conflict intim în raport cu lumea. E starea de conflict dintre ipostazele noastre posibile și imposibile, într-un timp care nu ne mai încape. Problema ține de domeniul psihiatriei, de starea anormală de a fi într-o lume în care nu se mai știe exact ce înseamnă starea normală de a fi, într-o lume în care trăim cîteva vieți paralele ce nu se mai întîlnesc niciodată, nici chiar la infinit (mizînd pe nevoia noastră de a fi altceva decît ceea ce sîntem, de a fi visători, eroi, amanți perfecți, soți desăvîrșiți dar „întorcînd pe dos" întreagă această mascaradă). Umorul și ironia autorului ne salvează astfel de la tragedia unui singur punct de vedere. Pentru că aici individul e privit nu numai dezintegrat ci și din mai multe puncte de vedere, ale propriilor sale dedublări. De aceea **Casa evantai** e o profundă sfîșiere lăuntrică, un proces al disoluției, al anulării, al spargerii în țăndări.

Conflictul este deci în individ. Din acest punct de vedere piesa poate fi un monolog. Sîntem, prin urmare, noi înșine, spectatorii, supuși unei operații de reevaluare a propriei noastre condiții pornind de la „patul conjugal" la „spațiul extraterestru", adică de la universul „casnic" la cel „cosmic". Operație care se sfîrșește în camera de reanimare. Ne mor pe rînd principalele trăsături de caracter, pînă rămînem singuri și indivizibili și neașteptat de săraci și de triști.

Spectacolul e pus în scenă baroc și savant. Regizorul Sergiu Savin a desfăcut bine evantaiul problematic al piesei, l-a colorat și iluminat inteligent, subtil, ironic, buf, cu măsură dar și cu violență la momentul potrivit, cu agresivitate, pentru a nu lăsa publicul indiferent sau furat de jocul de cuvinte încrucișate al autorului. A mișcat bine interpreții atîtor dedublări, pînă acolo unde certitudinile se pierd și intervin, derutante, confuziile de planuri. A mișcat tot ce se putea mișca în scenă, cu sens, cu tîlc, pentru ca spectacolul să nu rămînă doar la nivelul semnelor de limbaj articulat.

Ciudat însă, deși Ion Mîinea își joacă ipostaza apelînd la întregul său profesionalism de mare actor, privindu-se într-o complicitate subtilă cu spectatorii, deși Mariana Neagu promite încă o dată, prin aplomb, inteligență scenică și atitudine logică asupra textului, un destin de mare actriță, deși tînăra debutantă Aurora Leonte a jucat cu atîta luciditate și spiritualitate, deși Alla Tăutu a fost maiestuoasă și convingătoare, deși Anca Miere Chirilă a trecut prin scenă cu un simț special pentru tragicomedie, deși Ion Abrudan a intuit exact ridicolul personajului său, spectacolul obosește spre final. Tocmai în momentul dezlegării șaradei. De ce ? Poate din cauză că textul are o desfășurare liniară, poate din cauza aglomerării de trimiteri și de subtexte la care ești obligat să meditezi rapid și deconcertant, poate din cauza epuizării combustiei actoricești (interpreții au ajuns la București după un lung turneu prin țară), poate din cauza rarefierii invenției regizorale. Există momente, ostentative, mai ales în final, cînd spectacolul trăiește din metaforele replicilor, din aforismele autorului, de o mare frumusețe, dar dincolo de starea de conflict.

Casa evantai, în premieră absolută la Teatrul de stat din Oradea, este radiografia fabuloasă a unui eșec, a eșecului de a trăi fragmentar, fals, în afara umanității autentice. Piesa este numai aparent o comedie. Ea provoacă rîsul, dar rîsul e crispat, înghețat. Cerebralitatea ei a fost bine tradusă scenic. Destinul acestei piese este de ordin universal.

ADRIAN DOHOTARU

● CAP LIMPEDE

construcția între anii 1375 —1395 — este pe cale de dispariție. Anotimpurile și secolele au mușcat-o puțin cîte puțin și iat-o azi pe cale de a deveni invizibilă. **„Dacă va dispărea pictura va dispărea și atestarea"** — îmi spunea Miron Oprișa, harnicul slujitor și păstrător de suflet al monumentului. Și a mai spus : „Ne trebuie un pictor, o persoană specializată, cineva care să vină, să vadă și să hotărască ceea ce trebuie făcut — ori să fie repictat peretele, ori să se facă o copie pe o pînză..."

Cineva trebuie să se decidă — repede — și să dea curs rugăminții pe care Miron Oprișa, prin noi, o face publică. **(Mircea Bunea).**

UN JEROME
K. JEROME FEMININ

O carte care trece cu puțin de două sute de pagini și cu un titlu aruncat parcă în dodii : **„Lasă asta !"**, schițe satirice de Maria Marian, apărută la Editura „Cartea Românească". O cronică veselă de familie, a oricărei familii, a familiei obișnuite, scrisă cu haz, cu vervă, cu talent și, de ce nu, curaj. Fiindcă îți trebuie curaj ca să te implici pînă la biografie cu multe dintre datele personale, ale tale și ale familiei. Curajul de a povesti cu un acut simț al umorului, fără moșturi și prejudecăți, fără acel aer moralizator, pedant și rigid de domnișoară Cucu în vacanță, despre toate cîte ți se întîmplă cînd soțul întîrzie cu secretara sau bea un pahar în plus, cum adică trebuie să rămîi pe redută și să fii aceeași femeie harnică, inteligentă, răbdătoare, bună gospodină, în stare să împaci și capra și varza, să stai și la o coadă, să-ți vezi și de servici și de familie etc., etc. Schițele Mariei Marian cuceresc prin hazul firesc al povestirii care amintește de Jerome K. Jerome, detașîndu-se net de unele apariții de vacanță cu coperți vioaie și umor căznit. Autoarea nu își propune să aibă umor, ea chiar are și bănuim că scrie așa cum vorbește, semn sigur al talentului. „Lasă asta !" te amuză, îți stîrnește buna dispoziție și ne este greu să spunem care povestire anume ne-a plăcut mai mult. **(Răzvan Bărbulescu)**

MĂRUNȚIȘURI ?

Primul volum al **Istoriei literaturii române**, editată sub auspiciile Academiei, a apărut cu coperțile legate într-o pînză apropiată de gri-petrol și cu titlul imprimat în lungul cotorului. Volumele doi și trei ale aceleiași istorii au avut coperțile îmbrăcate în pînză gălbuie și titlul imprimat pe orizontală, pe trei rînduri, o dată cu o dimensiune de literă și altă dată cu altă dimensiune de literă. De la volumul întîi al **Jurnalului** lui Titu Maiorescu la al doilea s-a trecut, de asemenea, pe cotor, de la un caracter de literă la alt caracter de literă, pentru ca volumul al treilea să revină la caracterul dintîi. Același gen de abateri de la macheta primă le constatăm între volumele unu și patru ale **Operelor** lui Nicolae Bălcescu, cu mențiunea că și aici legătoria a operat cu două calități și culori distincte de pînză. La fel, pînza de legătorie diferă la volumele unu și doi ale **Operelor** lui Al. Odobescu, pe de o parte, și volumul opt, pe de altă parte. De la un volum la altul al **Operelor** lui Ion Vinea, de asemenea, caracteristicile literelor imprimate pe cotor se deosebesc. Și exemplele ar putea continua, care mai de care mai năstrușnice. O excepție de la această regulă constituind-o, neîndoielnic, seria de **Scrieri** ale lui Tudor Arghezi, riguros menținută în tiparele machetei inițiale. Dar și această serie, într-o ordine diferită a lucrurilor, este o excepție care confirmă o regulă : seria de **Scrieri** ale lui Tudor Arghezi a pornit de la 12 000 exemplare, și-a tras un timp respirația pe un palier de 7 000 exemplare și apare, în sfîrșit, astăzi, în 3 000 exemplare. Nouă mii de cititori care posedă volumele prime nu vor mai avea volumele 30, 31 și ce va mai urma. Volumul întîi al **Operelor** lui Al. Odobescu a apărut în 20 450 exemplare, iar volumul opt în 1 670 exemplare. 18 780 cititori care au volumul întîi nu vor poseda niciodată volumul opt. Însă, dacă în privința tirajelor se pot invoca motive obiective, în privința inconstanței în respectarea machetelor, mai cu seamă cînd e vorba de ediții de referință, nu mai stă în picioare vreo scuză. Dacă am dovedit o răbdare de îngeri așteptînd cincisprezece ani între volumul întîi și volumul opt al operelor lui Al. Odobescu, în condițiile în care volumele trei, cinci, șase și șapte încă n-au apărut, mai puteam aștepta o lună, două pînă găseam și pînza de legătorie care să le facă să nu se bată în raft. Toate acestea fiind mărunțișuri care trădează o mentalitate de belferi încă netrași de urechi **(Mihai Pelin).**

flacăra
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Actriță care plutește firesc în inefabil, care dă candoare și luciditate cuvintelor și gesturilor și chiar un anume parfum unic de tuberoze, plutind în scenă într-un balet superb, în imponderabilitate, cu o feminitate de primăvară și cu o căldură și maturitate de toamnă lungă și iarnă albă, pură, Ileana Predescu poartă în sine marile comedii, drame și tragedii ale dramaturgiei universale, trecere prin luminile rampei teatrului românesc.

LUMINĂ PENTRU ACESTE STELE

Sîntem în măsură să afirmăm un adevăr pe care nim contesta : Teatrul românesc trăiește unul din momentel O întreagă pleiadă de regizori, actori și scenografi ofer mereu dornic de cultură și frumos șansa de a fi martor al unor acte artistice de înalt profesionalism. Istoria te nesc va înregistra, fără îndoială, această zbatere pen Efemer a Spectacolului și înălțarea lui în Durată, astf rațiile viitoare să o poată lua drept reper.

Din păcate, însă, mai există o rezervă uriașă de ta sînt aduse în conul de lumină al scenei, uitate, tocmai putea să dea, încă, întreaga măsură a valorii lor.

Iată fotografiile cîtorva actrițe, care au făcut, fac și și de acum încolo cinste teatrului românesc. Dar ce s ele, de ce sînt distribuite atît de rar ? Nu mai sînt pe să le dea viață aceste stele ? Strălucirea lor, uneori tre vă, poate oricînd căpăta din nou aceeași forță. Lumi pentru aceste stele ! **(G. A.)**

Rodica Tapalagă face parte din rîndul actrițelor care nu-și fac rolurile niciodată funcționărește, farmecul ei este de femeie care dezarmează, care dezleagă orice enigmă, cu privirea pe sub gene, cu mersul felin, insinuant, pendulînd cu dezinvoltură între comic și dramatic ; ea poartă cu sine liniștea strategică a femeii care poate pune la cale un „război mondial" al blănurilor de vulpi argintii ! Jucînd rar în teatru, mai ales pe micul ecran (în scheciuri uneori îndoielnice), Rodica Tapalagă provoacă încă destinul și ne aduce aminte că sînt puține actrițe de talia ei, chiar dacă uneori trebuie să închidem ochii în fața capriciilor marilor vedete.

Tatiana Jekel a debutat furtunos în film și a agonizat multă vreme în teatru în roluri șterse. A jucat rar la nivelul vocației sale pentru dramă. E timpul să i se recunoască rolurile potrivite pentru vîrsta sa de acum, patetice, sentențioase, necruțătoare, pentru teatrul dezbaterilor de idei, mai ales după acel spectaculos rol din „Copiii lui Kennedy" de pe scena Teatrului Foarte Mic.

Anca Pandrea are toate calitățile de comediană (adeseori tristă), de dramă și de melodramă (cu batista plină de lacrimi, cu poșeta plină de antinevralgice și pantofii scîlciați), sau de teatru de marionete absurde, ca să treacă de nivelul rolurilor de serviciu sau de plan îndepărtat unde poate fi văzută uneori numai cu binoclul.

Contemporanii mei

LEUL ALBASTRU

Prietenii îl alintă D. R...

Emană forță și pe chipul său deschis și bărbătesc strălucesc intens, halucinanți, albaștri-sfredelitori, doi ochi ca niște raze.

M-am gîndit de multe ori că D. R. seamănă cu un ris tînăr și suplu, încă tînăr și suplu, cu mișcări aparent calme dar cu nervii vibrînd neadormiți.

O curiozitate vie, mobilitate juvenilă, aerul de mirare adolescentină ascund un prozator profund și interiorizat, născător de personaje hrănite din plasma talentului său autentic.

La cei 47 de ani neîmpliniți încă, are o operă impresionantă.

Nu-l știu demult și-am avut puține clipe de intimitate în doi. L-am urmărit însă de multe ori, i-am studiat reacțiile și-am înțeles că dincolo de disponibilitatea lui comunicativă se ascunde o febră interioară inteligent mascată, o chemare de coborîre în adîncurile împărăției prozei sale. De aici și nerăbdarea lui de scafandru dornic de imersiuni singuratice sub apele ademenitoare ale explorărilor nocturne.

Are nonșalanța francă a sportivilor și melancolia reprimată după timpul ce-i scapă printre degete într-o risipă de minute rostogolite pe covor ca niște mărgele de mercur.

A găsit cele mai frumoase și incitante titluri pe care le-am citit vreodată, încărcate de poezie și de sensuri: „Duios Anastasia trecea", „Vînătoare regală", „O bere pentru calul meu", „Împăratul norilor", „Acești îngeri triști" și aș mai putea înșira, cu un sentiment declarat de invidie, capacitatea sa de-a imagina asemenea portaluri deschise spre operă.

Scriitor total, de-un profesionism ireproșabil, D. R. mă uimește și mă incită și, dacă nu mi-ar fi șef (administrativ), l-aș fi rugat, din pură curiozitate, să-mi mărturisească cînd și cum scrie.

Pot să jur (evident că dețin unele detalii) că scrie așezat în pat, cu o pernă sub cap și o planșetă pe genunchi...

N-am să uit niciodată căldura și discreția cu care m-a ajutat să trec peste emoțiile din seara premierei cu piesa „Avram Iancu", în urmă cu cîțiva ani, la Cluj-Napoca.

Din păcate, starea lui de atunci n-am mai putut-o reedita vreodată...

Leul albastru, *alias Dumitru Radu Popescu, este cel mai tînăr președinte al breslei noastre și cel mai tînăr dintre „șefii" pe care i-am avut.*

Socotind că mă cunoaște destul de bine, îl rog să citească aceste rînduri cu detașare ardelenească și circumscripție oltenească.

Ele nefiind altceva decît un abur de prieten și o rază de ochi deschis proaspăt spre opera sa pură ca un cristal.

Și cînd ne vom întîlni vreodată noi doi în dreptul Tebei, el ca un împărat al norilor, să comande o bere pentru calul meu, ostenitul meu cal, care mă poartă uneori, noaptea, prin Ardealul pe care-l iubește la fel de mult ca și mine...

MIRCEA MICU ■

FESTIVAL NAȚI

A avut loc la Brăila, în zilele de 24 și 25 aprilie, pretare) „Mihu Dragomir — Odă pămîntului meu". Ap festii și din mai toate județele țării, au expediat au expediat, spuneam, o **poștă** substanțială, gata să a numi această sărbătoare a poeziei și **Festivalul celor** literare a fost și ea la o cotă destul de ridicată.

Juriul, format din scriitori și ziariști : Victor Tu șanu, George Rotaru, Vasile Rusescu, Niculae Stoian misiune deloc ușoară, poemele a 20 de participan Brăila), premiul special al juriului — Costel Bunoaica citor, București), premiul revistei „Cîntarea României", (tehnician, Tîrgoviște), premiul Comitetului județe rului „Înainte" Brăila — Victoria Tănase (profesoa fost distinși, însă, cu alte premii și mențiuni, Gheo George Papp, Octavian Berindei, Ioan Gheorghișor, Ne

Marele premiu al Festivalului a fost c premiate în ordine : Mioara Răcoreanu (Făurei), An (Vrancea).

Festivalul a fost însă redimensionat și cu alte (gazde primitoare și buni organizatori), scriitorii Victo giu, Carolina Ilica, N. Grigore Mărășanu, Raluca Tulb deri", la o întîlnire cu cititorii din Combinatul de c

Poeții au părăsit Brăila scara, într-un amur surile lui Mihu Dragomir : „Doarme și Brăila mea / s

a Marinescu are sfîşierea tristă, sfîşierea melancolică şi rul amar, rictusul piezîş al teatrului lui Cehov sau graţia ădăjduită a lui Albee. Aşteptăm de mult un nou rol pe ura pasiunii sale multilaterale pentru scenă.

tina Tacoi aduce cu sine nu numai poezia lăuntrică şi a a cărţilor publicate, ci şi inteligenţa, puterea de sacri- şi experienţa-limită de viaţă a femeii, devotamentul ru arta sa şi un nobil spirit de echipă. Excepţională cînd oacă pe sine dar şi în compoziţii pitoreşti, Cristina Tacoi că prea puţin distribuită la nivelul expresivităţii sale.

felata Adela Mărculescu, actriţă făcută parcă pentru u de salon sau de virtuozitate clasică, de bulevard sau petrecere savantă, cu dicţiune strălucitoare, melodioasă, alunecare graţioasă prin scenă şi ţinută de epocă, bine erată, care ştie să recite drame şi să întoarcă limbajul comedii într-un surîs deconcertant, se află încă în cău- a rolului consacrării definitive.

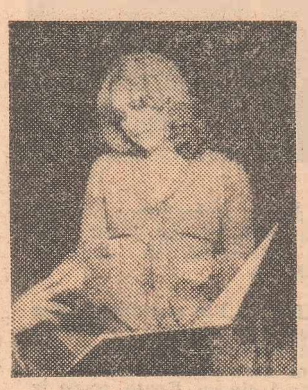

O anunţam mai demult pe Olga Delia Mateescu drept una din marile noastre, viitoare, tragediene, în tradiţia Aurei Buzescu şi a Mariettei Anca. Teatrul Naţional urmează să-i ofere posibilitatea confirmării, pentru că prezenţa sa scenică limpede, categorică, maiestuoasă, glasul ei cald, puternic, plin de rezonanţele violoncelelor, inteligenţa, cultura, puterea de fascinaţie o fac necesară în marile roluri ale dramaturgiei istorice şi moderne româneşti.

„Muzica noastră uşoară, inclusiv tînără...“

De-aproape patru săptămîni ne-am obişnuit, iată, cu emisiunea de duminică seara, după ediţia a doua a telejurnalului, intitulată **Studioul muzicii uşoare;** emisiune realizată, după cum ne informează genericul, de către **Mariana Şoitu** şi **Doina Anastasiu,** în colaborare cu scenografa **Elena-Şurubaru-Postelnicu.** Ne-am obişnuit, şi nu aşa, oricum, ci bine, întrucît, mărturisim, **Studioul muzicii uşoare,** prin calitatea cîntecelor, a prezentării lor şi a scenografiei, face, la un ceas tîrziu, cînd lumea vrea să se relaxeze, o bună propagandă pentru muzica noastră uşoară, inclusiv tînără. Dar apropo de această ultimă noţiune, credem că nu se poate face primăvară de-adevăratelea doar cu o singură floare, chiar dacă floarea se numeşte **Mircea Baniciu.** Cu alte cuvinte ar mai fi şi alţi interpreţi de muzică tînără — cei aflaţi la ora actuală în fruntea unui top încă neoficializat — care ar putea să răspundă la invitaţia (dacă o vor formula) realizatorilor acestui îndrăgit Studio. Cam atît, deocamdată, plus faptul că vom urmări în continuare această emisiune, despre care ne propunem să revenim şi cu alte amănunte. **(V. Niţă)**

Confruntări ale cineaştilor

Faţă în faţă : realizatorii şi difuzorii filmelor româneşti, într-o fructuoasă dezbatere şi chiar într-o ascuţită înfruntare de opinii urmărind o cît mai directă şi eficientă transmitere a valorilor şi valenţelor educative ale creaţiei noastre cinematografice. Aceasta a fost atmosfera de lucru în care s-a desfăşurat recent, la Timişoara, consfătuirea pe ţară consacrată activităţii cinematografice, la care au luat parte reprezentanţi ai Consiliului Culturii şi Educaţiei Socialiste, ai Comitetului Uniunii Sindicatelor din învăţămînt, ştiinţă şi cultură, ai Centralei România-film, ai A.C.I.N.-ului, preşedinţi ai comitetelor judeţene de cultură şi educaţie socialistă, regizori, scenarişti, critici de artă. Salutaţi călduros de către tovarăşul Petre Dănică, prim-secretar al Comitetului judeţean al P.C.R. Timiş, participanţii la consfătuire au purtat discuţii privind activitatea cultural-educativă cu filmul pe anul 1981. În acelaşi cadru au fost înmînate diplomele de fruntaşi pe ţară şi premii.

Un deosebit ascuţiş critic (mai puţin autocritic) au avut dezbaterile pe tema „Creaţia şi difuzarea filmului românesc, cerinţe şi priorităţi în dezvoltarea conştiinţei socialiste a maselor“, în care au fost avansate multe idei demne de luat în seamă pentru ca producţia noastră cinematografică să se ridice la nivelul exigenţelor educative şi al investiţiilor pe care le dobîndeşte, iar difuzarea să aibă atenţia concentrată, în primul rînd, spre această producţie naţională. S-au desprins însă şi două tendinţe, cel puţin discutabile : pe de o parte, tendinţa unor realizatori ca filmele lor, inclusiv cele mediocre, să fie impuse cu orice preţ spectatorilor, iar pe de altă parte, tendinţa unor întreprinderi cinematografice de a lăsa propaganda filmului românesc la voia întîmplării. De unde se vede că aceste discuţii trebuie urmate de serioase clarificări în sfera organelor de decizie. **(Haralambie Lerea).**

Atelier de teatru cu public

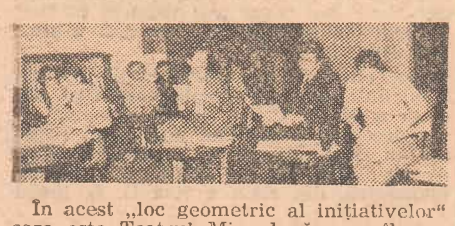

În acest „loc geometric al iniţiativelor“ care este Teatrul Mic, după cum îl numeşte criticul de artă Valentin Silvestru, s-a inaugurat luni, 26 aprilie, o proiectată serie de lecturi-spectacol ale unor piese din dramaturgia noastră contemporană. Ideea netezeşte cu generozitate drumul celor mai valoroase texte dramatice româneşti către scenă, ele intrînd pe această cale de timpuriu în atenţia oamenilor de teatru. Luni seara, un excelent colectiv de actori ai Teatrului Mic — Monica Ghiuţă, Monica Mihăescu, Nicolae Dinică, Lucian Iancu, Rodica Negrea şi Petre Moraru — au realizat mult mai mult decît o lectură a piesei „Casa dragostei noastre“ de Dumitru Dinulescu, au realizat aproape o punere în scenă a ei, sub îndrumarea regizorului Cristian Hagi Culea. Spectacolul-lectură a fost urmat de un interesant dialog al publicului cu autorul, realizat sub conducerea lui Valentin Silvestru. Cu o participare mai largă a factorilor de decizie din teatre, această iniţiativă va deveni cu siguranţă o trambulină către succes pentru multe piese valoroase şi, în acelaşi timp, un binevenit stimulent pentru autorii dramatici. **(T. R.)**

O trecere fulgerătoare prin librării

NICHITA STĂNESCU: „Respirări“

Redacţia : Alo, Nichita Stănescu ? Am auzit că v-au apărut, sub egida Editurii Sport-Turism, „Respirările“! Am vrut să le cumpărăm şi noi, dar nu le-am găsit. Unde sînt ?

Nichita Stănescu : Nu mai sînt, că am vrut să le cumpăr şi eu, să le dau la prieteni. Dar librăreasa mi-a spus : fii fericit, domnule, că ţi le-au cumpărat cititorii !

Compozitorul Doru Popovici ne prezintă un eveniment muzical: „Spaţiu doinit“...

Sub conducerea magistrală a lui **Iosif Conta,** Orchestra Filarmonicii „George Enescu“ şi un ansamblu vocal amplu al instituţiei excelent îndrumat de **Vasile Pântea** — la care se adaugă minunatul cor de copii al Radioteleviziunii dirijat de **Elena Vicică,** precum şi o măiestrită bandă magnetică — au obţinut un răsunător succes. Un public entuziast, care a umplut sala pînă la refuz, a aplaudat emoţionanta interpretare a creaţiei lui **Dinu Petrescu : „Spaţiu doinit V“,** fremătător poem liric din ciclul **Cosmofonie.** Creaţia lui Dinu Petrescu, ca şi alte creaţii din centre cu o veche tradiţie artistică, apare ca o pledoarie ardentă pentru reîntoarcerea spre melodie, spre inspiraţia din folclor, spre valorificarea unei profunde spiritualităţi naţionale. Ceea ce a încercat să facă şi **Stockhausen** în compoziţia **Imnuri** a făcut şi **Dinu Petrescu,** cu precizarea că la primul, ignorarea muzicii tradiţionale duce citeodată la artificialitate, în timp ce la **Dinu Petrescu,** meşteşugul stăpînit cu fermitate şi aprofundarea folclorului românesc şi a filonului bizantin, toate acestea au generat o compoziţie de un vibrant lirism, o doinire atemporală, senină, ca un admirabil fond sonor pentru **„patria ca meditaţie“.**

Dinu Petrescu se arată un maestru al varietăţii timbrale, al stereofoniei, al îmbinării unor game şi ritmuri foarte asimetrice, contopite într-un tot unitar granitic. Nu întîmplător, Dinu Petrescu a fost distins cu **Premiul Uniunii compozitorilor** şi a obţinut şi succese internaţionale cu acest ciclu de lucrări, culminînd cu editarea sa, atît în ţară cît şi la vestita casă **Salabert,** din Paris, unde au fost publicate creaţii de Enescu, Honegger, Messiaen, Xenakis şi ale altor maeştri ai muzicii universale contemporane. Nu ne poate fi indiferent faptul că atît publicul cît şi interpreţii au apreciat în mod deosebit această lucrare. După **Simfonia I** de **Şerban Nichifor,** un alt triumf al muzicii româneşti la Filarmonica „George Enescu“ — **Spaţiu doinit V** de **Dinu Petrescu** constituie încă o mărturie că tinerii sau mai puţin tinerii noştri compozitori, în marea lor majoritate, au găsit drumul înţelepciunii, drumul îmbinării tradiţiei cu inovaţia, drumul muzicii care porneşte din inimă, ca să ajungă, cum ar spune **George Enescu,** la mii de inimi...

Hamlet în haine de lucru

De multă vreme, între **Teatrul Naţional din Bucureşti** şi **Teatrul Muncitoresc „Marcel Anghelescu“** al Combinatului poligrafic „Casa Scînteii“ s-au stabilit trainice legături de suflet. Se unesc astfel creatorii de frumos ai celui mai mare teatru din ţară cu cei ai celui mai mare combinat poligrafic. Şi din această colaborare surprizele se pot naşte în fiecare zi. Într-o astfel de zi am fost martorii unuia din spectacolele Teatrului muncitoresc „Marcel Anghelescu“ cu piesa **„O aventură pe buzunarul vieţii“.** S-o spunem de la început, spectacolul ne-a plăcut. Este plin de nerv, combătînd cu aciditate iluzia care ia uneori locul vieţii reale. Şi la aceste cîteva cuvinte ale noastre să le adăugăm pe cele ale artistului poporului **Radu Beligan: „Felicitări din toată inima talentatului şi entuziastului colectiv care a realizat spectacolul cu piesa de debut a lui Aristide Butunoiu. Sub îndrumarea admirabilului animator care este Victor Moldovan, actorii amatori au jucat cu atîta adevăr şi atîta vervă, încît au dovedit la ce nivel se poate ajunge într-un teatru muncitoresc, cînd se lucrează cu pasiune şi dăruire. Mulţumesc !“**

Cuvintele frumoase nu sînt de circumstanţă, căci actorii, care în viaţa de zi cu zi răspund de soarta publicaţiilor cu emblema C.P.C.S., pun mult suflet pe scenă, pe o scenă chiar prea strîmtă pentru dăruirea şi entuziasmul lor.

Iată acum, în ordine alfabetică, actorii care dau viaţă personajelor lui A. Butunoiu : **Doina Badiu,** funcţionară la serviciul de arhivă al combinatului, în spectacol se numeşte Titina Turtoi ; **Olivia Buga,** în rolul Mandolei, face un joc de compoziţie pe care îl duce pînă la sfîrşit cu brio. **Elena Hutart,** normatoare la secţia Tiefdruk, o interpretează pe Maria. **Anca Jalea,** de la legătoria de artă, este Alina, iar **Antina Mateescu,** de la montaj ofset, Lucuţa. Există şi un personaj masculin, Pascu, interpretat de tehniclanul de la serviciul producţie, poet şi mare sufletist, **Sandu Ştefănescu.** Cu această piesă colectivul de artişti amatori de la „Casa Scînteii“ se prezintă la Festivalul naţional „Cîntarea României“, ediţia a patra. Dar, înainte de aceasta, „O aventură pe buzunarul vieţii“ va fi prezentă şi pe scena Naţionalului ! Şi totuşi... opinia noastră este că un asemenea efort de talent şi dăruire merită să fie văzut, şi, de ce nu, apreciat de un public mai larg. Două propuneri demne de reţinut au reieşit chiar în discuţia care a urmat după terminarea spectacolului, în prezenţa actorilor, a regizorului **Victor Moldovan** şi a noastră. S-ar putea organiza un turneu cu această piesă pe la diferite întreprinderi poligrafice din ţară. Se propunea chiar repunerea în drepturi a teatrului de vară din parcul Herăstrău, locul în care, cu ani în urmă, se întîmplau multe lucruri frumoase. Reluarea spectacolelor pe această scenă ar fi un adevărat cîştig.

GEORGE CUŞNARENCU
SORIN POSTOLACHE

P.S. Ne-a vizitat la redacţie Sandu Ştefănescu, membru în colectivul Teatrului muncitoresc „Marcel Anghelescu“ al C.P.C.S., care ne-a adus la cunoştinţă că **Centrul de îndrumare al Creaţiei Populare şi Mişcării Artistice de Amatori, prin tovarăşul director Ianculescu, solicită schimbarea datelor de concurs pentru teatrele muncitoreşti din Capitală, de la 5—7 mai şi 9—11 mai, către sfîrşitul acestei luni, pe motiv că unele teatre muncitoreşti din sectorul 3, nu ar fi pregătite.** Se nesocoteşte în acest fel hotărîrea luată de conducerea Comitetului pentru cultură şi educaţie socialistă al municipiului Bucureşti, care a comunicat în presă datele de mai sus.

De menţionat că datele de concurs au fost comunicate în timp util şi că în orice caz nu puteau constitui probleme de pregătire pentru un teatru muncitoresc sau altul, a cărui primă obligativitate este stagiunea permanentă.

AL DE POEZIE

naţional de poezie patriotică şi revoluţionară (creaţie şi inter- de tineri poeţi, nemembri ai Uniunii Scriitorilor, de diverse pro- dunărean, care s-a dovedit din nou un tărîm fericit al poeziei, de **o mie de poeme,** aşa încît n-am exagera, credem, dacă am mai **poeme !** Cu atît mai mult cu cît partea calitativă a acestei poşte

şedinte), Grigore Hagiu, Gheorghe Lupaşcu, N. Grigore Mără- Chişu (secretar), a selectat din această bogată producţie literară, premiu al festivalului i-a fost oferit lui Ion Mustaţă (profesor Slobozia), premiul revistei „Luceafărul“ — Costică Minzat (mun- — Simon Petru Oprea (inginer, Rădăuţi) şi Erich Kotzbacher apărarea păcii — Ozolin Duşa (muncitor, Fălticeni), premiul zia- premiul U.J.C.C. — Ion Gheorghe Seitan (librar, Reşiţa). Au mai trescu, Ioana Dana Nicolae, Constantin Olteanu, Stoica Găgeanu, , Ionel Nică, Sorin Roşca, Dumitru Zimermann. aceastăă dată, de pioniera Laura Sterian (Brăila), apoi au fost (Brăila), Gabriela Dinulescu (Brăila) şi Dumitru Avădanei

prezenţi la Brăila, ca invitaţi ai organelor de partid şi de stat Violeta Zamfirescu, Niculae Stoian, Florenţa Albu, Grigore Ha- ghe Lupaşcu au participat, în cadrul „Lunii cărţii în întreprin- hîrtie Chiscani — Brăila.

murmurînd la ferestrele **rapidului** ce traversează Bărăganul, ver- imă de stea“. **(N. Grigore)**

Io Mircea Voievod... și strănepoții de la Liceul filologie-istorie nr. 1

S-a mai discutat — și pe bună dreptate — despre anomalia pe care o pune în evidență compararea situației vîrfurilor din sport cu aceea a cîștigătorilor la olimpiadele de matematică, de fizică, la alte concursuri similare. Nu facem parte dintre cei care ar accepta vreodată subevaluarea valorilor. Deci nici pe cele din sport nu dorim să le vedem nepreţuite.

Se cuvine însă să ne onorăm valorile, să ne cinstim performerii nu numai în sport. Fără să-i uităm pe antrenorii lor, pe dascălii care le îndrumă dezvoltarea, le dirijează cu competență, cu pasiune, cu dăruire, cu dragoste, adesea cu foarte multă dragoste creșterea, uneori din etapa în care valoarea abia licărea, vizibilă poate numai pentru ochii lor de antrenori versați, pînă la etapele succesului și treptele gloriei. Trepte tăiate, cel mai adesea, în marmura unei munci extraordinare : partea nevăzută a fascinantelor aisberguri ale succesului care ține la suprafață, în strălucire, talentul.

De curînd, s-au desfășurat finalele concursurilor pe discipline ale elevilor. Mai exact, etapa pe țară, întrucît la unele discipline care n-au etapă pe țară — ele oprindu-se la aceea pe județ, respectiv, pe municipiul București — etapa lor ultimă ar trebui probabil, după logica organizatorilor, să se cheme tot finală. Dar să revenim la adevăratele finale. Mai ales că, oprindu-ne, de această dată, la Liceul de filologie-istorie nr. 1 din Capitală, avem de consemnat rezultate excelente, succese care ne-au și îndemnat la această alegere. Din 17 participanți la etapa pe țară, 11 au obținut premii și mențiuni. Fără a mai socoti deci pe cele patru eleve care au obținute 10 (zece) la faza pe municipiu, dar n-au mai mers mai departe întrucît la spaniolă și italiană concursul n-are... mai departe.

Șase eleve de la această școală au luat locul întîi pe țară : **Magda Lăzărescu**, din clasa a XII-a C, la istoria României (i s-a decernat și premiul special al Institutului de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R.) ; **Camelia Manolescu**, din clasa a X-a D, la limba franceză ; **Irina Păcureţu**, din clasa a XII-a C, la limba rusă ; iar la limba engleză : **Gabriela Vărzaru**, din clasa a XII-a C, **Liliana Marin** și **Simona Călin**, ambele din clasa a XI-a B. Mai notăm : la limba și literatura română, **Constanța Burcea**, din clasa a XI-a B — premiul III și **Andreea Ghiță**, din clasa a XII-a C — premiul revistei **„Limbă și literatură română“** ; la istorie, **Cristina Niculescu**, din clasa a XII-a C — mențiune ; la economie politică, mențiune — **Cristina Mihăilescu**, din clasa a XI-a B ; la biologie, **Anca Toduț**, din aceeași clasă — mențiune. Concentrarea acestor valori în două din clasele școlii sare în ochi și bănuim că poate să spună ceva despre nivelul general al acestor clase. Concentrarea de care vorbeam e sfidată de un singur nume, cel al Cristinei Manolescu dintr-a zecea.

Pentru că am adus vorba mai sus de concentrare, trebuie să spunem că poate cea mai remarcabilă este alta : trei dintre performere sînt elevele aceleiași antrenoare. Este vorba de cele trei deținătoare ale locului I pe țară la engleză și de profesoara lor Manuela Nace.

Tovarășa Monica Dumitrescu, inspector la I.S.M.B. — profesoară de engleză — ne-a spus că liceul, cunoscut și înainte, în general, ca unul din cele de frunte, și-a onorat încă o dată faima la aceste concursuri prin rezultatele excelente. „Este acolo un climat constant de muncă și responsabilitate. Cunosc liceul acesta de mulți ani. Climatul de care vorbesc este instaurat și menținut de conducerea școlii, de întregul consiliu de conducere. Directoarea Eleonora Popescu s-a identificat cu școala. Poate că expresia a devenit cam cenușie, cam tocită și inexpresivă, dar directoarea de care vorbim merită această remarcă așa cum puțini oameni o merită. Este într-adevăr un exemplu de dăruire în muncă, de dascăl, de educator și director ; un exemplu prin dragostea față de elevi, față de școală, de colegi. Explicația succeselor de acum stă în muncă, în dragostea profesorilor față de elevi și în eforturile, în calitatea muncii profesorilor de la școala generală.“ Dacă își dorește ceva, ne-a mărturisit tovarășa inspectoare, este reeditarea performanțelor din acest an.

Directoarea liceului, tovarășa Eleonora Popescu — de 25 de ani la această școală, avînd, după 32 de ani de învățămînt, toate gradele didactice și gradația de merit și fiind distinsă cu Ordinul Muncii clasa a III-a — spune despre tînăra sa colegă Manuela Nace două lucruri : „întîi că este foarte bine pregătită profesional ; al doilea că se ocupă în mod deosebit de vîrfuri“. Stăruie însă să reținem nu numai că aici are clase bune — pradă la toți anii de liceu și de gimnaziu — dar a avut rezultate remarcabile și la școala de unde a venit.

Desigur, nu este de ici de colo ca trei deținători ai locului I pe țară la un asemenea concurs să fi fost trimiși în competiție de același profesor.

Dincolo de strălucitele performanțe ale concurentelor, se cuvine să vedem și performanța de strălucit antrenor. Dacă elevii merită cu prisosință atît premiile ce le-au fost date cît și cuvintele de laudă ce le-au fost adresate, și deopotrivă toată dragostea și grija pentru dezvoltarea și realizarea lor viitoare, este cel puțin tot pe atît de drept și de important să omagiem munca unui dascăl. Dacă uneori de un cuvînt bun poate să atîrne stropul de mulțumire care va face mai ușoară aripa unui talent în zborul lui tineresc spre culmi, asemenea cuvinte bune și meritate fac nu o dată combustia tainică a bobului de flacără nevăzută la care se încălzește tăcut dascălul ce trudește o viață ca să trimită mereu în lume tineri ce vor vorbi pentru el prin ceea ce vor fi și vor face, prin faima performanțelor pe care le vor obține în competițiile vieții. Dintre toate felurile în care se exprimă iubirea de țară și de valorile ei, poate cel mai emoționant, în penumbra în care rămîne mereu, este gestul repetat o viață întreagă al dascălului care cizelează — precum olarii lutul aproape înviat sub mîna lor — viitorii oameni pentru a fi asta înainte de toate : o a m e n i.

DORIN GHERGHINESCU

CAMELIA MANOLESCU : „Mi-a plăcut franceza de la început, din clasa a doua. Asimilam foarte ușor. Vreau să urmez dreptul.“

„Am simțit din clasa a IX-a că poate fi performeră. De atunci lucrez cu ea intensiv. E dotată pentru literatură. Are condei. Și are nu doar simț poetic ci și profunzimea ideilor. E foarte matură. Învață bine și la celelalte discipline. În 18 ani de învățămînt, rar am văzut un copil atît de bun.“ (Prof. **Anca Papastate**)

MAGDA LĂZĂRESCU : „Vreau să fac arheologie sau să fiu profesoară de istorie măcar. Dragostea pentru istorie ? A început cu Mircea cel Bătrîn și cu un zece. Eram în clasa a IV-a.“

„Deși foarte modestă, părînd chiar timidă, este obiectivă, corectă, fruntașă între fruntași. Ceea ce impresionează la ea este entuziasmul cu care muncește în domeniul istoriei.“ (Prof. **Polixenia Ardeleanu**)

IRINA PĂCUREȚU : „Îmi place și engleza, dar rusește știu mai bine. Îmi place foarte mult literatura rusă. Vreau să fac Facultatea de limbi străine, rusă-engleză.“

„Preocuparea pentru limba rusă a căpătat în cazul ei valoare de pasiune, tradusă prin multiple activități desfășurate în afara programei de școală, depășind cu mult nivelul unor interese comune amatorilor de limbă rusă.“ (Prof. **Ana Cazan**)

GABRIELA VĂRZARU : „M-am hotărît de mult, din gimnaziu : voi urma engleza. Îmi place. Mult. Pe ultimul loc în ordinea preferințelor ? Matematica — deși uneori e frumoasă — și biologia.“

„Două elemente care de multe ori se exclud — fantezia și puterea de analiză — la ea se îmbină fericit, alcătuind compoziția chimică necesară pilulei succesului. A obținut și anul trecut premiul I pe țară la clasa a XI-a, numai ea din tot Bucureștiul. Evident, la engleză.“ (Prof. **Manuela Nace**)

SIMONA CĂLIN : „Voi face engleza. E hotărîre veche. Mai grea ? Geografia.“

„Are o sensibilitate rară care îi permite să pătrundă cu ușurință în esența lucrurilor, căutînd, disecînd, conectînd și înțelegînd exact ; sensibilitate excelent asociată cu o putere de muncă provenind dintr-o ambiție pozitivă de cea mai bună calitate. La ea devine cuceritoare această răspicată deviză : «Nu accept locul doi sau trei nici la engleză nici în viață !»“ (Prof. **Manuela Nace**)

LILIANA MARIN : „Fac engleza dintr-a doua, dar cu mare plăcere cred că dintr-a opta am început s-o-nvăț. Ceea ce nu înseamnă că nu mă mai uit și acum pe extemporalele dintr-a cincea. Toate, toate le am. Voi urma engleza, bineînțeles. Pe ultimul loc ? Matematica.“

„Temperament viu, chiar zburdalnică, nerăbdarea și neastîmpărul îi dirijează curiozitatea îndemnînd-o să afle și să știe tot. Selectează bine din datele obținute pe cele ce intră în rezonanță cu încrederea și optimismul său.“ (Prof. **Manuela Nace**)

„Nu mi-am pus niciodată problema curajului“

(Urmare din pagina 9)

Mie mi se pare că acei oameni care ascund adevărul și produc pagube de neiertat, din frică, comit o crimă. Așa și în producția editorială. E foarte ușor să te ascunzi la adăpostul unor indicații generale și să nu încredințezi tiparului cărți valoroase, din teama de a nu greși. Cînd acționezi în spiritul liniei partidului unde mai e frica și unde mai e curajul ?

— Într-adevăr, unde mai e ?

— Printre editori, cei mai mulți de valoare și de maximă competență, sînt, de bună seamă, și fricoși sau, mai precis, incompetenți. Ei sînt incorecți și nu au ce căuta într-o asemenea activitate, unde trebuie să fii responsabil, om de înaltă conștiință civică, foarte bine informat. Ei plîng după dispariția cenzurii, pentru că nu mai au spatele acoperit. De ce să n-o spunem : datorită unor astfel de inși, părerea despre editori s-a cam deteriorat.

Totuși...

— Da, vă înțeleg, avem totuși editori excepționali, așa cum ați spus și dumneavoastră, care sînt stimați tocmai datorită profesionalismului cu care își susțin activitatea. Dar spuneți-mi, vă rog, cum colaborați cu autorii ?

— Cu autorii buni colaborăm excelent. Cei slabi însă nu înțeleg exigențele noastre. Veleitarii au fost întotdeauna sursa unor scandaluri. N-am să-l uit niciodată pe profesorul Constantin C. Giurescu, cît de conștiincios își nota observațiile noastre. Cu unele dintre ele era de acord, cu altele nu, dar cu un autor de talia dînsului se putea comunica. Cum să te înțelegi însă cu un nechemat cu care nu poți avea nici un dialog ? ! Eu, cît am putut, „m-am bătut“ pentru scriitorii „dificili“, fie ei mari personalități, fie tineri în formare. Este interesant faptul că „fricoșilor“ de care vorbeam le este teamă tocmai de scriitorii mari. Și nu întîmplător. Pentru că aceștia au ceva de spus și acest ceva ar putea să le strice liniștea, să le dea insomnii și să-i împiedice de a-și mai putea consuma în tihnă cafeaua și coniacul la Capșa. De așa-zișii scriitori, conformiști și totodată veleitari, nu le este frică, pentru că aceștia nu au idei proprii, nu au ce spune și nu le pot da bătaie de cap. E mai comod așa și pentru unii și pentru alții.

Centenar Nicolae Titulescu

În cadrul aniversării centenarului nașterii lui Nicolae Titulescu, eveniment înscris, cum se știe, în calendarul UNESCO, Editura **Scrisul românesc** din Craiova omagiază pe cel care s-a născut în Cetatea Banilor printr-un volum monografic semnat de doctorul în drept **Ion Grecescu : Nicolae Titulescu. Concepție juridică și diplomatică, cu un cuvînt înainte de Ștefan A. Andrei.** Bogata analiză a operei și activității lui Nicolae Titulescu susține afirmația acestuia din 1932, la Geneva : „Eu cred în drepturile imprescriptibile ale omului, ale ființei umane și ale popoarelor, în dreptul la liberă existență a tuturor popoarelor și în consecință în dreptul poporului meu... Eu consider aceste drepturi ca valori eterne, dobîndite cu prețul unor lupte grele și al unor sacrificii de sînge de către popoarele civilizate, valori care trebuie să fie afirmate și apărate contra celor care le neagă și apărate înainte de toate de organizația păcii“. Contribuția lui Nicolae Titulescu la dezvoltarea principiilor generale ale dreptului internațional, concepțiile sale asupra multor probleme și instituții ale dreptului internațional, ca și conceptul diplomatic titulescian îl îndreptățesc pe Ion Grecescu să afirme : „Personalitatea și activitatea sa reprezintă o mare strălucire spirituală, o expresie a geniului creator al poporului român. Alături de Nicolae Bălcescu în politică, Mihai Eminescu în poezie, George Enescu în muzică, Victor Babeș în medicină, Ion Creangă în proză, Nicolae Iorga pe tărîmul istoriei, Constantin Brâncuși în sculptură, Gogu Constantinescu în știință și tehnică, Henry Coandă în aviație, Nicolae Titulescu în domeniul dreptului și diplomației va ilustra, de asemenea, geniul creator al poporului român și contribuția sa la tezaurul spiritualității universale“.

La **Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România** a fost organizată expoziția foto-documentară **Permanențe ale politicii externe românești. Centenar Nicolae Titulescu.** Aceasta cuprinde un grupaj de documente referitoare la tradițiile străvechi ale relațiilor de prietenie și bună vecinătate cunoscute încă din vremea lui Burebista, acțiunile politice ale lui Mircea cel Bătrîn, Vlad Țepeș, Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Dimitrie Cantemir, lupta pentru unitate și independență națională din epoca modernă, liniile directoare ale politicii externe a României socialiste. În acest context, expoziția prezintă documente, texte, fascimile, fotografii, obiecte personale privitoare la viața și activitatea lui Nicolae Titulescu, începînd cu anii copilăriei, ai studiilor liceale și universitare, ai intrării în viața politică, pînă la apogeul acțiunilor sale în arena internațională ca diplomat și ministru de externe al României, ca președinte al Societății Națiunilor. Istoricul Gelcu Maxutovici ne atrage atenția asupra unora dintre exponate, ele fiind mai puțin cunoscute : o fotografie la ieșirea din Societatea Națiunilor, alta ca semnatar al Antantei Balcanice, un costum de „doctor honoris causa“, un costum de diplomat, obiecte personale, decorații strălucite ale multor state europene primite de Nicolae Titulescu ca recunoaștere a meritelor sale în politica internațională, dedicații pe fotografii, facsimile din presa vremii despre prestigiul diplomatului român. **(Reghina Vîrvici)**

Un interviu despre teatrul pentru copii

I LOVE YOU OSCAR WILDE. Municipiul Constanța, cu o pulsație de viață internațională, vă cinstește opera : „Copilul din stele" educă și cizelează în templul Thaliei spiritul celor care mîine vor fi muncitori capabili, magistrați luminați, ingineri de valoare, medici emeriți. Dintr-o elementară datorie a conștiinței, acest articol apare cu destulă întîrziere, ca problematică, deoarece documentația subiectului propus a dus la cîteva constatări oarecum interesante.

Teatrul de păpuși este pentru noi o viitoare problemă și totalul acțiunii reale l-am plasat la Constanța, deoarece aici s-a găsit, credem noi, un fel de răspuns la ceea ce va trebui să facem în mai multe județe. Astăzi stăm de vorbă cu Cristian Pepino, titularul regizor al secției de păpuși, din acest mare oraș.

— Ce este un teatru pentru copii ?

— Un teatru pentru viitoarea populație a acestei țări, ne mărturisește regizorul Cristian Pepino. El trebuie să fie locul unde un om în creștere vine începînd de la vîrsta de 3 ani pînă la pubertate ca să-și hrănească mintea de la acest „cuptor de aur" sau ceea ce se cheamă „aluatul sufletului", fără de care lumea nu ar fi decît o contabilitate stupidă.

— Și ?

— Bineînțeles că ceea ce spun se cunoaște, toată lumea știe, noi avînd doar meritul să le reamintim. Provin dintre regizorii absolvenți de teatru pentru adulți. La Constanța am fost invitat prin 1979 cînd am pus în scenă „Prințesa și ecoul", dată cînd am și fost încadrat aici. Dintr-o dată a început să mi se vînture pe la ureche vorbe de genul „maestre, e o piesă timpită, dar are prin ea ceva drăguț, pentru copii, ce zici, încercăm ?", de parcă, continuă interlocutorul, copiii ar trebui să citească și să vadă numai piese timpite.

— Foarte adevărat !

— ... Nu există ceva mai nociv pentru lumea celor mici decît spectacole în care actorii (văd uneori la televiziune) vorbesc fonfăit, peltic, dînd glasului intonații bizare, pițigăiate, scîncite, crezînd în felul acesta că se fac mai înțeleși de copii. Eroare ! În dramaturgia pentru copii, în toate cazurile, fără nici o excepție, trebuie să existe maximum de inteligență pentru că (azi pot să-mi permit), o spun din experiență profesională, un copil sesizează imediat pe cel care calcă regula jocului...

— Vă rog, continuați.

— Copilul are, în primul rînd, o reacție imediată, puternică și este foarte greu să-l păcălești. Axiomatic aș zice, copilul se joacă cu bucurie și va participa la jocul păpușii (actorului) dacă simte în jocul acesteia bucuria unui spectacol în care întotdeauna cei buni îi vor învinge pe cei răi, unde dramele sînt excluse la sfîrșit și unde Ea și El, băiatul și fata, vor rămîne totdeauna fericiți.

— Dumneavoastră înrudiți teatrul de păpuși cu filmul de animație ?

— Nu, mai mult se înrudește, dacă-i musai să aibă neamuri, chiar cu baletul, pentru că un astfel de teatru cere un joc expresiv iar păpușarul trebuie să fie un artist la fel de profesionist ca un balerin.

— Teatrul celor mici este tot o convenție ?

— Văd că faceți mereu comparații între teatrul mare și cel mic pentru copii.

— Da, urmărim o idee.

— Desigur, teatrul celor mici este tot o convenție numai că, atenție, în timp ce teatrul mare își propune într-un fel reeducarea adulților, cel pentru copii îi poartă pe aceștia pe aripa sublimă a basmului unde totul este posibil și unde se trăiește veșnic. În acest teatru eu îi formez caracterul și de aceea consider sarcina unui regizor la fel de grea ca a oricărui învățător.

Aici ne propunem, stimați cititori, să depășim cadrul unui simplu interviu și să facem cîteva considerații, cum se zice, de ordin general. Oamenii mari — și pentru că orașul pe care l-am luat drept etalon este Constanța — și-au făcut, de 30 de ani încoace, cam tot ceea ce le trebuie lor ca să le fie bine : case mari, blocuri, băi, bulevarde, stațiuni de odihnă, baruri de zi, baruri de noapte, în care cîntă frumoase cîntărețe, berării, restaurante, stadioane, cafenele, teatre de vară, de varietăți, baluri A.C.R., și multe altele în vederea petrecerii timpului lor liber cît mai molatec, cît mai plăcut. Un singur edificiu au omis arhitecții din planurile lor : teatrul de păpuși. Asta e ! Un teatru de păpuși, cu o scenă modernă, cu o sală, la fel de modernă, în pantă, ca fiecare micuț să vadă bine, cu o sală cu oglinzi și foaier larg, cu măsuțe pentru acadele și limonadă, suc de fructe și surprize, desene ale eroilor tipăriți la offset, ținînd cont că acești spectatori dibuiesc viața mai mult din văzute și auzite și, tot ceea ce sfîntă imaginație a oamenilor mari poate să creeze copilului său deliciul unei „seri" petrecute la teatru, fără înghesuială sau locuri cu spătar lipsă.

Repetăm, nu s-a construit un astfel de teatru și după cîte știm, nici în viitorul cît de cît apropiat, arhitecții nu și-au propus un astfel de obiectiv, mai toate teatrele funcționînd în vechi localuri întocmite ad-hoc. Iată cum în sprijinul primei considerații, ideea capătă singură contur cu prilejul vizionării bogatului repertoriu al teatrului constănțean: UN TEATRU PENTRU UN REGIZOR !

De ce nu. Repere pentru o posibilă comparație nu există. O singură dată o municipalitate a unui canton, undeva, a construit un pod de 100 m peste o prăpastie, pentru un singur copil, ca acesta să aibă posibilitatea să meargă la școală. Avem deci argumente ; îl avem la Constanța, oraș deschis tuturor zărilor internaționale, pe Cristian Pepino, un mare regizor, credem noi, cu reală forță artistico-educativă, pe care îl ascultăm în continuare :

— „Clopoțelul de intrare în clasă" mi-a sunat, după cum v-am spus, în 1979 și sper totuși să nu evadez. Sînt fascinat. Cu riscul de a mă repeta, copilul este un spectator ideal. Copilul crede că lumea este perfectibilă. El este, în mod funciar, optimist și, ca atare la un spectacol, nu mă va judeca ca un spectator blazat și nu-mi va reproșa că Troia miroase a carton.

La noi, cusătura e cu ață albă, balamale nichelate, montate la vedere, precum capota unei mașini moderne. O viziune oarecum exagerată dar întru totul reală, un grafic al senzațiilor, însemnînd în spațiu desfășurarea tuturor parabolelor lui Ovidius, Oscar Wilde, Vasile Alecsandri, Wilhelm Hauff, a Fraților Grimm, a lui Creangă, a Ninei Cassian ș.a., despre bunătate, despre egoism, despre sacrificiul de sine, cinstea, minciuna, orgoliul, vanitatea, fiecare căpătînd forma gigantică a importanței lor în scenă precum și micimea și nimicnicia unui individ ros de năravul odios al îmbogățirii.

Totul este grandios, colorit special, oranj, galben, roșu, mov, se înscriu într-o constelație de gînduri și fapte.

— Remarc o știință a regiei de teatru pentru copii.

— Exact, în facultate, prin 1971, s-a instituit un curs în acest sens, curs predat exemplar de către profesoara Ioana Mărgineanu, care pe atunci a fost audiat de un singur student : Pepino Cristian. Între timp, am aflat că distinsa profesoară Ioana Mărgineanu a scris un curs complet al istoriei teatrului de păpuși pe care nimeni nu vrea să-l editeze.

— Deci ?

— Deci existînd **un climat favorabil** aici la Constanța, climat grefat pe cunoștințele căpătate la institut, avînd alături pe cel mai complet profesionist în materie (după părerea mea) Mircea Nicolau, scenograf și costumier care, în treacăt fie spus, a făcut cadrele și păpușile pentru un întreg serial la televiziunea suedeză, m-am decis să mă pun serios pe muncă. Am încercat „Metamorfozele lui Ovidius" și a mers. A fost o premieră pe țară a anului 1981. Azi, recunosc, mi-a fost teamă. Copiii însă sînt formidabili ! Cei de aici au aplaudat la scenă deschisă — și lauda este a întregului nostru municipiu — „Metamorfozele..." care la Zagreb, la Festivalul internațional „PIF" — 1981 a căpătat „Marele premiu al festivalului" și Premiul I pentru cel mai bun spectacol înregistrat pe bandă. Constanța are, dealtfel, o veche tradiție în acest sens : în 1973 premii cu „Soricelul și păpușa", în 1979 premii cu „Copilul din stele" și, de curînd, „Cîntarea României" ne-a adus locul III pe țară pentru spectacolul original „Lecția de zbor și cor / pentru puiul de cocor !".

— Altceva ?

— Repet, în acest climat favorabil, loc minunat în care foarte mulți regizori talentați au încercat și reușit de fiecare dată ceva nou, ceva expresiv, există, se înțelege, ambiția să întrec spectacolele precursorilor și să-mi cresc, îmi iertați tonul personal, populația tînără a acestui oraș iubit, în spiritul novator al zilelor noastre.

— Vă mulțumesc !

A. MIHAILOPOL ■

P.S. În pregătire : „Vrăjitorul din Oz".

Cronica șoselei

Nunta n-a mai avut loc

La locuințele lui Ion, șofer profesionist, și a viitoarei sale soții, se făceau intense pregătiri pentru nunta ce urma să aibă loc peste cîteva zile. De la autobază i se dăduse un scurt concediu de care viitorul mire beneficia din plin. Refuza pe rînd chiar și pe cei mai buni prieteni, care, parcă se înțeleseseră să-i solicite tocmai în această perioadă tot felul de rodaje, reglaje, reparații, consultații automobilistice.

— Mă băieți, vă rog să mă înțelegeți măcar acum. V-am ajutat la orice oră din zi și din noapte. Ați venit la mine duminica, de sărbători, m-ați trezit din somn, m-ați sculat de la masă, n-am spus nimic, dar acum mă însor. Nu știu, nu înțelegeți, sau vă faceți numai... și „clienții" plecau. Unii se bosumflau și-i întorceau spatele, iar alții mormăiau ceva, în sensul că Ion s-a făcut al dracului.

Cînd i-a văzut în poartă pe soții Vlad, despre care știa că își cumpăraseră cu puțin timp în urmă o mașină de ocazie, Ion a început cum se zice să vadă negru înaintea ochilor. Ce-i drept, erau tineri ca și el, aveau doi copii, erau oameni liniștiți, modești, extrem de cumsecade. Bănuia pentru ce îl căutau. Doreau probabil să-i ajute să se mai antreneze, deoarece nu mai conduseseră din clipa cînd primiseră permisele cu scoarța roz, aproape cu un an în urmă.

— Ioane dragă, ne-am cumpărat și noi un hîrb de mașină, pe măsura posibilităților noastre. După mulțimea de bani pe care i-am cheltuit să ne facem amîndoi șoferi, nu ne-am putut permite să ne luăm una nouă. Știm că te pregătești de însurătoare, dar poate cu noi faci o excepție.

Ultimele vorbe rostite de Ionuț Vlad aveau tîlcul lor. Anul trecut, cînd și-a cumpărat apartamentul, cei doi soți îl împrumutaseră cu 10 000 de lei, pe care i-a restituit, dar în rate. Stătea în cumpănă. Soția lui Ionuț nu rostea nici un cuvînt, dar i se putea citi în ochi, ruga fierbinte, ca Ion să dea curs solicitării lor.

— Bine, vom face cîte 3—4 ore de antrenament după amiezele, zise Ion oftînd.

Sabina, nevasta lui Ionuț, s-a înroșit la față de bucurie, s-a repezit la Ion și a început să-l pupe pe obraji.

— Ioane, ești un scump, toți ne-au refuzat, acum în preajma sărbătorilor, iar tu, uite, îți sacrifici din timpul atît de prețios, ca să ne pregătești pe noi. Să știi că nu-ți cerem nimic pe gratis.

— Asta-i bună, parcă de bani îi vorba acum. Chiar mă supărați.

Chiar în după-amiaza zilei respective au plecat toți trei, spre o comună situată cam la 40 km de municipiu. La volan, pe rînd, întîi Ionuț, apoi Sabina. Făceau cîte 10 kilometri fiecare, după care la volan trecea celălalt. După ce n-ai condus deloc 12 luni și te bazezi numai pe fragilele cunoștințe căpătate în școală, nu-i deloc ușor să te descurci pe un drum dificil de munte, cu curbe ac de păr, cu o mulțime de rampe și pante dure. Deși afară erau doar 4—5 grade, tinerii soți își ștergeau mereu transpirația care le inunda fețele.

— Măi băieți, mai aveți multe de învățat. Se vede că n-ați avut un instructor prea ocoș. De știut să vă ia un cartuș de Kent asta da, a știut.

Mai tîrziu, după ce soții și-au mai „întrat în mînă", atmosfera în mașină s-a destins puțin. A venit vorba despre cei doi copii ai familiei Vlad.

— Mîine Mădălina și Gicu, gemenii noștri, împlinesc 5 anișori, hai și tu Ioane la petrecerea noastră. Ia-o și pe viitoarea ta soață, se va simți bine, sînt sigură.

— Am veni noi cu plăcere, dar știi ce-i pe capul nostru cu pregătirile astea. Vom avea peste 100 de oaspeți !

Timpul trecea zburînd. La munte se înserează mai repede. Sabina care se afla la volan reduce viteza și virează la dreapta, intrînd pe un loc de parcare.

— Eu n-am condus niciodată noaptea. Îți cedez volanul, Ionuț, tu ești mai deștept ca mine.

Vădit stingherit, Ionuț trece pe postul de pilotaj. Zicîndu-și în gînd „Parcă eu mult am mai condus noaptea".

Trebuie să înțelegi psihologia începătorului pentru a realiza stările prin care trecea tînărul șofer. Neîncredere în forțele proprii, frică, inhibiție. Nu atît lipsa de experiență și nepriceperea determină stîngăciile pe care le comit cei cu lămîia pe geam, ci emotivitatea excesivă și teama le sînt cel mai adesea fatale.

De bine, de rău, Ionuț se descurcă. Strînge însă volanul în mîini ca și cum, folosind jargonul instructorilor, vrea să stoarcă untul din el.

Sabina, care ocupă locul din dreapta pilotului, încetează să facă observații critice la adresa stilului de conducere al soțului. Obosită după cele 8 ore de muncă la țesătorie și după-amiaza petrecută în îngrijirea pruncilor, adoarme. La scurt timp, Ion „instructorul "începe și el să picotească. Înainte de a adormi (pentru totdeauna) zice „Ionuț dragă, începi să-ți revii. Mergi mai sigur, conduci parcă mai relaxat. Uite, ca să-ți dovedesc cîtă încredere am în tine, mă culc".

Ionuț mai parcurge 5—6 kilometri. Este jenat apoi de luminile unui „TIR" care circulă din sens opus și neobișnuit deloc cu particularitățile conducerii de noapte, intră în plin într-un autocamion staționat pe carosabil, dar perfect semnalizat. Sabina și Ion mor pe loc. Ionuț scapă nevătămat.

Nici nunta, nici sărbătorirea celor doi gemeni n-au mai avut loc.

VICTOR BEDA ■

Cușca Suflerului

Doctorul Ciocan

Gara Mediaș. Dimineața, ora 4,20. Vin de la Reghin, oraș totdeauna bun de teatru, cu freamăt ; cafeneaua de sub hotel, frecvent stup de consumatori, și madam Pârlea, de la Telefoane, pasionată amatoare de spectacole, căznindu-se stăruitor să ne obțină Bucureștiul, care „nu intră"... Localnic, merituoasă interpretă a Wandei din „Gaițele". Afișele prinse pe pălanul unui doctor mi-au fost rase fără urmă. Preferam să facă liceenii, cu lama, fereastră în ele, decupînd baletul cu chitări, genunchi aerieni și mîinile în înalt, a adio. Tot ar fi rămas ceva. Orașul stăpînește înălțimea, peste Mureș. „Zorba" lui Kazantzakis, îl găsesc în librării, filozof. Demult, pe-atunci jucam în cosmelia cinematografului, mă întorceam după spectacol, noaptea, la vagon, cu Mania Antonova. Singulara tragediană, cucernic pasionată de trăirea dintre reflectoare, în afară că transmisese în sufletul orașului dificilul rol al Floriei din „Tosca" lui Victorien Sardou, călcase și toate costumele din piesă (de epocă) deoarece cabiniera ne lăsase, ștergînd-o la București. Artista, frîntă, extenuată, își împleticea pașii în noapte, pe caldarîmul aspru, în drumul destul de lung pînă la gară. Nu era burniță, ca altădată, ci rece, de parcă și noaptea ar fi fost încercată de nesomn...

Cînd am trecut podul peste Mureș, să dăm colțul la stînga spre stație, a mijit o luminiță în fereastra unei crișme de o știam de ani acolo. Tragediana, prinsă de brațul meu, mi l-a strîns, rugîndu-mă :

— Dă-mi o țuică (totdeauna bea numai vin), sunt ca un tăietor de lemne după o zi plină...

Zadarnic am stîrnit cu bătăi obloanele, luminița a continuat să pîlpăie fără putere.

Acum mă întorc de-acolo, cu schimbare de tren la Tg. Mureș, la Răsboeni, și cu noaptea pierdută. M-am obișnuit, a ajuns să-mi fie glumă. Restul impresarilor — mai exact organizatori — se reped la hotel. Să-i lase biletele lui Sebesteni și s-o tundă... La dispariția lor nimeni nu știe că va fi teatru ; în timp ce la plecarea mea, de la vlădică pînă la opincă, a aflat, înainte ca agentul să scoată afișele, de viitorul praznic cu cîrmiz. Nu numai că, astfel, am ușurat munca localnicului, dar reușita rețetei, succesul, mi-au fost totdeauna sigure. Secretul de a face ca întreg orașul să intre în cunoștința evenimentului nu e un secret ; e un travaliu stăruitor și o isteține. Mai sunt și altele — multe, multe ! — nașteți-vă cu ele !

Limbile ceasornicului : 5,25. Pe linia a treia, un mărfar a dispărut fără oprire... Gara nu mai e cosmelie, totuși șubredă. Sari în oraș, ca ordonanța din pat în bocanci. Fără obiele. Rar pierzi trenul, căci de la „Strugure" (restaurant) sau de la doctorul Ciocan, ești pe scara vagonului. Însoțitorul horcăie, așa ca după bătăi stăruitoare se înfățișează vîlvoi... Dacă ninge frumos, cum ninge cîteodată la Mediaș, e bine. Dar dacă zguduie crivățul sau bat rece trîmbele toamnei, e cam prost... Abia limanul cușetei, oricît ai orbecăi în ea, e liman.

Liman cald, primitor, era și casa pomenitului doctor Ciocan, la Mediaș. Prieten al actorilor. De parcă s-ar fi născut în culise. Mamoșul, cu renume în tot Ardealul, îndrăgea teatrul — nu ca alții — din crailic. O fi scăpat-o vreodată, nu pot jura. Avea cultul marilor artiști, fiind tot atît de prietenos și cu neghina acestui grîu blestemat... Doctor și la aviație, omul cu nas de boxeur sonat, oltean de baștină, își diviniza mama, se îngrijea de sora de la Craiova, directoare de școală, cheltuindu-și inteligența, pregătirea deosebită și banii — cu actorii. N-a fost trupă de teatru să n-o aștepte cu masa pusă la Mediaș. Baia este de asemeni pregătită, și de la actrița primă, alteori pînă la fetele de balet, teatrul nostru s-a lăiat în cada amuzantului pitoresc doctor, ce constituia oază refrigerantă pentru misionarii hărțăniți ai drumurilor, ai zărilor îndulcite de aplauze... Știa, bunul de el, ce place fiecăruia și meniul era alcătuit ca atare, diferind de la afiș la afiș... Supă de găină cu găluști... tocană pipărată... mușchi înăbușit... Mîncau toți pe rupte ! Tăcerea hlăpăită o sfîșia numai doctorul, glumeț, instructiv, colorînd totul cu reminiscențe din desele voiajuri în străinătate — al său ideal de viață — culorile lui Botticelli și Murillo, ca și castanietele madrilene, sunînd ecouri de beatitudine prelungită... În fotoliile stil, trupa se simțea ca acasă ; cupele de ananas, cafeaua aromitoare și fumul țigărilor, făcînd măsura de bucurie a șuetei neobosite, pînă la plecarea vagonului... Doctorul știa teatru, aproape cît îi mergea mîna de iscusit chirurg ; știa muzică, pictură, analizînd și disputînd păreri asupra piesei peste care abia se lăsase cortina. Făcea lumină în jurul lui, și-n noi, chiar dacă o îmbucătățea, repezindu-se de două-trei ori în cabinet, cu mînecele suflecate, să „ușureze" o țărăncuță sosită goană din Ațel sau o fetișcană din Sarorș, păcătuind la școala din Dumbrăveni. Ale vieții valuri !

Tîrziu, gata să scăpăm plecarea, locomotiva ne fura lui, țignalul de plecare săgetîndu-i, probabil, și inima rămasă în golul peronului, ca un semafor drag... Pînă la anul.

Azi, totu-i o amintire. Și iluziile noastre de-atunci, și doctorul Ciocan, prieten ca nimeni altul al actorilor !

Mediaș, ivește-ți lumina viorie a dimineței cu neuitata-i prezență !

GABY MICHAILESCU ■

■ Din comuna Brănești, satul Gura Vulcani (Dimbovița), ne-a scris **Glodeanu N. Constantin**, pentru a ne informa că, în urma unor alunecări de teren, nu se mai poate accede spre ogoare, drumul respectiv fiind astupat. Consiliul popular comunal l-a înștiințat că lucrările destinate reparării drumului vor începe la 25 martie a.c. Scrisoarea corespondentului nostru a fost expediată în prima decadă a lunii aprilie...

■ **Oficiul de asistență socială, din cadrul C.P.M.B.**, ne informează că, în urma cercetărilor efectuate cu privire la situația **Ecaterinei Mușetoiu, din Șos. Oltenițel nr. 53**, respectiva se află în evidența O.A.S., fiind sprijinită material, dar că ea nu dorește să fie internată într-un cămin de bătrîni sau cămin-spital. Or asemenea măsuri se iau numai cu asentimentul celui în cauză.

■ Ca răspuns la dorința exprimată în coloanele revistei noastre, ca la intersecția tramvaielor 1—5 din Oradea să se înființeze un chioșc pentru difuzarea presei, Direcția județeană de poștă și telecomunicații Bihor ne înștiințează că **propunerea tovarășului Cosma Petru** a fost luată în studiu și va fi rezolvată în funcție de rentabilitatea prezumată a locului respectiv.

■ Revenind cu o nouă scrisoare **Gh. Drăgan**, din Calea Griviței 395, sc. A, ap. 8 sect. 1 București, ne reamintește că eficacitatea notei publicate în „Flacăra", la această rubrică, a fost de scurtă durată, întrucît **gestionara magazinului de autoservire de la blocul N, din Calea Griviței 397 a reînceput să depoziteze și să desfacă mărfuri pe spațiile verzi ale blocului vecin.** Drept care republicăm acest justificat protest în speranța că respectiva gestionară va acorda o perioadă de liniște mai lungă locatarilor, care ni se plîng pe bună dreptate!

■ **Micu Nicolae**, muncitor la Întreprinderea Electrocentrale Ploiești, domiciliat în comuna Bărcănești, Șoseaua Castelului, jud. Prahova, este purtat pe drumuri de către **Trustul S.M.A. Prahova**, de la care corespondentul nostru a solicitat o adeverință pentru stabilirea vechimii în muncă (perioada 20 VII 1949 — 15 X 1957), fiind trimis la D.P.M.O.S. Prahova, care-i solicită doi martori. Se pare însă că nici această condiție nu a fost suficientă, deoarece Micu Nicolae nu a intrat nici pînă acum în posesia mult așteptatului document.

■ Răspunzînd sesizării tovarășului **Albină Radu, din Drobeta-Turnu Severin, str. V. Mărăcineanu nr. 8, bl. 12, sc. 2, ap. 4, Crihala**, privind unele defecțiuni la locuința sa, C.P. Municipal ne informează că reparațiile au fost efectuate cu sprijinul I.J.C.C.L.-ului, conform prevederilor legale, dar că pentru celelalte probleme ridicate de același corespondent al revistei noastre, **acesta nu a răspuns invitației ce i s-a făcut de a se prezenta la consiliu pentru a le discuta cu cei în drept.**

■ O interesantă propunere, căreia ne alăturăm, ne-a parvenit din Reșița, sub semnătura inginerului **Silviu Gheorghe.** Autorul scrisorii se întreabă de ce nici unul dintre aeroporturile noastre nu poartă numele marilor și ilustrilor pionieri ai aviației mondiale și naționale? Într-adevăr, **ce minunat ar fi să aterizăm, atît noi cei de aici cît și vizitatorii de peste hotare, pe pistele unor aeroporturi numite Traian Vuia, Aurel Vlaicu sau Henri Coandă!**

■ **Procuratura Generală a R.S.R.** înștiințează, prin intermediul rubricii noastre, pe **Burcea Ion, din str. Jirului 8, sect. 4, București**, că, în urma verificărilor efectuate, împreună cu organele competente din cadrul miliției, s-a stabilit că fapta numiților **Ivan Magdalena** și **Donadin C. Nicolae** constituie contravenție, potrivit dispozițiunilor art. 2 lit. g din Decretul 152/1970, drept care, împotriva **celor doi, s-au luat măsuri de sancționare contravențională.**

■ **Direcția circulație din cadrul I.G.M.** ne comunică: **tovarășul Vînătoru Ion a reintrat în posesia permisului de conducere.**

■ Locuitorii satului **Vărateca**, aparținător orașului **Brezoi**, județul **Vîlcea**, ne roagă să atragem atenția conducerii Consiliului popular Brezoi asupra stării de degradare în care se află podul ce face legătura între oraș și Gara Lotru.

■ Cine ar vrea să vorbească, la telefon, cu familia **Ghiță Ion din str. Grigore Alexandrescu 94, București**, ar trebui, fără îndoială, să dea dovadă unei perspicacități deosebite și a unei răbdări neobosite. De ce? Pentru că, în decurs de 3 (trei) ani, **familiei Ghiță Ion i s-a schimbat de 5 (cinci) ori numărul de telefon.** Și asta n-ar fi nimic, dar **ultimele modificări (două la număr) efectuate în cursul lunii februarie, s-au făcut fără ca măcar cei în cauză să fie preveniți.** Nu e ușor să formezi numărul de telefon de la propria-ți locuință și să-ți răspundă cine știe cine și asta chiar în ziua în care, părăsind domiciliul, credeai că-ți cunoști numărul de telefon!

■ În legătură cu cele scrise și semnate de **Mihail Genescu, în „Flacăra" din 5 martie 1982, Victor Oprescu, din Deva**, dorește să facă unele precizări privind **Monumentul Eroilor din războiul din 1916—1918**, amplasat în stațiunea **Vatra Dornei.** „În 1979, acest monument a fost mutilat, numele celor căzuți în lupta nobilă fiind șterse odată cu vopsirea întregii construcții. Această faptă, ne scrie Victor Oprescu, constituie o lipsă de pietate și o profanare a memoriei eroilor bucovineni, care au luptat și și-au dat viața pentru întregirea neamului și făurirea României Mari". Așa este. Așteptăm măsuri urgente!

■ **Cazacu Viorel, din București, Șos. Pantelimon nr. 365 bl. A 2, sc. A, et. 3 ap. 13, sect. 2**, om al muncii la Întreprinderea de ulei „Muntenia", a fost înștiințat de I.C.R.L. Cotroceni, la 13 aprilie a.c., că i s-a repartizat un **apartament compus din 2 camere, confort II în str. Baciului bl. 9, ap. 44**, drept care s-a dus la noua adresă, fericit. Acolo însă a constatat că spațiul ce-i fusese atribuit era ocupat de **familia Apostol, de la Spitalul Brîncovenesc.** Ce ziceți de o asemenea surpriză? Cazacu Viorel ne întreabă ce are de făcut? Noi îi întrebăm pe cei de la I.C.R.L. Cotroceni, singurii care pot răspunde.

■ **Direcția sanitară a județului Sibiu** a satisfăcut cererea **tovarășului Niță Vasile, din Brăila**, adresată revistei noastre, privind efectuarea unui tratament la **dr. Iacob V., din Sibiu.** În răspunsul primit la redacție se precizează însă că atît cazarea cît și formele de concediu nu cad în sarcina și competența forurilor medicale din Sibiu.

■ **Direcția de telecomunicații a municipiului București** ne informează că, în urma reanalizării situației ce ne-a fost sesizată de tov. **Bănică Elena, din Șos. Fundeni 237**, s-a hotărît reîncadrarea ca factor la Secția posturi publice, a respectivei petente, după deblocarea locurilor de către forul tutelar și cu repartiția Oficiului forțelor de muncă din sectorul în care domiciliază aceasta.

■ **Consiliul popular al municipiului Buzău** a constatat că cele sesizate revistei noastre de către **Maria Buhuși**, în legătură cu starea bătrînei **Caminschi Filofteia, din str. Libertății 24**, corespund realității (inclusiv faptul că fiica acesteia **Tălu Ștefania din Deva** nu se interesează de mama sa). **„Toate insistențele**, ni se scrie de către C.P.M. Buzău, **depuse pe lîngă Tălu Ștefania, pentru a o determina să renunțe la hotărîrea sa (cel puțin ciudată, credem noi, n.r.) de a-și revedea mama nu au reușit s-o sensibilizeze, respectiva declarînd că relațiile dintre ea și mama sa au fost grav și iremediabil afectate și că nimic nu o mai poate apropia de propria-i mamă".** Facem publică această ignobilă atitudine, pe care nimic nu o poate justifica.

■ Cu privire la scrisoarea tov. **Musteață Eugen, din Huși**, Consiliul popular Huși ne informează că specialiștii au constatat că cel mai bine se poate valorifica terenul prin cultivarea viței de vie. În zonele supuse sistematizării s-a ținut seama să rămînă pomi, acolo unde a fost posibil. Livada I.A.S. Huși a fost scoasă pe motiv că pomii erau bătrîni, nu asigurau producțiile planificate și era amplasată între parcelele de viță de vie, ceea ce nu permitea executarea în bune condițiuni a lucrărilor specifice.

■ **Haralambie Chițu, din București**, a avut ghinionul să locuiască, în timpul unei deplasări, în **hotelul din Călărași.** Cu umor și tristețe, corespondentul nostru ne relatează suferințele sale petrecute în camera nr. 18, din clădirea aflată în parc. Prin ferestrele, care nu se închideau, vîntul spulbera ultima (?) zăpadă a primăverii, ca și printr-o spărtură de geam „cîrpită" cu o pătură, cada băii nu se putea folosi deoarece instalațiile nu aveau ivăre etc., etc. **Cel care ne scrie dorește să adreseze o invitație celor ce administrează hotelul:** aceea de a înnopta o singură dată în camera 18 sau, dacă dorește, la cea cu numărul 11. Diferențele nu sînt prea mari, dar urmările pot fi importante pentru cei nevoiți să apeleze la ospitalitatea acestui oraș, reprezentat și prin hotelul ...neospitalier.

■ **Procuratura județeană Cluj** ne aduce la cunoștință că, verificîndu-se scrisoarea adresată revistei noastre de către **Crișan Ana, din str. Fetești nr. 7, din Cluj-Napoca**, s-a constatat că cele afirmate constituie motiv de recurs împotriva sentinței civile nr. 252/15 I 1982, a Judecătoriei Cluj-Napoca în interesul minorilor Molnar Adalbert și Molnar Martha rămași orfani de mamă. **În consecință, recursul a fost admis iar formele de execuție stilă au fost îndeplinite, remediindu-se hotărîrea primei instanțe, minorii reintrînd în drepturile lor legale.**

■ Casa **Anicăi Velican, din comuna Ciocîrlia de Sus (Constanța)**, a început să se surpe în urma executării unor lucrări de irigații în vecinătate. Semnalele de justificată alarmă ale corespondentei noastre au provocat deplasarea unor specialiști, executarea unor fotografii și ...cam atît. Casa continuă să se incline.

■ Din ce în ce mai mulți cititori ne sesizează că tirajele unor cărți care-i interesează sînt insuficiente. **Stanciu Dan, din Craiova**, vine cu o propunere de remediere a situației din care reproducem un fragment: „Fiecare editură să primească comenzi anticipate pentru cărțile programate să apară în cursul anului curent și viitor, cei interesați achitînd, o dată cu comanda, și suma respectivă a cărții așteptate. Eventual aceste solicitări pot fi centralizate de „Cartea prin poștă", prin intermediul căreia pot ajunge la editurile respective."

■ **Axinte Gheorghe, Fuioagă M. și Dincă Ion și alți cîțiva cetățeni din București, str. Riul Dorna 4, bl. Z 47, sect. 6**, ne scriu, cu sinceră tristețe, că grădinile de zarzavat pe care le-au amenajat și cultivat în vecinătatea blocului lor au fost stricate și încă pe cale... oficială! Este trist că o suprafață de teren năpădită de bălării și invadată de pietre și care a devenit, prin munca unor oameni, grădină de legume este redestinată paraginii! Aceasta cu atît mai mult cu cît numeroase și recente hotărîri de partid și de stat recomandă astfel de activități în beneficiul cetățenilor! Locatarilor li s-a promis că cineva se va deplasa la fața locului (de la consiliul popular al sectorului) ceea ce nu s-a întîmplat. Sîntem la sfîrșitul lunii aprilie și, dacă nu se vor lua măsuri, întreaga „recoltă" de legume muncită de acești oameni vrednici va fi compromisă. Cui va folosi?

■ Un grup de locatari de pe **străzile Mărășești și Griviței, din Mediaș**, ne scriu că, în urma asfaltării străzii Mărășești și a... neasfaltării străzii Griviței, cea dintîi arată deplorabil în zilele de iarnă ca și în cele ploioase, deoarece tot pămîntul din Griviței ajunge în Mărășești. Între a strica asfaltul de pe Mărășești și a asfalta și Griviței, cea de a doua soluție ni se pare mai logică. Mai ales că este vorba de numai 50 de metri...

■ O situație asemănătoare ne relatează și tovarășul **Ion Pană, din București, Șos. Viilor nr. 98, bl. 3 B, ap. 16**, care — mergînd în satul natal: **Merișani, comuna Dobrotești (Teleorman)** să-și vadă părinții — a constatat că drumul principal al satului, în lungime de 4—5 km, este practic impracticabil. Cei 40 de mii de lei, alocați de Consiliul popular local an de an pentru repararea și întreținerea drumului, se consumă o dată cu basculările a 3—4 mașini care aduc piatră și a trecerii unui tractor în scopul „nivelării".

■ **Întreprinderea județeană de gospodărie comunală și locativă Vrancea**, luînd în cercetare scrisoarea tovarășei **Pușcașu Ștefana, din orașul Odobești, str. Podgoriei nr. 45**, referitoare la pensia de urmaș ce i se cuvine pentru copiii săi, ne informează că prin Decizia nr. 2 834 din 18 martie 1982, s-a stabilit cuantumul pensiei la 945 lei, dar că întîrzierea cu care a primit această sumă s-a datorat neglijenței tovarășei Puscașu Ștefana, care nu a depus actele necesare întocmirii dosarului la timp.

■ **Procuratura județeană Mureș**, analizînd scrisoarea tovarășei **Călinescu Gabriela din Tg. Mureș, Aleea Carpați bl. 53, sc. B, et. 7, ap. 71**, a întreprins o cercetare din care a rezultat că **dr. Lukacsy Ibolya** a manifestat un insuficient interes față de starea sănătății copilului **Călinescu Rosalba**, fapt pentru care a fost sancționată disciplinar. Ancheta a reținut, în principal, culpa părinților care nu au urmărit starea bolnavei și nu au apelat, din nou, la salvare sau la medicul pediatru de la dispensar. Din cercetările efectuate nu au rezultat elemente constitutive ale infracțiunii de ucidere din culpă și nu s-a dispus începerea urmăririi penale în legătură cu acest deces. Colegiul de disciplină al medicilor, întrunit la 12 ianuarie 1982, nu l-a găsit vinovat pe **doctorul Ambrus Zoltan**, de a fi pus un diagnostic eronat în faza de început a bolii.

■ **Cristea R. Gheorghe, din comuna Greaca (Giurgiu)**, a absolvit școala profesională de mecanici agricoli și a obținut diploma de mecanic agricol și carnetul de muncitor calificat, înscriindu-se și la cursurile serale ale unui liceu agroindustrial. Pentru a putea fi înscris la examenul de bacalaureat îi este necesar însă și carnetul de conducere a tractorului. Or, cel care ne scrie, consideră că odată cu susținerea examenului de absolvire a școlii profesionale, a trecut și probele ce i se solicită pentru bacalaureat. **Părerea noastră este că a fi mecanic agricol nu echivalează cu a ti conducător de tractor**, așa fr cît îi urăm succes vrednicu muncitor agricol din comun Greaca în fața comisiei d examinare!

■ **Consiliul popular al comu nei Crișcior (Hunedoara)**, sesi zîndu-se de cele relatate în re portajul publicat în „Flacăra din 26 martie 1982, a luat mă suri pentru reamenajarea și re deschiderea punctului muzeis tic. Colecția de numismatică fost găsită în păstrarea tovară șei Lucaci Maria și a fost ridi cată pentru inventariere și ex punere. **„Problemele sesizate d locuitorul Moț Gheorghe** ni s spune în răspunsul oficial, s **publicate în coloanele revistei „Flacăra" corespund adevărului iar Dumneavoastră vă mulțumim pentru sprijinul acordat.'**

■ Cititorul nostru **Kercea Nicolae, din str. Școala Ciocanu nr. 31, București**, ne-a sesizat printr-o scrisoare, că motorina pe care a primit-o din depozitul Băneasa, în cursul lunii martie, a fost de calitate proastă (cu apă). **Directorul general al P.E.C.O., tovarășul Valerian Chiorescu**, ne informează că cercetările pe care le-a dispus au dus la concluzia că motorina corespundea prevederilor stasului 240/80 și 177/77, potrivit buletinului de analiză al laboratorului C.T.C. Totuși, pentru a se evita în viitor nemulțumiri din partea clienților, s-a luat măsura introducerii unui sistem de evidență a modului de onorare a comenzilor, conducătorul auto fiind obligat să aducă un talon vizat de beneficiari în care să fie consemnate cantitatea livrată și calitatea mărfii.

Pagină realizată de EMANUEL VALERIU

Scrisoare comentată

Calea legală și cea firească

Poate exista o diferență între o cale și cealaltă? Teoretic, nu: ceea ce este legal trebuie să fie și firesc. Dar nu întotdeauna... Ca de exemplu în situația existentă, încă din anul 1974, la Școala generală nr. 1 din comuna Mihălești (Giurgiu), unde funcționează, ca profesor de geografie, Emil Fănuță. Dar cum „funcționează"? Ca suplinitor. De ce? Deoarece statutul său este supus unor posibile surprize la fiecare sfîrșit de an, pentru că această catedră de geografie, este — legal vorbind — liberă! Sîntem în anul 1982, deci la o distanță de timp de 8 ani, de cînd respectivul profesor așteaptă (și speră) să devină titularul postului pe care-l deține numai în calitate de suplinitor. În vederea clarificării acestei stări de fapt, profesorul s-a adresat forurilor în drept (Inspectoratul școlar al fostului județ Ilfov, al actualului județ Giurgiu), dar fără a primi vreun răspuns edificator, ci veșnica suplinire. În acest an, chiar, mergînd la Inspectoratul școlar Giurgiu, Emil Fănuță a fost primit de către tov. Bildeanu, inspectorul șef adjunct, care i-a spus că situația este destul de delicată, deoarece catedra va fi „comunicată" Ministerului Educației și Învățămîntului în vederea repartizării unui profesor. La rîndul nostru, am stat de vorbă cu tovarășa Elena Bădilă, inspectoare șefă a județului Giurgiu, care ne-a asigurat că locul mult rîvnit de către Emil Fănuță figurează ca „liber" numai la nivelul județului și că, pentru rezolvarea cazului, este necesar să se găsească o „cale legală". Mai pe larg: să se aștepte ca M.E.I. să stabilească perioada de transfer, în cadrul căreia Emil Fănuță ar putea să obțină definitivarea. „Noi îl ajutăm, ne-a spus binevoitoare interlocutoarea noastră, dar să existe o cale legală".

Ne întrebăm, totuși, de ce un profesor, născut-crescut în Mihălești, care predă de 8 ani la aceeași școală, geografia, înscris la examenul de grad II, notat cu 10 la preinspecția obișnuită, om cu o activitate obștească demnă de laudă, îndrumător al organizației de U.T.C. pe școală, membru în consiliul de conducere al acesteia, singurul întreținător al unei mame bătrîne, trebuie să devină, eventual, navetist, atunci cînd pe postul „vacant", deținut de el din 1974, va apare un alt titular?

Argumentele sale nu sînt suficient de „legale" spre a determina luarea unei măsuri firești, într-un astfel de caz?

EMANUEL VALERIU

Poșta redacției

■ **Grup locuitori** — Stejaru (Tulcea): Medicul specialist de la Spitalul județean a dat avizul de muncă, gestionarul nu prezintă nici un pericol de contagiune ■ **Dumitru Muși** — M. Kogălniceanu (Constanța): 1) Nu aveți; 2) Cereți la U.J.C.A.P. ■ **Elena Oancea** — București și **Mihai Trașcă** — Vînătorii Mari (Giurgiu): Reveniți cu scrisori clare ■ **Gh. Găman** — Roznov (Neamț): Se poate dacă aveți acordul conducerii colective a întreprinderii ■ **Maria Baciu** — Roman: Acționați-l în judecată ■ **Ana Oprea** — Brașov; **Vasile Dincă** — București: Vă așteptăm la redacție, la secția scrisori, probleme cetățenești ■ **Mihai Chereșteș** — Sfîntu Gheorghe: Se acordă numai în situația transferării în interesul serviciului în altă localitate, condiționată de mutarea efectivă în localitatea respectivă ■ **Elena Ionescu** — București: Nu se poate ■ **Vasilica Ionescu** — Sudiți (Ialomița): Da, pentru că pensionarii încadrați în muncă sînt obligați să contribuie la fondul pentru crearea pensiei suplimentare. Detalii aflați consultînd art. 64 (1) din Legea 3/1977 ■ **Anton Millich** — Jimbolia: În situația dv., alocația de stat se acordă după 3 luni de la reîncadrare. Retroactiv nu se dă ■ **Liviu Anton** — Piatra Neamț: Adresa este aceea pe care o menționați dv. ■ **Nicolae Iliieș** — București: Începînd cu 1 ianuarie 1981 toți meșteșugarii — pensionari sau nepensionari — care desfășoară activități în condițiile prevăzute de lege, sînt asigurați obligatoriu, plătind o cotizație calculată la venitul profesional anual impozabil ■ **Elena Gheorghe** — București: Nu reiese clar cum a fost retribuit soțul, iar dv. dacă nu ați lucrat nu aveți drept la pensie ■ **Elena Toma** — Cordun (Neamț): Numai dacă aveți în îngrijire unul sau mai mulți copii în vîrstă de pînă la 6 ani, ceea ce nu este cazul dv. La împlinirea vîrstei de 55 de ani puteți solicita ■ **Mihai Duță** — București: Chiria pentru locuință se fixează în funcție de tariful de bază, gradul de confort al locuinței și retribuția tarifară lunară sau pensia chiriașului. Tariful de bază este unic, pe întreg cuprinsul țării, indiferent de proprietar ■ **Emil Marin** — Blăgești (Vaslui): Cereți sprijinul la DPMOS Vaslui ■ **Adrian Matache** — Craiova: Scrisorile de care ne-ați scris nu le-am primit. Reveniți cu amănunte.

MARGA NEDELEA

„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Unii cu foloasele, alții cu ponoasele?

Aflați — dacă nu știați — că viața astră depinde și de I.F.B. Pentru că .B. este aceea care veghează la setea astră. Deduceți de aici că I.F.B. este sponsabilă cu apa noastră. În cadrul viziunii muncii naționale **Întreprinderea foraje București — M.A.I.A.** — cu sanre la Constanța, Galați, Timișoara și racal — are menirea să găsească apa tabilă și să ne-o pună la dispoziție. ntru asta dispune de mijloace tehnice ecvate și de aproape două mii de oaeni cu specializări diferite. Patruzeci ntre ei — 20 ingineri, 17 tehnicieni și desenatori — lucrează în atelierul de oiectare. Unul dintre ingineri se numeș- Alexandru Braikoff, iar rîndurile sale -au pus pe gînduri pentru că scrisoaa trimisă nouă — într-un anume fel — te unică. Și nu pentru că semnalează sa echității în stabilirea **coeficientului acord**, ci pentru corelația de-a dreptul cantă : „Poate ar fi utilă și o vizită ceea ce a mai rămas din șeful nostru atelier — inginerul, OMUL Georgescu asile — internat în secția de cardiologie spitalului Fundeni. **Chiar dacă nu în talitate, cel puțin parțial boala de inimă acestuia a fost favorizată, grăbită, ravată de stresul psihic la care ingierul Georgescu Vasile a fost supus la rviciu circa doi ani și jumătate...**" ubl. ns.).

Pe scurt, povestea ar fi următoarea : inerul Georgescu Vasile a fost numit în mă cu doi ani și ceva șeful atelierului proiectare. Numirea a plăcut unora și displăcut altora. cum se întîmplă. Conmitent, „la inițiativa inginerului șef, nducerea întreprinderii a procedat la umirea neoficială, fără decizie scrisă, a nor șefi de colective de muncă. **În acest el s-a creat o bază pentru justificarea de înlesniri, favoruri și retribuții suplimentare. Cu încurajarea inginerului șef, unii dintre acești șefi de colective au procedat la desconsiderarea noului șef de atelier, creindu-i o atmosferă nefavorabilă de lucru.** (subl. ns.). Semnificativ pentru reaua voință cu care a fost tratat șeful de atelier este faptul că în fiecare lună indicele său de acord a fost diminuat, în timp ce al șefilor de colective era, dimpotrivă, mult umflat."

Cît adevăr există între ghilimelele de mai sus? **Greu de spus.** Dar nu imposibil. **Greu** pentru că inginerul Georgescu Vasile a murit (la cîteva zile după ce am primit în redacție scrisoarea inginerului Braikoff). **Greu** pentru că în nici un caz moartea ing. G. V. nu poate fi pusă în **relație de la cauză la efect** cu atmosfera de lucru din atelierul de proiectare. **Greu** pentru că, firește, conducerea întreprinderii neagă că lucrurile ar sta așa cum le prezintă ing. Braikoff : „Cum, adică, eu l-am numit, eu să-i subminez autoritatea? Care ar fi logica chestiei?" (ing. **Tudor Constantin**, directorul I.F.B.). Recunoaștem, n-ar fi nici o... logică. Dar știm prea bine că există cazuri în care logica unei situații este chiar lipsa de logică. Iată și exemple :

1. Să zicem — pentru că chiar așa și este — că atelierul de proiectare ar merge bine ; că, adică, proiectele se predau la timp și corespund tuturor deziderateloc. Cum se face atunci că tocmai șeful de atelier — adică organizatorul succeselor — este „recompensat" cu cele mai mici sume de bani? Iată, cumulat pe 9 luni din 1981 (pînă cînd a intrat în spital) acordul primit de inginerul Georgescu Vasile, șeful atelierului de proiectare — **9 447 lei** ; Iată și acordul primit de șefii de colective — numiți verbal, fără decizie, oameni foarte bine pregătiți, dar cu responsabilități subalterne : geologul **Nieulescu Dumitru — 17 131** ; inginer **Tomescu Romulus — 15 032 lei** ; inginer **Svoronov Andrei — 15 923.** Recunoașteți și dv. că logica acestatca **și responsabilitatea socială a muncii.** Cum se face că la I.F.B. situațiile nu se subordonează acestui principiu ? În ultimele două luni, înainte de a intra în spital, șeful de atelier a primit drept acord 264, respectiv 592 lei ! În aceleași luni, șefii de colective au primit următoarele sume : I — 1 384 și 2 734 lei ; II — 723 și 2 144 lei ; III — 2 266 și 2 610 lei. Și aici logica „împărțelilor" a fost chiar lipsa de logică. Tratamentul preferențial al unuia și al altora este evident. Desigur însă că din cauza asta nu se moare. Dar nici bine nu se trăiește ! Este în afara eticii noastre, este chiar aberant ca oamenii cu responsabilități mari să primească mai puțin decît cei cu responsabilități subalterne. Șeful atelierului semna pentru întregul proiect și primea mai puțin ; ceilalți semnau pentru părți din proiect și primeau mai mult. Altfel zis : **unii cu foloasele, alții cu ponoasele.** Dorind să știe care este cauza unei asemenea stări de lucruri, inginerul Braikoff a scris conducerii întreprinderii. Întrebarea a fost pusă direct și onest, nu prin ochelarii invidiei. Răspunsul ar fi trebuit să fie direct, onest și în termen. **N-a fost nici un răspuns.** Omul s-a adresat Ministerului Muncii. Răspunsul l-a primit de la întreprindere — via Ministerul Muncii — după expirarea termenului legal, dar... la o întrebare pe care n-a pus-o nimănui ! I s-a transmis că vor fi luate chiar și niște măsuri pentru care s-a stabilit și termenul de 31 martie... Douăzeci de zile mai tîrziu nu se schimbase nimic.

Drept pentru care așteptăm răspuns.

MIRCEA BUNEA

Concurs fără acoperire morală

Corespondența pe care ne-a adresat-o Iariana Vasile, medic din Timișoara, este e cît de simplă tot pe atît de ciudată. Doctorița Mariana Vasile, în prezent om l muncii la Întreprinderea de ciorapi din Timișoara, unde practică medicina generală, s-a înscris la concursul pentru ocuarea unui post de asistentă universitară, a respectiva facultate din orașul de pe alul Begăi. Asta s-a întîmplat în prinele trei zile ale lunii aprilie, anul cuent. Specialitatea aleasă a fost cea de .R.L. Odată cu ea s-au mai înscris încă oi concurenți. Proba scrisă a cuprins rei domenii : anatomie, fiziologie și chiurgie, cea orală constînd în prezentarea nui caz și așa-numitul caz didactic. Toul conform prevederilor legale în vigoare i după tipicul propriu unor astfel de concursuri. Numai că, la cea din urmă ncercare la care au fost supuși concuenții, prof. dr. epidemiolog Oliver Pop a întîrziat o jumătate de oră. Ceilalți nembri ai comisiei, și anume conf. dr. Obreja, orelist, și conf. dr. A. Gaja, dernatolog, au fost punctuali. Ca și aspiranții a postul de asistenți. În întrecere rămăseră doar Mariana Vasile și dr. Constanin Cojocaru, ambii fiind întrebați de comisie dacă consimt să participe la nobila lor dispută în absența dr. Oliver Pop. Odată cu încuviințarea candidaților, concursul a continuat, iar după deschiderea tezelor și calcularea mediilor, doctorița Mariana Vasile a fost înștiințată că a obținut mult doritul post. (Scriem „mult doritul" deoarece aceeași persoană mai participase și anul trecut la un concurs similar, cîștigîndu-l dar fără a deveni asistentă întrucît examenul fusese anulat pe întreaga țară, eveniment oglindit în coloanele revistei noastre la vremea respectivă.) După trecerea a 48 de ore, Mariana Vasile află că și concursul la care se prezentase și-l cîștigase a fost anulat, de data aceasta de către rectoratul timișorean, în urma unei contestații introduse de dr. C. Cojocaru, care invoca, în susținerea punctului său de vedere, lipsa (întîrzierea) prof. dr. Oliver Pop, cu toate că el însuși fusese de acord cu desfășurarea examenului chiar și în aceste condiții.

Întîmpinarea înaintată de cea care cîștigase concursul a fost respinsă de către Senatul facultății de medicină, iar acest punct (ciudat) de vedere a fost susținut și de către rectorul Gh. Băcanu, deși și domnia sa, ca și membrii Senatului, avuseseră sub ochi declarațiile scrise ale celor din comisie, în care se afirma acordul candidaților pentru continuarea examenului. În treacăt fie spus, acesta a sosit în cele din urmă și i s-au arătat întrebările puse, i s-au comunicat răspunsurile date de cei doi medici, declarîndu-se de acord cu punctarea lor. Toate aceste fapte ne-au fost confirmate de către rectorul timișorean ca și de tovarășa Antoniade, secretara facultății.

Evident, a fost vorba despre un viciu de formă. Dar numai DE FORMĂ ! Pentru că, discutînd ÎN FOND, ceea ce interesează este calitatea lucrărilor scrise și cea a răspunsurilor orale. Or, dacă cineva s-a făcut vinovat de apariția unor asemenea vicii, acesta nu poate fi, în nici un caz, doctorița Mariana Vasile ! Pe bună dreptate se întreabă corespondenta noastră : **„de ce să fiu pedepsită eu pentru necunoașterea regulamentului de concurs de către comisie ?"** (dacă, într-adevăr, un regulament există și dacă el prevede că examenul nu poate începe decît în prezența întregii comisii). Precedentul creat ar trebui, pentru a nu exista nici un fel de dubiu asupra acurateței confruntării valorii profesionale a candidaților, extins și la celelalte examene, pentru posturile scoase la concurs, la catedrele de oftalmologie, urologie, psihiatrie !

Rectoratul s-a pronunțat pentru reprogramarea concursului în luna mai a acestui an, iar Senatul, întrunit la 25 aprilie, s-a declarat de acord cu repetarea ultimei probe, cea didactică. Numai că (și aici nu mai este vorba de un viciu de formă ci de o realitate) doctorița Mariana Vasile așteaptă să aducă pe lume un copil tocmai în perioada respectivă, ceea ce o poate pune în imposibilitate de a se prezenta (pentru a treia oară în doi ani !) la noua confruntare și asta după ce, de două ori, s-a dovedit îndreptățită să devină asistentă universitară. Ceea ce ni s-ar părea de o injustiție strigătoare la cer !

Rectorul timișorean, cu care am discutat pe larg cazul, a acceptat că s-a comis o gravă greșeală din partea forurilor pe care le conduce, situație în care nu înțelegem de ce nu ia măsuri de îndreptare

EMANUEL VALERIU

P.S. Adresîndu-ne tovarășului Aurelian Bondrea, șeful Direcției personal-învățămînt, din cadrul M.E.I., acesta ne-a informat că nu există un regulament anume pentru concursurile de asistenți ci un statut, dar că nu știe să fie prevăzut, în mod expres, obligativitatea prezenței permanente a tuturor membrilor comisiei de examinare în sală și că, după părerea sa, contestația tov. dr. C. Cojocaru nu are temei. Adăugăm că nici ideea aceluiași doctor de a cere anularea examenului, așa cum a făcut-o, nu ni se pare etică.

E. V.

A fi pensionar de Galați sau de Constanța, vai, ce diferență!

După o viață de muncă cinstită, George Bejan, din Galați, astăzi în vîrstă de 68 de ani, și soția sa Elena, pensionată medical cu gradul II de invaliditate, avînd 58 de ani, ambii domiciliați pe Aleea Mercur nr. 4, bl. V 4, ap 35, vor să se apropie de fiul și nora lor, de care i-a separat, cu cîțiva ani în urmă, profesia (Adrian Bejan fiind inginer la Șantierul naval Constanța și repartizat în orașul de pe malul mării, Valeria Bejan inginer la Întreprinderea locală de bere). Dorință legitimă, dar care nu se poate transforma în realitate decît cu anumite condiții...

Aici e aici ! Condiții înseamnă, în acest caz, aprobări. Iar aprobările au neapărată nevoie de un suport. Legal, firește ! Soții Bejan cam știu ceva din toate cele trebuitoare în astfel de cazuri, și de aceea încearcă să obțină un schimb de locuință, care să poată fi echitabil pentru cei dispuși să-l efectueze și nelezant pentru forurile locale din cele două orașe, scutite de obligația de a-i plasa și pe unii și pe ceilalți, fie chiar și pentru rațiuni sentimentale (dacă cele două noțiuni alăturate nu jenează). Familia Stănescu, din Constanța, este interesată să vină la Galați. Apartamentul pe care vor să-l cedeze Bejanilor are două camere. Ce mai ! Identic cu cel în care ar urma să ajungă. **Consiliul popular municipal Galați a avizat favorabil cererea familiei Stănescu, încă din luna decembrie a anului trecut.** La Constanța, aceeași măsură a întîmpinat greutăți, împotmolindu-se, pînă în cele din urmă. Prin adresa nr. 79 din 1 II 1982, C.P.M. Constanța comunică petiționarilor acordul său de principiu, sub rezerva obținerii și a altor aprobări, printre care două ale unor instituții din București (Comitetul pentru problemele consiliilor populare și Ministerul de Interne). **Acest încurajator început este fundamentat pe articolul 8, ultimul aliniat din Decretul Consiliului de Stat nr. 68 din 1976,** după care și C.P.M. Constanța va aproba stabilirea la noul domiciliu. La 10 III a.c. Comitetul Executiv al C.P.J. Constanța răspunde familiei Bejan că cererea sa — bune și corecte, pe care le avem, zicem noi — își așază pe acești oameni, de la un anume prag al vîrstei lor, într-o situație privilegiată, scutindu-i de efort și lăsîndu-i să se bucure de un fruct așteptat să se coacă de-a lungul unei vieți puse în slujba societății, ceea ce, cu bun simț, se poate traduce astfel : un pensionar este acel om devenit incapabil să muncească (într-un serviciu public), printr-un efect protector al legii. Deci, o primă condiție, dintre cele cerute iat-o îndeplinită ! Pentru George Bejan ca și pentru soția sa, Elena. Cea de a doua rezultă din acea incapacitate, de data aceasta medical stabilită și anume gradul de invaliditate, care a condus la pensionarea Elenei Bejan. Ar trebui, oare, ca ambii soți să se afle într-o situație similară (invaliditate medicală) pentru ca forurile competente de la Constanța să aprecieze că astfel legea ar fi întru totul respectată ? Dar dacă George și Elena Bejan ar divorța (ceea ce, firește, nu dorim și nu recomandăm, ci sugerăm numai ca bază de discuție, fie și dusă pînă la absurd) ? Atunci, Elena Bejan ar putea deveni cetățeană a orașului Constanța, iar George Bejan, nu ! Sau, o altă posibilă împrejurare : părinții inginerului Adrian Bejan nu ar fi încă pensionari, dar incapabili de muncă, caz în care ei s-ar putea muta de la Galați deoarece existența lor ar fi condiționată de un sprijin, de întreținere. După care, cei doi gălățeni, intrînd în categoria pensionarilor, ar pierde dreptul de a rămîne lîngă susținătorii lor, deoarece ar beneficia de o sursă de venit sigură. Exemplele pot fi înmulțite, dar ne gîndim că, desigur, legiuitorul a avut în vedere într-adevăr situații de excepție : părinții sau rude apropiate din mediul rural, oameni foarte bolnavi și de nerecuperat etc., cît și ideea de a controla un exod nejustificat spre marile aglomerări urbane. În cazul nostru, însă, Galațiul și Constanța fac parte din aceeași categorie de „orașe mari", așa încît, în afara interesului de a se apropia de copiii lor, soții Bejan nu au un altul care i-ar putea face „suspecți" de tentativa de a eluda vreo lege. Găsind o familie dispusă să efectueze schimbul, gălățenii demonstrează, de fapt, că dispun de spațiul necesar la Constanța, fără a solicita ceva forurilor locale, întrucît dacă demersurile lor nu sînt aprobate, pensionarii de pe malul mării rămîn în apartamentul lor și consiliul popular nu cîștigă nimic !

A fi „pensionar de Galați" să fie, oare, cu totul altceva decît a fi „pensionar de Constanța" ?

MANOLE CÂRȚAN

O nouă „piesă" în dosarul unei hotărîri strîmbe

Ne-a scris la redacție, de bunăvoie și nesilit de nimeni, profesorul Ioan Ernest Ilea care în perioada iulie-decembrie 1981 a funcționat ca antrenor al echipei de tineret-speranțe a Jiului Petroșani. Scrisoarea lui, pe care nu i-a cerut-o nici redacția, nici conducerea clubului Universitatea Craiova, ci pe care omul a întocmit-o, cum el însuși notează, „ca să triumfe adevărul", scrisoarea lui Ioan Ernest Ilea, zicem, înseamnă încă o „piesă", puternică, inatacabilă, la dosarul acelei hotărîri strîmbe a Biroului federal și, ulterior, a C.N.E.F.S. prin care deținătoarea Cupei României la fotbal a fost eliminată arbitrar din competiție, la masa verde.

După ce descrie cauzele care au condus la necompletarea foii de arbitraj de către Ilie Zaharia („condițiile meteorologice au fost complet neprielnice, ploaie, lapoviță și un vînt puternic ce pătrundea pînă la oase"), semnatarul scrisorii precizează : **„afirm încă o dată, chit că acel meci l-am pierdut cu 0—7, că fotbalistul Cioroianu Florin a primit cartonaș galben !!!".**

Mulțumind profesorului Ilea pentru fermitatea de care a dat dovadă trimițîndu-ne punctul său de vedere, înaintăm această probă celor în măsură să reanalizeze situația, solicitîndu-le să repună adevărul în drepturi și să nu transforme Cupa României, cît a mai rămas de jucat din ea, într-o întrecere cu învingători și învinși stabiliți în birouri ? ! Legat de o necesară și justificată reanalizare a situației, să mai invocăm un argument. Cartonașele galbene, pe marginea cărora se face azi atîta tevatură (ciudat, după suspendarea Craiovei au fost sancționate și alte echipe, deși poveștile lor erau și mai vechi, unele de 2—3 luni ? !), n-au fost totdeauna privite de F.R.F. ca un capăt de țară. În toamnă, de pildă, cînd Dinamo se afla înaintea meciului cu I.F.K. Göteborg, i s-a permis lui Custov, care avea două cartonașe, să joace la Hunedoara ? ! E drept, Corvinul a fost de acord, ca și Biroul federației, dar atunci, stimați tovarăși, cum rămîne cu regulamentul ? ! El e încălcat cînd ne convine și invocat cînd vrem să dovedim, cu orice preț, că sîntem exigenți ? ! Așteptăm.

OVIDIU IOANIȚOAIA

Mulţi aleşi dar puţini chemaţi în acţiunea de reconsiderare a medicinei populare

Readucem în cuprinsul paginii de faţă o mai veche şi statornică preocupare a redacţiei noastre. Este vorba de informarea opiniei publice, prin mijloacele interviului, anchetei şi reportajului, asupra unor preocupări consacrate în ţara noastră pentru valorificarea unui imens tezaur terapeutic : apele minerale, plantele medicinale şi medicina populară. O facem şi de data aceasta dînd cuvîntul unor specialişti în materie, dar din nou cu regretul că forurile în drept fac încă atît de puţin pentru folosirea chibzuită şi prin mijloacele terapiei moderne, a acestor mari şi nesecate izvoare de sănătate.

Cercetările consacrate medicinei empirice nu sînt în ţara noastră nici puţine şi nici lipsite de o reală importanţă ştiinţifică. Doi specialişti în materie, doctorul Gheorghe Brătescu şi farmacistul Emil Gheorghiu, amîndoi de la Institutul de igienă şi sănătate publică din Bucureşti, ne-au semnalat în acest sens mai multe comunicări valoroase, datorate profesorului Ion Ciulei (Facultatea de farmacie din Bucureşti) ca şi pe cele ce aparţin cercetătorului Ovidiu Bojor (Institutul de stat pentru controlul medicamentului şi cercetării farmaceutice) şi profesorului dr. Gabriel Rácz (I.M.F. Tîrgu Mureş).

Căile prin care specialiştii moderni înţeleg să integreze în terapeutica modernă tradiţiile medicinei populare şi, deopotrivă, medicamentele prezentate în mai vechile tratate de farmacopee, sînt variate şi surprinzătoare. Iată cîteva exemple.

Vom semnala pentru început un semnificativ studiu, elaborat de cercetătoarea Maria Bocşa, şi care vine să aducă în atenţia specialistului activitatea unor herborişti din satul bihorean Poienii de Jos, foarte cunoscut în partea locului pentru iscusinţa localnicilor în colectarea şi folosirea ierburilor de leac, meserie tradiţională, o veritabilă ocupaţie constantă, de bază, pentru un număr impresionant de familii. Reţetarul poienarilor recomandă în prepararea remediilor apa, vinul, alcoolul, fierturile, ceaiurile, fumigaţiile, băile, unguentele, decocturile. Numărul buruienilor de leac, identificate de autoare aici, trece de 80, multe dintre ele cunoscute şi folosite numai în partea locului. Iată deci un larg cîmp de investigaţie pentru farmacişti.

Într-o altă comunicare, aparţinînd de data aceasta nu unui specialist în materie, ci, paradoxal, unui om de litere, scriitorului Romulus Vulcănescu — ni se semnalează o metodă burlescă şi barbară în tratarea reumatismului poliarticular, folosită de către unii ciobani din Făgăraş. Tratamentul constă în tăvălirea pacientului, gol puşcă, prin urzici sălbatice. După o asemenea procedură terapeutică, omul în cauză, scrie Romulus Vulcănescu, a fost luat pe braţe şi zvîrlit din nou în pat unde „a zăcut cu năduf greu şi tragere de suflet". Iar cînd s-a sculat, minune, îi trecuseră toate junghiurile". Într-o interpretare etnoiatrică (de medicină raţională), ar fi vorba, spune autorul, de folosirea urzicilor sălbatice cu peri urticanţi pentru declanşarea masivă a substanţei vezicante pe întreg învelişul dermic al pacientului, sau ceea ce provoacă reacţia de apărare a organismului printr-un dublu şoc : un şoc histaminic generalizat şi un şoc psihoterapic propriu clipei de spaimă. Dar nimeni, pînă la ora actuală, nu a studiat temeinic acest efect al urzicii sălbatice.

Printr-o semnificaţie aparte se recomandă în acest domeniu cercetările profesorului Gabriel Rácz din Tîrgu Mureş, despre ale cărui studii şi observaţii „Flacăra" a scris şi cu alt prilej. Iată cîteva exemple deosebit de semnificative :

Un studiu cu rezultate surprinzătoare a fost cel dedicat speciei **Echium vulgare**, plantă cunoscută în popor sub diverse denumiri (viperină, ochiul veveriţei, iarba lui ceas slab, mierea ursului etc.) dar, notează G. Rácz şi I. Spielmann, de negăsit în folclorul medical sau în literatura de specialitate. Ea este totuşi semnalată, în antichitate, în lucrările medicului Dioscoride.

„Colectivul nostru de cercetători, ni se mărturiseşte, a studiat presupusa acţiune antibacteriană a plantei. Eficacitatea extractului fluid a fost verificată pe 17 specii de bacterii şi 3 specii de micete. În diluţie de 1:50, el prezintă un efect inhibitor total asupra dezvoltării enterobacteriilor gram-negative. Efect inhibitor remarcabil s-a putut constata şi asupra speciilor de Staphylococus haemoliticus şi Pseudomonas aeroginosa. În lumina acestor cercetări, planta ar putea fi valorificată de medicina ştiinţifică în tratamentul afecţiunilor gastrointestinale cu diaree".

Au fost studiate de asemenea 35 de produse vegetale folosite în Moldova şi Munţii Apuseni în combaterea infestaţiei cu protozoarul flagelat Trichomona vaginalis. Iată concluziile : „Florile arbustului Philadelphus coronarius, cunoscut sub denumirea de iasomie şi sărincaş, şi florile de Calendula officinalis (gălbenele, ruginele etc.) au dovedit în combaterea maladiei o acţiune mai rapidă decît un derivat imidazolic considerat în ultimii ani ca unul dintre cele mai eficace medicamente în trichomoniază („Flagyl" — Specia sau „Clont" Bayer). Florile albe de iasomie lizează complet protozoarul, în decurs de cîteva minute, în funcţie de concentraţie, în timp ce substanţa de referinţă „Flagyl" acţionează, în condiţii identice, într-un interval de trei ore, prin imobilizarea agentului patogen, fără însă ca acesta să fie lizat".

Vom mai aminti, în sfîrşit, că farmacistului Emil Gheorghiu îi revine meritul de a fi descoperit în analele Academiei Române un manuscris datînd din prima jumătate a secolului trecut, redactat de un autor necunoscut, şi care cuprinde un număr apreciabil de reţete folosite în medicina vremii. „Manuscrisul, a ţinut să remarce acad. prof. dr. Ştefan Milcu, cuprinde produse vegetale din flora spon
nă a ţării noastre, într-o prezentare ap
piată de cea a medicinei populare,
vizibil filtrate prin cunoştinţele unui „
de meserie" al epocii... Conţinutul mai
scrisului scurtează drumul spre cerceta
de laborator, eliminînd ceea ce s-ar nu
investigaţie etnologică de teren. El pu
la îndemîna cercetătorului un mater
practic, preţios în informaţii etnoiatric

— Este vorba, cred, ne declară inter
cutorul nostru, farmacistul dr. Em
Gheorghiu de o descoperire ce va îmb
găţi farmacoterapia neotradiţională p
integrarea în terapeutica modernă
medicamentelor folosite în vech
medicină cultă, prin evaluarea pr
duselor eficiente şi eliminarea c
lor lipsite de avantaje terapeuti
Sînt sigur că nu puţine din aceste leacu
se vor dovedi la fel de eficace şi în acel
timp mai puţin nocive decît moderne
medicamente de sinteză". Pentru info
marea cititorilor noştri, reproducem u
din reţete, respectînd întocmai redactar
originală : **„Pojarniţa :** să uzuieşte făcu
esenţă, apă distilată şi decoct şi să ia
dinlăuntru. Este o dohtorie cercată pent
singele închegat şi gozomozit, pentru r
nele şi ulcerele din orice parte de loc d
lăuntru, iar mai ales pentru ulcerele r
runchilor..."

Spaţiul prezentului articol nu ne pe
mite o cuprindere mai largă a cercetăril
consacrate valorificării medicinei popu
lare. Deocamdată trebuie să remarcăm c
regret că ele aparţin doar unor cercetăto
izolaţi, că nu există în această privinţ
un cuvînt de ordine elaborat în cadru
unui for medical de decizie, că nici Mi
nisterul Sănătăţii şi nici Academia de Şt
inţe Medicale nu a dovedit nici o iniţia
tivă deosebită în stimularea şi coordona
rea acestor investigaţii. Şi e păcat. Medi
cina empirică consacră numeroase medi
camente şi tratamente valoroase care, aş
cum o vom dovedi şi în viitoarele noas
tre articole, pot uneori concura cu succe
metodele terapeutice mo[illegible], fiind i
acelaşi timp ieftine, nenoc[illegible] la înde
mîna tuturor. Un pasionat cercetător a
medicinei populare remarca în această
privinţă că : „Etnoiatria este ca o apă
carstică : dispare pentru cîtva timp, da
iese iarăşi la iveală, pentru a se amesteca cu marele fluviu al iatrosofiei".

LIVIU TIMBUS

Cum sînt valorificate plantele medicinale?

Cu o jumătate de deceniu în urmă declanşam în paginile revistei **Flacăra** o amplă discuţie pe tema plantelor medicinale : colectivul catedrei care se ocupă în cadrul Facultăţii de farmacie din Cluj-Napoca de valorificarea acestui mare tezaur natural îşi punea o mai mult decît firească întrebare : pînă cînd atîta indolenţă şi nepăsare ? Gîndurile acestea le exprima cu mare durere omul de ştiinţă emerit, profesorul universitar emerit, doctor docent **Teodor Goina,** fiul unor oameni nevoiaşi din Budureasa Bihorului, cel care în condiţii deosebit de aspre ale deceniilor de început ale acestui secol urca aproape toate treptele universitare şi obţinea toate onorurile ştiinţifice. Se despărţise de catedra de Botanică-farmacognozie, lăsase în locu-i un apropiat colaborator, profesorul **Radu,** continua să vină zilnic la catedră şi să spere... Dar între timp s-a pensionat şi profesorul Radu. Omul de ştiinţă emerit Teodor Goina a ajuns la 86 de ani, iar noul şef de catedră, **conferenţiarul doctor Pavel Petcu,** un vrednic urmaş şi pasionat dascăl şi cercetător ştiinţific, împreună cu colaboratorii săi apropiaţi de la catedră, şi cu alţi pasionaţi ai fitoterapiei, continuă să lucreze cu rezultate remarcabile. La catedră s-au adunat cîteva mii de scrisori din toate colţurile ţării, de la oameni care au nevoie de plante medicinale pentru a-şi recăpăta sănătatea ! Dar sînt prea multe ziduri, îmi spunea inventatorul dr. Pavel Petcu, iar escaladarea lor e grea ! Iar „zidarii", deloc puţini, fac uz de întreaga lor „competenţă" şi... profesionalitate !

— Cu ce gînduri a intrat în '82 colectivul clujean care se ocupă de valorificarea plantelor medicinale, tovarăşe conf. dr. Petcu ?

— Cu gîndul să-şi împlinească planurile din '79, '80 '81 şi din anii anteriori...

— Ce vreţi să spuneţi ?

— E simplu ! Ne luptăm cu morile de vînt. Totul e bine, frumos dar cînd e vorba să ne vedem munca împlinită apar zidurile. Unul, două, oricîte ar fi necesare pentru a nu se face ceva ! Eu poate exagerez puţin în aceste afirmaţii, dar înţelegeţi-mă, sînt mîhnit că nu putem face mai mult pentru sănătatea oamenilor, de vreme ce este mai mult decît cert că putem ! Să dau un singur exemplu : adenostopul, despre care **Flacăra** a scris în cîteva rînduri. Produsul acesta pe care l-am cercetat şi pus în valoare împreună cu colaboratorii mei dr. Ecaterina Andronescu, dr. Emeric Bordaş şi l-am experimentat clinic împreună cu prof. dr. Gheorghe Petrişor, şeful clinicii urologice din Cluj-Napoca, dă rezultate superioare tuturor produselor utilizate azi în lume în tratarea adenomului de prostată. Dar, deşi e brevetat, deşi e experimentat cu rezultate foarte bune, fiind lipsit de toxicitate, avînd şi o puternică acţiune antimicrobiană, căutaţi-l în farmacii, că nu-l veţi găsi ! De ce ? Mă-ntreb şi eu cu mirare ! Dar mă consolez cu gîndul că vom recupera timpul pierdut la O.S.I.M. (unde am plătit chiar şi taxă de urgenţă) printr-o largă înţelegere şi participare a comisiei medicamentului, totuşi n-am făcut o muncă inutilă de vreme ce din experimentările făcute a rezultat că în 83% din cazuri rezultatele au fost foarte bune, dispărînd polachiuria, retenţiile urinare, incontinenţa urinară, cistopielitele colibacilare, litiaza renală (calculi cît piperul !) sau prostatita ! Şi oamenilor acestora care au fost trataţi şi vindecaţi cu ajutorul acestei plante medicinale, ghimpele care creşte pe marginea drumurilor !, nu li s-au produs nici cefalei, nici astenii, nici vărsături, nici alte reacţii adverse, aşa cum produc de regulă medicamentele de sinteză, aduse în general nu cu puţine eforturi valutare ! Lanţul cercetare-producţie e greoi, obsedant, are prea multe ziduri !

— Şi ce faceţi acum ?

— Ne luptăm ! Pierdem timp valoros pe aceste drumuri întortochiate, deşi timpul e atît de scump ! De pildă, acum ne preocupă scurtarea duratei de tratament de la 6-18 luni, cît este în prezent, la 2-6 luni.

— Cum ?

— Am trecut deja la experimentarea injectării adenostopului, iar rezultatele sînt încurajatoare. Ne-a obligat la această nouă căutare numărul mare de solicitări adresat I.M.F.-ului de bolnavi din întreaga ţară. În această direcţie colaborarea colectivului nostru cu prof. dr. Gh. Petrişor este deosebit de valoroasă.

— Şi în afara adenostopului ?

— Dorim să introducem pe scară de microproducţie în laboratorul Facultăţii de farmacie din Cluj-Napoca extractul fluid total de Berberis, un extract din planta Berberis vulgaris L cu efecte colagoge-coleretice în dischinezii biliare, colecistite cronice, stări post-hepatice, ca hipocolesterolemiant, antimicrobian şi hepato-protector...

— Dar din cîte ştim, de cel puţin o jumătate de deceniu multe alte invenţii ale colectivului clujean îşi aşteaptă drumul spre industrie. Care e soarta lor ?

— Sperăm ca aftolizolul, preparat dintr-un extract de anumite specii de flori de trandafir asociat cu miere purificată şi utilizat în tratamentul stomatitelor aftoase, cu rezultate excepţionale şi extractul fluid total de Alchemilla, utilizat ca antihemoragic uterin şi în avort iminent şi trombocitopenii, să ajungă în sfîrşit ! în producţie, cu toate că au deja de doi ani de zile autorizaţia de fabricaţie !

— Şi dacă au această autorizaţie, de ce n-au ajuns în producţie ? !

— Să vedeţi, mai e un necaz ! Cineva din nu ştiu ce comisie tot întîrzie să stabilească preţul de cost !

— Şi ce se-ntîmplă cu plantele respective, care ar trebui să ajungă în terapie ?

— De regulă, putrezesc, dar într-o perioadă acest tezaur natural s-a exportat fără pic de raţiune ! Din cîte ştiu, Ministerul Industriei Chimice, prin centrala de resort, a luat iniţiativa ca majoritatea plantelor medicinale şi aromatice să fie valorificate în ţară. Dar, vedeţi, apar alte şi alte ziduri ! E, în orice caz, revoltător ca din comoditatea, incompetenţa, inactivitatea, indolenţa (sau orice ar fi altceva!) unor servicii care trebuie să stabilească nişte preţuri, o cercetare de peste un deceniu să nu poată fi valorificată în folosul sănătăţii concetăţenilor noştri ! ! !

— Totuşi, cu vreo doi ani în urmă, aţi afirmat cu optimism în paginile revistei FLACĂRA că pînă la sfîrşitul anului 1980 Moneasa va deveni staţiune-pilot în aplicarea pe scară largă a fitoterapiei.

— Aşa este. Ne-a dat aceste speranţe excepţionalul interes arătat de conducerea acestei staţiuni, dispusă să facă orice efort pentru finalizarea colaborării cu I.M.F. Cluj-Napoca. Staţiunea, pentru a-şi proiecta strategia de dezvoltare, a efectuat în colaborare cu Laboratorul de informatică Cluj o Anchetă Delphi la nivel naţional. Rezultatele anchetei au încurajat şi mai mult colaborarea noastră, dar totul s-a împotmolit atunci cînd produsele erau gata preparate, cînd ne pregăteam de instructajul general şi special al cadrelor care urmau să se ocupe de aplicarea tratamentelor...

— De ce, tovarăşe conferenţiar ?

— S-a mai înălţat încă un zid ! Unul falnic : unele probleme de formă, altele (iarăşi ! ! !) de... preţuri ! Şi uite aşa produsele realizate în laboratoarele noastre zac într-un depozit din Moneasa în aşteptarea punerii în acord a unor extrem de complicate chestiuni administrative, care nu depind nici de noi, nici de Moneasa !

— Şi ce răspundeţi acestor oameni care au scris pe adresa catedrei de botanică farmaceutică din str. Victor Babeş nr. 8 aceste cîteva mii de scrisori ?

— Pe unii îi ajutăm în limita posibilităţilor noastre, dar celor mai mulţi oameni le răspundem cu durere că nu le putem veni în ajutor decît atunci cînd vor intra în farmacii produsele noastre. Cel mai mulţi oameni solicită cel mai nou produs cercetat şi valorificat de noi : ADENOSTOP-ul. Noi am cesionat invenţia aceasta Plafar-ului din Cluj Napoca şi sperăm ca începînd cu luna august, din recolta anului 1982, să se asigure tratamentul a cel puţin cîteva mii de bolnavi...

— Omul de ştiinţă emerit, savantul clujean Teodor Goina, ctitorul şcolii clujene de fitoterapie, avea cu cîţiva ani în urmă un vis frumos, o mare dorinţă: înfiinţarea la Cluj-Napoca a unui Institut naţional de fitoterapie, aşa cum sînt dealtfel şi în alte ţări.

— A făcut în acest sens, în baza autorităţii sale ştiinţifice, şi demersuri. Am sperat împreună cu maestrul nostru că această generoasă idee, înscrisă logic în politica ştiinţifică de valorificare superioară a tuturor resurselor naturale, va găsi înţelegerea cuvenită. Ne-am fi bucurat să se înfiinţeze, dacă nu un institut, cel puţin un centru de fitoterapie ! Şi dacă nici un centru, măcar şi un laborator... E un vis frumos al colectivului de farmacişti, biologi, medici, chimişti, toxicologi clujeni, dar el rămîne, cel puţin deocamdată, în faza de deziderat.

CONSTANTIN MUSTAŢĂ

Un tezaur terapeutic: apele minerale

Ţara noastră dispune de un important, valoros şi variat fond de ape minerale în peste 140 de staţiuni balneare şi localităţi. Alături de ele sînt numeroase surse de ape termale, lacuri cu nămoluri de mare eficienţă terapeutică.

În peste 30 de staţiuni de interes general sînt organizate baze moderne de tratament complex (ape minerale, proceduri de kinetofizio şi hidroterapie etc.), staţiuni foarte cunoscute şi cu pondere deosebită în apărarea sănătăţii. De menţionat că 80 de staţiuni au amenajări modeste de tratament, ele fiind folosite insuficient, doar pe plan local şi numai în sezon de vară, iar 33 localităţi deţin izvoare minerale, bogate în substanţe terapeutice, dar care sînt neglijate, nu au dotări de tratament adecvate. În multe staţiuni sau localităţi unde sînt ape minerale există o reţea dezvoltată de unităţi pentru îmbutelierea acestora ca apă de masă. Din păcate cantităţi imense de apă minerală, nu sînt captate încă.

Protecţia şi exploatarea raţională a apelor minerale şi mai ales utilizarea lor în medicină ca factor terapeutic, a devenit o preocupare responsabilă a tuturor factorilor interesaţi şi sînt în curs de aplicare complexe măsuri tehnice în această direcţie. Printre acestea o pondere mare o au descoperirea de noi surse, conservarea în condiţii tehnice şi sanitare corespunzătoare a celor existente, studii şi metodologii privind comportamentul acestor surse în condiţiile impuse de activitatea umană şi de modificările de mediu, condiţiile de folosirea lor în terapeutică.

Legea nr. 3/1978 privind asigurarea sănătăţii populaţiei cuprinde prevederi speciale în legătură cu apele minerale. Ea stabileşte totodată obligaţia de a folosi cu precădere tratamentul balnear şi cu ape minerale pentru prevenirea unui important număr de boli sau tratamentul acestora.

Măsurile luate pentru consolidarea şi dezvoltarea patrimoniului balnear se concentrează în prezent către staţiunile mari, cu vechi tradiţii şi bune rezultate în terapeutică pentru care sînt alocate importante sume de bani pentru investiţii şi modernizări. Pînă aici lucrurile sînt clare, numai că paralel cu aceste preocupări apar şi inconvenientele tendinţei de urbanizare (prin aglomerarea noilor construcţii de hotelizare şi tratament) care duc la o anumită poluare a mediului înconjurător (Vatra Dornei, Băile Herculane, Băile Felix) sau de degradare a unor izvoare minerale din zonă prin unele neglijenţe din cadrul lucrărilor de amenajări hidrotehnice de mare amploare, amenajări de drumuri forestiere etc. Pe de altă parte un număr mare de izvoare de ape minerale din staţiuni de interes local sau localităţi cu factori balneari, care dispun de un cadru natural pitoresc şi nepoluat, nu se bucură de întreţinerea şi folosirea lor pe măsura importanţei pe care o au pentru sănătate. Eficacitatea apelor şi izvoarelor minerale este concretizată în numeroase studii care au contribuit în primul rînd la dezvoltarea folosirii lor dar şi la prevenirea în mai multe situaţii a degradării surselor şi trebuie să spunem că toate acestea au dus la întărirea puterii de muncă a oamenilor, la scăderea incapacităţii temporare de muncă după cură cu circa 60—70 la sută faţă de perioada înainte de cură.

Dr. RADU OZUN

N-am moștenit pămîntul de la înaintași ci l-am împrumutat de la copii

„Nu închide această carte plină de învățături înțelepte!“

„Sînt profesor de biologie la Școala generală din comuna Dăbica, județul Cluj. Mă numesc Ion Bogdănescu. Împreună cu soția mea am susținut o comunicare pe care am intitulat-o „Forme de activități școlare pentru cunoașterea realităților biocenologice și formarea atitudinii de ocrotire a naturii“. Vreau să precizez că tema însăși mi-a fost sugerată de elevii cu care lucrez, cei care ridicau o serie de întrebări de genul : „Dacă avem substanțe chimice atît de puternice și diferite, de ce există ani în care atacul dăunătorilor este mai mare ?“, sau „De ce în livezi nu mai întîlnim același ciripit al păsărelelor ca și în apropierea pădurilor, și de ce numărul lor este în general din ce în ce mai mic ?“, „De ce unele terenuri, deși îngrășate, încep să nu mai producă aceleași cantități mari de cereale ?“, ori „De ce pășunile încep să se degradeze ?“. Pentru a da răspuns la toate aceste întrebări simple, pline de bun simț, ca și la altele pe măsură, a trebuit să căutăm argumente convingătoare, nu să umblăm doar cu vorbe. Totodată, am canalizat lucrările practice în așa fel încît ele să conducă tocmai la aceste răspunsuri așteptate. Astfel, elevii au observat chiar în experimentele efectuate în lotul școlar că îngrășămintele chimice pe bază de azot pot produce însemnate creșteri de producție cînd sînt folosite chibzuit, iar utilizarea lor la voia întîmplării poate constitui o sursă de poluare și de diminuare a producției, lucru constatat la fața locului, mai ales observînd locul de depozitare a îngrășămintelor în cîmp, care a fost complet lipsit de vegetație, aceasta fiind arsă. Observații atente am făcut cu elevii și asupra folosirii insecticidelor și ierbicidelor, în cadrul cărora ei au putut observa nu numai efectele distrugătoare ale supradozărilor, ci și existența unor relații complexe ale viețuitoarelor în cadrul agroecosistemelor. Așa au obținut răspunsul la întrebarea de ce numărul păsărelelor se reduce simțitor, de ce există uneori atacuri mai mari de insecte și au tras singuri concluzia necesității de promovare mai accentuată a combaterii biologice a dăunătorilor. Păsările găsite moarte le-am împăiat. Pe unele, disecîndu-le gușile, am găsit multe insecte și omizi. Concluzia a fost că au consumat insecte și omizi care fuseseră otrăvite cu insecticide... Pentru ca problema ocrotirii păsărilor să fie tot timpul în atenția elevilor, am dat exemple concrete asupra foloaselor pe care acestea le aduc omului. Astfel, se știe că o familie de pițigoi, împreună cu puii pe care îi scoate, consumă pe an 75 kg de insecte, fiind în stare să apere singură o grădină de 40 de pomi fructiferi de atacul insectelor ; pitulicea, care are 4—6 grame în greutate, distruge între 8 și 10 milioane de insecte ; o bufniță se poate hrăni, pe lîngă alte vietăți, și cu peste 1 400 de șoareci anual (ținînd cont că fiecare poate distruge 1 kg de cereale, avantajele sînt evidente). În acest context, elevii și-au dat seama de două mari lucruri. În primul rînd că persoanele în însărcinarea cărora este trecută administrarea îngrășămintelor, prepararea pesticidelor și folosirea lor, pe lîngă alte cunoștințe trebuie să aibă și o cultură ecologică adecvată — de unde necesitatea unei educații ecologice permanente. Apoi că, drept iubitori ai naturii, conștienți de faptul că numai omul poate să salveze ce el însuși distruge, sînt datori să înceapă, cu forțele lor, o acțiune de protejare a viețuitoarelor, în primul rînd a celor folositoare agriculturii. „Natura, după cum spunea marele nostru I. Simionescu, poate să-ți slujească de carte, de profesor, de povățuitor. Nu închide această carte plină de învățături înțelepte !“. Din păcate noi, dascălii, simțim acut lipsa unor afișe adecvate, lipsa unei literaturi de specialitate pe înțelesul copiilor și a filmelor didactice pe această temă. Problema e prea însemnată ca să o tratăm cu superficialitate“.

...acul Bucura e din nou curat!

Vom publica mai jos cîteva file din jurnalul de expediție al pionierei Voichița Maria Luca, d[illegible]ea de Jos (jud. Cluj). Mai întîi însă trebuie să faceți cunoștință cu un adevărat dascăl-ecolog, profesorul Alexandru Marcu, de fel din aceeași comună a Munților Apuseni, 33 de ani acum, absolvent al Facultății de biologie din Cluj-Napoca. După ce a terminat facultatea (avîndu-i ca profesori pe Eugen Pora, Onoriu Rațiu, Ioan Pop Grigorie, Ștefan Peterfi), lui Al. Marcu i s-a propus să rămînă în cercetare. S-a întors însă în comuna natală, pe Valea Hăjdății, în chiar inima Cheile Turzii, o minune ecologică rămasă încă în picioare și aici a făcut cu adevărat treabă. „Ocrotitorii Apusenilor“, cum s-a numit cercul de protejare a naturii pe care l-a înființat în școală, a făcut în șapte ani 8 expediții, pornind din Apuseni și continuînd cu Ceahlăul, Retezatul, Făgărașul, Delta Dunării, Bucegii, pînă la litoralul românesc. În jur de 15 copii îl însoțeau în fiecare vară în neuitatele expediții de vacanță, cărora a știut să le imprime totodată un caracter foarte educativ, exemplar am putea spune. Copiii din Filea de Jos au ajuns curînd ecologi de renume național, isprăvile lor fiind cunoscute și mult lăudate în publicațiile vîrstei lor. În 1975, cînd se petrecea acțiunea povestită în parte de jurnalul Voichiței, pionierii lui Al. Marcu au scos din lacurile glaciare nu mai puțin de 2 712 cutii de conserve, pe care le-au îngrămădit apoi corespunzător la marginea apei. Doi ani mai tîrziu, cînd expediția a revenit în Retezat, deasupra cutiilor ruginite se aflau o mulțime de cutii albe, strălucitoare, depozitate exact așa cum prevedea pancarta așezată la vedere. În lacuri, nici o altă cutie! Dar despre felul [illegible]are copiii profesorului Marcu au înțeles practic ce înseamnă ecologie, ocrotirea propriilor frumuseți ale naturii, mai exact ne vorbește jurnalul Voichiței. Iată cîteva pagini din el.

Pentru păsări, cîte un cuib

Jurnal de expediție

„1 august. Ne trezim destul de dimineață, întindem corturile apoi pregătim masa : încălzim în ceaun tocană de legume cu carne de vită. Mîncăm repede și pregătim cîngile pentru scos cutiile de conserve din lac, facem stîlpii pentru a prinde tăblița indicatoare iar înainte de plecare spre lacul Stinișoara, căpitanul „Rucsăcel“, ajutată de Valerica și Tenzica, responsabilele acțiunii de ocrotire, verifică materialele luate de noi. Traseul pînă acolo a fost nemaipomenit de frumos. Adunăm toate hîrtiile pe care le găsim pe potecă. Deodată în fața noastră apare o apă limpede, frumoasă, dar văzută mai de aproape era urîtă, plină de cutii de conserve. Nu-mi vine să cred că aceste cutii au fost aruncate intenționat de turiști în acest lac glaciar, cred că numai le-au uitat sau le-au pierdut, sau le-au scăpat acolo. Dar nu e timp de pierdut. Tovarășul profesor face o demonstrație pentru Valerica și Tenzica, arătîndu-le cum trebuie procedat la scoaterea cutiilor din lac. Trei adună cutiile scoase iar restul, printre care și eu, adunăm pietre pentru zidul împrejmuitor al locului unde vom depozita cutiile. Cu cizmele de cauciuc pescărești, Valerica străbate tot lacul. După ce nu mai vedem nici o cutie, Tenzica le numără, aruncîndu-le în locul împrejmuit cu pietre. Numărul cutiilor a fost neînchipuit de mare : 611. Batem stîlpii ce susțin tabla avertizoare, apoi începem să vopsim zidul cu alb și roșu. După ce terminăm, facem fotografii, ne scoatem mîncarea din rucsacuri și dăm peste bulgării de sare pentru capre negre pe care i-am primit la de paznicul Brutus. Tare ne-am bucurat să mai contribuim cu încă ceva la ocrotirea naturii în singurul Parc național al țării...

3 august. Ne sculăm și plecăm la rîu, unde ne înviorăm cu apă rece. Astăzi avem planificată curățirea celui mai mare lac al Retezatului : Bucura. Eu și Mia am rămas la corturi și pînă se întorc colegii mei trebuie să pregătim supa și macaroanele cu brînză. După ce pleacă începem să facem focul. Primul chibrit se stinge, aprindem al doilea, apoi al treilea și pînă la urmă rămînem cu cutia goală în mînă. Altă cutie nu găsim în cort. Mia aduce puțin jar de la nea Brutus, paznicul rezervației, ne așezăm amîndoi în genunchi și suflăm de am crezut că nu mai avem aer. Cu greu am reușit să facem focul apoi să punem în apa din ceaun morcovi, ceapă, ardei și roșii. Tîrziu începe apa să fiarbă. Morcovii nu erau fierți bine, dar noi ne încurajam una pe alta zicînd : „Sînt fierți, tu, morcovii !“ (...) Așezîndu-ne puțin cu capul pe rucsac am adormit. Deodată, zgomotul fermoarului de la cort, tras, ne-a trezit. Erau colegii noștri reveniți de la Bucura, cu hainele ude pînă la piele. Ciorapii erau numai apă, iar bascheții la fel. Își iau toți haine uscate și începem să mîncăm. „Rucsăcel“ îmi povestește cum a fost azi : au scos din Bucura aproape nouă sute cutii de conserve și în timp ce ploua au adunat pietre pentru zidul împrejmuitor, lucru care nu se putea face protejați în sacii de plastic în care ne învelim cînd plouă. Îmi mai spune că a văzut prima capră neagră, moment în care inima mea începe să bată mai repede și simt o părere de rău că nu am fost și eu cu ei. Tovarășul profesor mă asigură însă că vom mai avea prilejul și timpul să vedem altele. Mi-a venit să rîd cînd mi-au spus că uitînd furculițele la corturi au fost nevoiți la masa de prînz să mănînce cu aschii de lemn...

*5 august. Pe la ora cinci vine tovarășul profesor la cortul nostru și ne trezește pe mine și pe Mia. Neluța și Viorica rămîn să doarmă, întrucît ele vor avea azi grijă de corturi. Un cer albastru și frumos ne îndeamnă să pornim repede. Vom urca pe Peleaga, apoi vom cobori în căldarea Bucurei și ne vom bucura privirea în salba de lacuri glaciare și de acolo vom curăța Țăul Porții, iar apoi pe creastă vom ajunge în Șaua Retezatului și pe Valea Stănișoarei vom reveni la cabana Pietrele. Traseul e greu și trebule să-i facem față. Soarele e un bun însoțitor, ce nu ne părăsește deloc. Tinerii cei veseli roiau în jurul nostru, pișcîndu-ne uneori, crezînd poate că așa ne vom împrieteni cu ei. La capul nostru fluturii și albinele (oare cum or fi ajuns aici ?) zburau făcîndu-ne semn cu aripioarele. (...) La un moment dat nu vedeam decît la zece metri în față și, de ce să nu recunoaștem, ne-a cam fost frică și am stat lipiți de perete cînd am trecut poteca tăiată în piatră: Sîntem la 2 509 metri deasupra mării, dar ceața nu vrea să plece, să ne lase să admirăm peisajul. Cred că dacă ar ști mama unde sînt ar fi în stare să vină după mine și să mă țină de mînă să nu cad... Coborîm spre Bucura și — ce mare bucurie! — lacul e acum atît de curat... La un moment dat tovarășul profesor ne face semn care ordonă tăcere și ne arată cu degetul în direcția unde, spre marea noastră bucurie zărim o capră neagră. Vorbim în șoaptă, parcă am fi la începutul unei ore în care așteptăm să vină profesorul. Se montează teleobiectivul aparatului de fotografiat, ținem pumnii tovarășului profesor, care o ia încet spre capra neagră. Dar, ne-a văzut, iat-o își ridică capul, „fanc“ face aparatul de fotografiat și ca o balerină își începe dansul pe scena de piatră, aplaudată cu sufletul de noi toți. (...) Cu greu, pe piatră udă urcăm dînd de un marcaj ce ne scoate la un lac — Țăul Agățat, se pare, după indicațiile hărții — ca apoi, după 20 de minute, să începem ultima noastră acțiune de curățire. Sînt totuși multe și cele trei sute cincizeci de cutii raportate la suprafața lacului. Terminăm lucrul în aproximativ o oră și fără să ne odihnim o luăm pe poteca ducîndu-ne spre Șaua Retezatului. Se înserase cînd am ajuns la cabană, unde tovarășul Brutus ne întîmpină iarăși cu bucurie și drag*oste. *Mîncăm mămăliga cu brînză pregătită de Viorica și Nelu,a și cîntăm pînă tîrziu marșul nostru, al „Ocrotitorilor Apusenilor“, învingînd oboseala celor mai frumoase zile petrecute pînă acum de echipaj în Retezat.“*

Au trecut de atunci anii. Voichița Maria Luca a ocupat dealtfel un loc II la una dintre Olimpiadele de limbă română, la care a scris o compunere despre ocrotirea naturii, iar acum este în clasa a XI-a a Liceului de filologie din Cluj-Napoca. Valerica și Tenzica, despre care se vorbește în jurnal, sînt studente, prima la medicină, a doua la biologie ! O alta, Violeta Bonda, e tot la Facultatea de biologie, iar alții, Octavia Oprea, Ion Hodrea, Iosif Popa, Lupea Livia, Ancuța Gîrbovean și încă mulți alții sînt tot studenți, fie la medicină, la geologie, ori la politehnică. Alții, mai mici ca vîrstă, sînt elevi la licee, tot în Cluj-Napoca și, sigur, n-au uitat deloc ce-au învățat în Filea de Jos. În ce-l privește pe Alexandru Marcu, el lucrează acum la minunata Grădina botanică din același municipiu, ceea ce însă nu-l împiedică să privească mereu, nostalgic, albumele or mîile de filme făcute cu prilejul expedițiilor în inima munților. Exemplul de adevărată educație ecologică școlară pe care l-a dat acest om rămîne cu adevărat memorabil și, mai cu seamă, de luat aminte. Pentru că, unde există entuziasm, ceva se poate face...

Despre importanța educației ecologice am amintit și în primul grupaj de articole publicat pe această temă, în numărul trecut. A iubi natura, spuneam, înseamnă în primul rînd a o înțelege ! Facem totuși mult prea puțin pentru a-i face pe oameni, în primul rînd generația tînără, să înțeleagă ce înseamnă și cîtă importanță are ocrotirea naturii, păstrarea echilibrului ei, acest sanctuar al singurului loc din univers în care putem trăi. Să reținem de asemenea că noua strategie mondială a conservării naturii se călăuzește după principiul N-AM MOȘTENIT PĂMÎNTUL DE LA ÎNAINTAȘI CI L-AM ÎMPRUMUTAT DE LA COPII... **Aceste evidențe ne-au făcut să ne gîndim ca în acest număr să ne aplecăm mai mult asupra felului în care se face educație ecologică la noi și, cu experiența unui drum în județul Cluj, a modului în care se poate totuși face ! România socialistă clădește în fapt o nouă societate, dar, așa cum excepțional observa Mircea Malița „nu poți să clădești o societate sănătoasă pe o natură bolnavă“ !**

Pagină realizată de
DUMITRU GRAUR

Lumea în care trăim

Gustul fericirii...

Am întîlnit, undeva, într-o pagină de carte, afirmația că „fericirea nu are nici miros, nici culoare".

Aparent autorul nu greșește. Fericirea ar avea, totuși, gust.

Gustul fericirii...

Desigur, pe tema aceasta se pot broda multe reflecții. Ce este fericirea ? Unde începe și unde se termină această stare de spirit ? Cum poate fi ea măsurată ? Cum poate fi „gustată" fericirea ?

Depinde. Depinde de modul în care știi să te bucuri de sănătate, de soare și lumină, de frumusețile naturii. Depinde de munca pe care o faci și de rezultatele obținute. Depinde de bucuriile pe care ți le aduc copiii, de sinceritatea prietenilor, de multe și multe altele.

Firește, fericirea nu înseamnă același lucru pentru fiecare om. Un mare patron occidental își evaluează „fericirea" în conturi la bancă. Un emigrant se declară fericit cînd obține un loc de muncă. Fiecare din ei rostește același cuvînt — fericire — însă sensul lui este, evident, profund diferit.

Citesc, deseori, în presa străină declarații de acest gen : „Am primit un diamant superb. Sînt fericită" ; „Mi s-a realizat visul. Am un avion personal. Sînt nespus de fericit" ; „Mor de fericire — dogul meu a luat premiul de frumusețe" : „Sînt fericit deoarece de astăzi clanțele ușilor mele sînt cu toate, aurite".

Și asemenea exemple aș mai putea cita. „Vedetele" finanțelor, marii magnați, personajele acelea pe care diferite reviste ilustrate le popularizează drept „modele" ale reușitei în capitalism, afișează plictiseală naufragiată pe o plajă și doar, din cînd în cînd, își descoperă „fericirea" : un nou divorț și o nouă căsătorie, deci un nou soț sau o nouă soție, o aventură de sezon, un nou yacht, o escapadă zgomotoasă pe insule puțin populate, o recepție ieșită din comun prin costul ei...

„Fericirea" se exprimă pe notele de plată, căci toate au acoperirea în conturile de la bancă — și divorțurile și yachturile și escapadele, și recepțiile...

Dar sînt și altfel de exemple.

Pentru foarte mulți oameni posibilitatea de a gusta fericirea nu depinde însă de ei. Oameni pentru care fericirea înseamnă extrem de puțin iar gustul ei nu l-au încercat prea des. Oameni pentru care fericirea înseamnă o slujbă, o bucată de pîine, un medicament sau un loc pe băncile școlii.

Care fericire este mai mare ? A manechinului ce a obținut încă un diamant sau a șomerului ce a reușit să-și găsească un loc de muncă ?

Cred, personal, că șomerul încearcă o fericire mai mare. Este un alt gen de fericire, incompatibilă cu fericirea celor ce trăiesc în opulență, a paraziților unei lumi bazată pe nedreptate.

Este fericirea de a avea o bucată de pîine atunci cînd peste 50 de milioane de oameni, dintre care aproape 12 milioane de copii, mor anual de foame și cînd 550 de milioane de oameni suferă de subnutriție.

Este fericirea de a avea un loc de muncă atunci cînd numai în Europa occidentală sînt în această primăvară circa 17 milioane de șomeri.

Este fericirea de a avea posibilitatea să consulți un medic atunci cînd milioane și milioane de oameni mor anual pe Terra din cauza bolilor.

Este fericirea de a poseda o locuință demnă, atunci cînd — afirmă statisticile — peste 650 de milioane de oameni locuiesc în cocioabe, în magazii și bordeie, în colibe și magherițe, în frig sau arșiță, în ploaie și vînt.

Este fericirea de a urma cursurile unei școli, de a ști să citești o carte, atunci cînd sute și sute de milioane de tineri și vîrstnici nu știu nici măcar să-și scrie numele.

Desigur, un asemenea gen de fericire nu aparține decît anumitor categorii sociale. Este greu de imaginat că patronii și acționarii puternicelor trusturi multinaționale, marii proprietari sau cei din „înalta societate" s-au bucura de reușita unei slujbe la... oficiul de plasare.

Fericirea unui loc de muncă, a unei bucăți de pîine sau a unei locuințe, fericirea obținerii unui medicament vital sau a unui loc în băncile școlii, fericirea aceasta simplă, cotidiană, înseamnă încă pentru mulți din locuitorii Terrei un vis neîmplinit. Fericirea rămîne pentru ei undeva departe, printre speranțe.

Fericirea omului este totuși realizabilă. Ea este, însă, indisociabilă de realitățile vieții, de propria lui acțiune. Căci fericirea aceasta, cea autentică, nu vine de la sine. Nici eradicarea subdezvoltării, nici lichidarea analfabetismului și a bolilor și nici lichidarea foametei nu se pot obține decît prin eforturi, prin sacrificii, prin luptă. Drumul poate fi uneori lung, greu, întortocheat. Dar la capătul lui se află întotdeauna bucuria reușitei. Fericirea. Fericirea, cu gustul ei inegalabil...

AL. PINTEA

Un medic argentinian venit la București special pentru medicamentul „L" :

„Doctorul Leontopol are cîteva lucruri extraordinare"

Îl cheamă Felix Pedrero, e argentinian, a terminat, în 1968 Facultatea de medicină din Cordoba. Lucrează la Mar del Plata, unde are o clinică, insistă s-o numesc institut, dar merge des și la San Juan, unde mai are una. În amîndouă, înțeleg, folosește produsele Anei Aslan și e foarte mulțumit de ele.

Cînd pornesc dialogul, purtat cînd în franceză, cînd în spaniolă, nu știu decît că doctorul Felix Pedrero a venit la București mai ales pentru colegul său de breaslă Mihai Leontopol. Restul îl voi afla.

— Sînteți prima dată în România ?

— Am mai fost în octombrie 1981 și, ca și acum, am tras la hotel „Majestic". Acolo, întîmplător, am auzit despre activitatea doctorului Leontopol din povestirile unui tînăr. Fiind extrem de interesat în probleme de cancer, am dorit să-l cunosc pe doctorul Leontopol și, în cîteva zile, am reușit.

— De ce ziceți că sînteți extrem de interesat în probleme de cancer ?

— Soția mea a avut un coriocarcinom de uter, maladie foarte gravă. Diagnosticul ei fiind mai mult decît alarmant, am luat legătura cu tot felul de specialiști, ca s-o salvez. Am constatat asta era acum 3—4 ani, că americanii, mai ales cei din California, irlandezii, francezii și japonezii sînt cei mai avansați și am pus la punct un tratament mixt folosind cîte ceva de la fiecare. Ea se simte azi bine și urmează să nască, în septembrie, primul nostru copil. Datorită acestei imprejurări, am aprofundat problemele cancerului și m-am convins că orice efort, de orice natură, n-ajunge în bătălia contra lui. Lupta cu cancerul nu-i o treabă a medicilor din România sau Argentina, ea trebuie să fie o cauză comună.

— Așa e, aveți dreptate. Ce-a urmat ?

— L-am cunoscut pe Mihai Leontopol care m-a invitat să-l însoțesc la spital. Acolo am văzut cîteva cazuri rezolvate sau în curs de rezolvare și am rămas stupefiat. În noaptea aceea n-am închis ochii.

— De ce ?

— Mi-am dat seama că doctorul Leontopol deține o mare descoperire. L-am găsit onest și, în plus, cele văzute m-au zguduit. Văzusem altceva decît știam.

— Ce știați ?

— Că un neoplasm de plămîn de pildă, poate avea speranțe de viață de pînă la un an. Nu după Pedrero, după statistici ferme, științifice. Cu unul de cap de pancreas nu duce, fiind foarte malign, decît maximum 6 luni. Am văzut bolnavii tratați de Leontopol, timp de 5, 6 sau chiar mai mulți ani, erau sănătoși, unii chiar lucrau, i-am văzut și, ca zic așa, m-am minunat. Înțeleg că nu sînteți medic, o să pricepeți mai greu ce-am simțit. A fost ca o revelație. I-am cerut doctorului o doză din remediul său, din medicamentul „L", mi-a dat-o și am plecat cu ea în Argentina. Fiind mică, n-am folosit-o decît într-un caz, cel al unei femei de 76 de ani, Rosa Ayastuy din Maipu, provincia Buenos Aires.

— De ce suferea femeia ?

— Avea un neoplasm de vezică urinară, fusese operată și chirurgii nu-i dădeau de trăit decît 2—3 luni. I-am administrat, în disperare de cauză, medicamentul „L" și am constatat o rapidă retragere a metastazelor. O vedeam vindecîndu-se și nu ne venea să credem. Fermi cu cîteva săptămîni mai devreme, chirurgii nu mai știau ce să zică ? ! I-am făcut o cistoscopie și n-am mai găsit nici o urmă de tumoră ? ! Cînd am plecat din țară, Rosa Ayastuy se găsea într-o stare foarte bună, vindecarea ei fiind aproape de sută la sută. Încurajați, am trecut la alt caz.

— O clipă. Am înțeles că doza de „L" se terminase.

— E o poveste întreagă. Se terminase și, ca să căpătăm alta, i-am telefonat colegului Leontopol la București. De mai multe ori, vorbind minute în șir, cerîndu-i consultații la telefon. Ne-a trimis o nouă doză de medicament, dar vama din Mar del Plata s-a opus intrării ei în țară. A fost nevoie să intervină Crucea roșie argentiniană, sub egida căreia facem aceste experimente, și pînă la urmă am primit capsulele.

— Și le-ați folosit în al doilea caz, da ?

— În mai multe, cu totul în 8, neoplasme de vezică, de prostată și de sîn, toate merg bine, fără excepție. Am să mă mai refer, concret, la unul, cazul unui bărbat de 50 de ani cu adenocarcinom de prostată metastazat. Omul era într-o stare gravă, nu mai putea urina normal, apelasem la o sondă Pezzer. După numai o săptămînă de tratament cu „L", am constatat o ameliorare spectaculoasă a situației, iar după 10 zile bolnavul a reînceput să urineze natural. În plus, tumora coborîse cu 3 degete sub nivelul inițial supraombilical.

— Care e în prezent starea bolnavului ?

— Cînd am plecat din Argentina, se simțea excelent și urma să i se scoată sonda. Probabil că i s-a și scos.

— Din cîte știu, ați folosit medicamentul „L" și în experimente pe animale. E exact ?

— Da. Am luat legătura cu Centrul medical veterinar din Mar del Plata și am făcut împreună teste pe animale, pe 12 cățele între 8 și 10 ani cu tumori de mamele. Tumori maligne certe, depistate prin biopsii. Trebuie să spun că, la început, veterinarii au fost sceptici, dar s-au convins repede observînd scăderea tumorilor. Am hotărît, în baza acestor rezultate socotite ca foarte importante, să mergem mai departe, să aprofundăm cercetările efectuate, cum aminteam, sub egida Crucii roșii argentiniene și într-un cadru științific plasat dincolo de orice dubiu. Intenționăm, de pildă, să trecem la alte tipuri de tumori.

— Doctore Pedrero, puteți trage vreo concluzie din ce-ați constatat pînă acum ?

— Sigur, mai e nevoie de timp. Eu cred că acesta e judecătorul suprem.

— Și la noi se zice la fel.

— Cu atît mai bine. Consider însă că am dreptul să afirm că doctorul Leontopol are cîteva lucruri extraordinare

— O întrebare pe care n-aș dori s-o luați drept indiscretă : de ce v-ați reîntors în România ?

— Ca să iau legătura cu Ana Aslan și, în primul rînd, cu Mihai Leontopol. Doresc să-l invit în Argentina și mai doresc, asta mai ales, să punem bazele unei colaborări ferme și de lungă durată. Voi face în acest sens toate demersurile necesare.

— L-ați însoțit și în aceste zile pe doctorul Leontopol la Centrul de fonoaudiologie ?

— Da, căci am venit în România ca să lucrez, nu ca să mă plimb. Cu amabilitate, colegul Leeontopol mi-a pus la dispoziție o serie din bolnavii pe care i-a tratat. Am stat de vorbă pînă acum cu 20, le-am cercetat documentația, i-am înregistrat pe bandă, i-am fotografiat și, iarăși, am rămas uimit. Cancere clare, diagnosticate ca atare, s-au vindecat, asta n-am mai văzut ? ! Cînd voi ajunge acasă, voi folosi materialul cules și am de gînd să țin cîteva conferințe despre metoda Leontopol de tratament în cadrul Societății „Medica" din San Juan. Leontopol face, repet, lucruri extraordinare.

— Credeți că documentele medicale care vi s-au prezentat sînt complete ? Sînt convingătoare ?

— Nu încape nici o îndoială, sînt convingătoare. Limpezi din punct de vedere științific.

— Vă mulțumesc și vă urez drum bun.

Discuția cu medicul argentinian Felix Pedrero a durat, după ceas, 70 de minute. Ea a avut loc în holul hotelului „Majestic". În urma ei au rămas interviul de mai sus și o stenogramă, ca mărturie a interesului larg pe care îl trezește descoperirea unui concetățean al nostru.

OVIDIU IOANIȚOAIA

Mondo umano ?

Cu și fără mască

„Profesia : guru. Trăsături caracteristice : o tendință spre megalomanie și paranoia. Activități : administrează, sub acoperirea spiritualității, averi care merg din domeniul rural la imperiul industrial. Clientelă : tineri (și mai puțin tineri) decepționați de sex, drog și șomajul din țările bogate. Particularitate a acestor Președinți-Directori Generali ai lui Dumnezeu : o predilecție pentru mașini de lux, Rolls-Royce, îndeosebi albă. Azi, după cîțiva ani de calm, bătălia se reia. Cea a părinților, a apropiaților, a avocaților. Punctul de plecare al acestei noi campanii : cartea lui Roger Ikor «Je porte plainte», scrisă în urma sinuciderii copilului lui, și recenta creare, sub impulsul lui, a unui grup de informații asupra sectelor. Astăzi sînt numeroși cei care încearcă să ridice vălul, să demonstreze că gurii nu sînt niște inofensivi bizari, cum încă o crede o parte a opiniei". Aceste rînduri sînt extrase dintr-un articol publicat de Katie Breen în revista franceză „Marie Claire", sub titlul semnificativ „Părinții împotriva sectelor".

Firește, textul articolului este foarte bogat în amănunte și descoperiri făcute personal de autoare. Ea scrie : „Rareori sectele își enunță culoarea lor și, pentru a le combate, trebuie să le cunoaștem, să nu avem ură sau teamă de ele, să știm cum să reperăm escrocii". De aceea, în Franța, „în spatele unor mișcări, asociații, companii sau grupe de binefacere sau de alt gen, se ascund deseori sectele". Astfel, „A.I.C.K. sau ISKCON (ascunde secta) **Hare Krishna** ; Asociația educație și conștiință — A.E.C. — **Meditația transcendentală** ; Asociația pentru respectul libertăților spirituale — **Scientologie** ; Asociația pentru unificarea creștinismului mondial — **Moon** ; Asociația pentru promovarea valorilor morale și spirituale — **Moon** ; Comisia cetățenilor pentru drepturile omului — **Scientologie** ; Căminele dragostei — **Copiii domnului** ; Biserica noii comprehensiuni — **Scientologie** ; Cămine, acțiune benevolă la domiciliu — **Moon** ; Grupul pentru ameliorarea metodelor de învățămînt — **Scientologie** ; Institutul de cercetări MERU — **Meditația transcendentală** ; Ministerul sănătății și al moralității — **Meditația transcendentală** ; Mișcarea universitară pentru cercetarea valorilor absolute — **Moon** ; Mișcarea pentru respectul și tolerarea libertăților spirituale — **Scientologie** ; Pionierii noii vîrste — **Moon** ; Susținerea unei justiții cinstite — **Scientologie**".

Ajunși aici e cazul să ne întrebăm de ce se ascund sub atari denumiri anodine sectele ai căror lideri administrează averi fabuloase ? Asupra acestei probleme vom reveni.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

După „SVET V OBRAZECH" — Cehoslovacia

După „Die Fram", R.D.G.

Succes tricolorilor în meciul cu Cipru!

Mîine, de la ora 17,15, se va desfășura pe stadionul „1 Mai" din Hunedoara meciul dintre reprezentativele de fotbal ale României și Ciprului, cel dintîi în cadrul grupei a V-a a preliminariilor campionatelor europene 1984, grupă din care mai fac parte, reamintim, echipele Italiei, Cehoslovaciei și Suediei.

Să încercăm în cele ce urmează o scurtă avancronică a partidei, nu înainte de a nota că întîlnirea va fi arbitrată de o brigadă din Albania, Arsen Hoxha la centru, Xlli Kruja și Hikmet Kuka la linie, ca observator U.E.F.A. figurînd ungurul György Szilagy.

PALMARESUL NE E NET FAVORABIL

În condițiile în care fotbalul cipriot n-a strălucit niciodată pe plan internațional, un 2—1 cu Elveția, în 1966, e tot ce au obținut insularii mai de seamă pînă acum, tricolorii au dominat întîlnirile oficiale directe, necunoscînd înfrîngerea :

● 3 decembrie 1966, Nicosia : Cipru — România 1—5 (1—0) ;

● 23 aprilie 1967, București : România — Cipru 7—0 (3—0) ;

● 13 mai 1979, Limassol : Cipru — România 1—1 (1—1);

● 18 noiembrie 1979, București : România — Cipru 2—0 (1—0).

Înaintea partidei oficiale cu numărul 5, palmaresul ne e net favorabil și, în mod normal, diferența de valoare și de experiență dintre cele două garnituri trebuie să-și spună, și mîine, cuvîntul. E bine însă de reținut că, în ultimii ani, fotbaliștii ciprioți au făcut unele progrese, jocul lor cîștigînd în angajament și tehnicitate, ei [illegible]nd un adversar incomod, decis să-[illegible]vîndă pielea cît mai scump.

PREGĂTIRILE TRICOLORILOR

Acordînd startului oficial al sezonului atenția cuvenită, antrenorii Mircea Lucescu și Mircea Rădulescu au reunit lotul încă de duminică seara, la Hunedoara. Renunțînd, dintr-un motiv sau altul, la „veteranii" Sameș și Iordănescu, ei au mers, în continuare, pe mîna jucătorilor tineri, apelînd, pe lîngă Mihai Mărian, Andone, Bogdan (fiecare cu o singură selecționare în națională), Iorgulescu, Rednic, Gabor (fiecare 3 A) și Turcu (2 A), și la 2 debutanți, Ioan Petcu (născut 1 mai 1959) de la Corvinul și Florea Văetuș (23 noiembrie 1956) de la Dinamo. Cu Petcu, care își va sărbători pe teren, dacă va juca, aniversarea a 23 de ani, numărul jucătorilor hunedoreni se ridică la 5, lucru explicabil atît prin forma bună a Corvinului cît și, firește, prin programarea partidei. În rest, Moraru (11 A), Iordache (18 A), Ștefănescu (33 A), Țicleanu (16 A), Augustin (11 A), Bölöni (45 A), Klein (4 A), Balaci (47 A) și Cămătaru (19 A), adică un lot echilibrat, îmbinînd experiența și sîngele rece al mai vechilor internaționali cu ambiția și elanul colegilor mai tineri. Dintre toți, singurul care a mai jucat de două ori împotriva ciprioților e Cămătaru, în timp ce Ștefănescu și Augustin au fost în echipa aliniată la Limassol, iar Bölöni și Balaci au evoluat la 18 noiembrie 1979 pe „Dinamo".

Începînd de luni, tricolorii au intrat într-un program intens de pregătire, deviza lor fiind una singură, victorie și încă la un scor cît mai concludent. Din păcate, nu toți selecționabilii au ajuns la Hunedoara în cea mai bună condiție de sănătate, Ștefănescu, Cămătaru, Rednic și Văetuș prezentînd ușoare accidentări. Medicul Ion Andreescu a avut de furcă mai ales cu primii 2, Ștefănescu acuzînd o contuzie la gleznă, iar Cămătaru o entorsă. La ora la care așternem pe hîrtie aceste rînduri, miercuri la prînz, ei urmează tratamente intensive și se speră în deplina lor recuperare.

Mîine, în fața publicului pe care-l iubește atît, Mircea Lucescu va trece un examen important, meciul cu Cipru reprezentînd punctul de plecare al unei „campanii" la capătul căreia naționala României speră să joace la turneul final al europenelor din 1984. Au fost și mai sînt opinii împotriva lui Lucescu și nu e exclus ca și el, cel mai tînăr antrenor pe care l-a avut vreodată echipa noastră națională, să mai fi greșit. Noi însă i-am acordat și-i acordăm credit, l-am prețuit și-l prețuim, iar acum, cînd nu mai e vorba de un interes sau altul, ci de interesul major al fotbalului românesc, credem că disputele nu-și mai au rostul nici atît. E timpul liniștei, al muncii și seriozității, iar Mircea Lucescu și elevii săi merită semnul nostru de încredere și urarea de mult succes.

PE CINE CONTEAZĂ OASPEȚII

Antrenorul Costas Tallanos, 62 de ani, de 4 ani la conducerea tehnică a naționalei cipriote, a anunțat următorul lot :

portari : Constantinou (Ael), 32 de ani, 15 A ; Praxitelous (Omoni Nicosia), 25 ; fundași : Erotokritou (Omonia), 24, 19 A ; Miamiliotis (Apoel Nicosia), 22, 10 A ; Sofroniou (Apollon), 23, 4 A ; Lagos (Peroporikos Larnaca), 33, 10 A ; Kozou (Paralimni), 28, 2 A ; Lyssandrou (Northosis Famagusta), 33, 25 A ; Panzaras (Apoel), 28, 34 A;

mijlocași : Aristotelous (Ael), 23 ; Omirou (Olimpiakos Nicosia), 23, 1 A ; Yiangoudakis (Apollon), 23, 16 A; Papadopoulos (Olimpiakos Pireu), 29, 11 A ; Demetriou (Omonia), 25, 13 A ;

atacanți : Theophanous - (Peroporikos), 23, 16 A ; Prokopi (Omonia Aradipou), 24, 1 A ; Vrahimis (Northosis), 29, 24 A ; Tsingis (Aris Limassol), 23, 17 A.

„Capetele de afiș" ale lotului par a fi fundașul Lyssandrou, prezent în ambele partide cu România din 1979, mijlocașul Papadopoulos, singurul fotbalist cipriot care evoluează în afara insulei, și atacantul Tsingis, și el o mai veche cunoștință a tricolorilor. Numele sonore de altădată, Koudas și Kaiafas, ultimul „Gheata de aur" a Europei în 1977, au ieșit din vederile selecționerului, deși acesta, judecînd după vîrstele fotbaliștilor convocați, arată în continuare încredere maturității.

Cînd parcurgeți rîndurile de față, jucătorii ciprioți, sosiți la Otopeni joi seara, se află cazați la hotelul „Rusca" din centrul Hunedoarei.

Acestea ar fi, în două vorbe, datele meciului de mîine. Înaintea unor partide teoretic mai grele, cu Suedia acasă (8 septembrie) și cu Italia în deplasare (4 decembrie), fotbaliștii români au obligația să deschidă sezonul printr-o victorie. Deși partida nu va fi, cum sînt unii tentați să creadă, o simplă formalitate, avem convingerea că tricolorii vor depune toate eforturile spre a cîștiga, eventual la un scor cît mai concludent. Minunatul public hunedorean va fi, primul, alături de ea, conducînd-o spre izbîndă, iar nouă nu ne rămîne, făcîndu-ne ecoul tuturor iubitorilor de fotbal din țară, decît să-i urăm mult succes !

O ultimă informație, întîlnirea va fi televizată, ea urmînd să fie transmisă, în direct, și în Cipru.

OVIDIU IOANIȚOAIA

La un nou „Bonattrape" — un nou... Fouché?!

Stimate Cornel Dinu,

În primul rînd țin să vă asigur cu toată sinceritatea că sînt unul din probabil numeroșii iubitori de fotbal care vă admiră statornic, încă din epoca prezenței dv. alături de Dumitrache, Lucescu și ceilalți, la finala campionatului de fotbal din Mexic... De asemeni, sînt consecvent cititor al articolelor pe care le scrieți în presă, nu o dată etalînd reale aptitudini de... ziarist sportiv. Aș dori ca prin aceste rînduri care solicită spațiu în revista „Flacăra", mereu deschisă, datorită spiritului ei democratic puternic, înriurit de prețuitul său redactor șef, să îmi exprim, ca spectator de fotbal și ca huned[illegible]an, cîteva opinii în ceea ce privește nu doar actuala echipă „Corvinul", nu doar pe actualul ei antrenor, Mircea Lucescu, ci un public larg, dacă nu din pretutindenea țării iubitoare de fotbal, atunci, cu siguranță, din „provincia" noastră, hunedoreană, adică de departe de Capitală și de redacțiile marilor noastre reviste. În primul rînd cred că în prezent este susținută, din bună credință sau nu, o acerbă campanie de presă împotriva lui Mircea Lucescu... Motivele sînt duium, harnici comentatori din mai toate revistele literare, ba chiar scriitori pe care îi iubim pentru opera lor, se întrec, cu vizibile eforturi de a impresiona prin... metafore, imitîndu-l searbăd pe extraordinarul mag al acestora, Fănuș Neagu, marele public, toată lumea se căznește să-l discrediteze, vai, grabnic nevoie mare, pe Mircea Lucescu... Cronicarii de radio excelează în jenante manevre de a diminua meritele echipei hunedorene și ale lui Mircea Lucescu, cel puțin aici, la echipă, nemaiprididing cu laude cînd e vorba de echipele bucureștene... Dacă crainicul Ghițulescu, într-o recentă transmisiune, exprima clar ceea ce vedea pe teren, adică o echipă care, vrea cineva ori ba, trebuie să fie luată în serios (și se va vedea !), crainicul respectiv a fost luat în tărbacă prin „metafore" care frizează injuria, batjocoritoare, asta doar pentru că este o modă de a bîrfi, prin mijloace „elevate" tot ceea ce înseamnă luptă cu inerția... Dar inerția nu poate fi înfrîntă cu ...inepția ! Fotbalul românesc se află, realmente, într-o criză. Dar în această criză (s-o fi uitat, oare, cu toții ?) nu ne-a adus Mircea Lucescu („jucătorul de finat de meci" cum, fără a proba minimul semn de colegialitate și fair-play invocat !) îl categorisiți dumneavoastră, Cornel Dinu ! Exercițiile de pamflet pe care ni le distribuiți cu atita elan de ani de zile, relevă mai degrabă, la o cercetare răbdătoare, cu totul altceva decît grija pentru adevăr... Îmi pare foarte rău, dar **transpare** din serialele pe care le semnați, **ranchiună, răutate, persiflare infatuată, aere de „moralist"** și deseori altele, mai grave... Oare să aibă acestea legătură cu faptul acesta al lui Mircea Lucescu de a „trăda" (!) Bucureștii, de a încerca undeva în „provincia" pe care **o jigniți**, tovarășe ziarist Cornel Dinu, pentru că ea nu există demult, decît în imaginația unora care „o iubesc" așa, cum ne mărturisiți, adică... luînd-o în bășcălie... Scuzați termenul, bănuiesc că nu este străin de condeiul dv. Dar să citâm : „După ce vom înghesui și vom înspăiminta Ciprul la Hunedoara (de ce nu la Hunedoara ? n.n.) astfel nu văd rațiunea unei programări **tocmai** (subl. n.) pe acele **meleaguri** (ibidem) cu care n-am absolut nimic, le admir, (zău ? mersi! n.n.) **dar mi se par cam naive"...** Formidabil, înduioșător ! Domnul Cornel Dinu, jucător, nu-i așa, nu doar „de final de meci" (ca al său fost coleg Lucescu !) ne judecă pe noi, „meleagurile" hunedorene, en masse, drept **naivi...** Niște naivi, acolo, dom'le, pen-că, deh, nu-s den București !...

De ce, stimate Dinu, n-ar fi, pentru Lucescu, orașul Hunedoara un Toulon, un Brienne ? Pe urmă, trebuie să vă spun, în numele mărturisitei admirații pentru fotbal pe care l-ați (mai ales) făcut, că revine în frazele dv. prea obsedant cuvîntul **putere...** Dar ați fost mereu titular în echipele care, prin „talentul" **altor antrenori decît Lucescu**, ne-au adus plocon actualul „renume" al naționalei ! N-avem nimic împotriva unei polemici generale, dacă este menită **a construi ceva...** Dar dv., alături de alți „meșteri mari" în a-și refula neputințele sportive împroșcînd cuvinte în ochii lumii prin intermediul unor reviste deschise dezbaterii, nu faceți nimic de folos actualei situații de căutări ale unei formule în stare să spele tot răul moștenit... Doar a spus-o Lucescu, au spus-o și alții, e o NAIVITATE să ceri peste noapte a salva o navă mîncată de carii prejudecăților, ai lipsei de vocație a trecuților „arhitecți" ai naționalei, așa, peste un campionat sau două ! Toate răutățile azvîrlite în capul unui om care trebuie **lăsat în pace**, trebuie lăsat să încerce, **să i se dea șansa propriei opțiuni**, și asta doar din demagogicele gîlcevi, și asta doar pentru că altundeva decît în București, cineva, fără să sfideze Bucureștii, dimpotrivă (!), pentru a-l elogia în curînd, învingînd absurdele „campanii" de mahala și arătîndu-ne mult așteptata echipă de care **să nu ne mai fie rușine**, pentru care să nu plîngem **de umilință** cînd, în conjunctura marilor confruntări internaționale, îngenunchează **stîrnind** hohote de ris adversarilor, **nu nouă...** Sînt convins că nu prea am șanse a vă lămuri că ar fi bine să mai cugetați... Totuși, aș fi fericit dacă, tîrziu după citirea modestei mele scrisori, ați sta singur, în fața conștiinței dv. de fotbalist-cronicar. Și ați reveni asupra propriei **subiectivități**. De fotbalist gelos, da, pentru că numai cine iubește poate fi gelos... Însă nu pentru **Putere.**

EUGEN EVU

Propunere

Avînd încă de răspuns la 3 întrebări din 4, cine va cîștiga titlul și cine va ocupa locurile 16 și 17, campionatul se îndreaptă inevitabil spre final. Odată cu miza, tot mai mare, e posibil să apară și tot felul de interpretări, unele din ele alimentate de recenta scoatere a Craiovei din Cupă pe nedrept. În aceste condiții, spre a asigura întrecerii un cadru de desfășurare cît mai sportiv, cît mai corect, dar și spre a elimina orice posibilitate de interpretare, federația are datoria să vegheze cu vigilență asupra ultimei părți a campionatului.

În acest sens, solicităm F.R.F. fermitate în privința orelor de începere a partidelor în așa fel încît, în aceeași etapă, toate meciurile să înceapă simultan. Decalarea dictată de rațiunea televizării uneia sau alteia dintre partide creează un avantaj echipelor programate să joace mai tîrziu, e drept minor dar, oricum, un avantaj. Dacă e egal pentru toate grupările, regulamentul chiar să și fie ! Să nu se înțeleagă că sîntem împotriva televizării întîlnirilor. Am pledat și pledăm pentru cît mai mult fotbal pe micul ecran, firește în funcție de posibilitățile și nevoile programului. Legat de asta, propunem ca cele mai importante meciuri ale etapei imediat următoare, cu implicații majore în configurația clasamentului, Dinamo—F.C. Argeș și S.C. Bacău—Universitatea Craiova, să înceapă la aceeași oră și să fie transmise alternativ la televiziune. E, credem, un punct de vedere pe care îl împărtășesc toți iubitorii fotbalului.

OMUL CARE JOACĂ

AmeținD în atitea fente

Așadar, „I.F.K. Göteborg" este calificată în finala „Cupei U.E.F.A."... Stadionul „Ullevi" din „orașul goților" a fost plin la tururile cu Valencia și Kaiserslautern, echipa suedeză scăpînd de obsesia falimentului cu care ne-a păcălit pe noi, împrumutînd numai pentru moment ceva din cozeria noastră. Este și singura echipă a actualului sezon al cupelor europene neînvinsă. Firesc, ne putem întreba în marea noastră nedumerire despre multe, ce enigme ascunde în ea această „sagă nordică", pentru că sînt convins că mult prea mulți colindători de zi cu zi ai fotbalului nostru nu o pricep nici acum, și nici nu o vor face nici în viitorul destul de apropiat. Dar să vă povestesc ceva mult mai expresiv, așa petrecîndu-se, ce poate spune totul despre felul în care continuăm noi să gustăm fotbalul pe care-l jucăm și pe acela pe care îl vedem la alții.

După ce eram foarte aproape să redităm un Blois la Göteborg, intrînd în ședință direct din aeroport, putînd pierde cu „4, 5—0"..., am reușit un 1—3 miraculos, dătător de speranțe pentru calificare tocmai prin felul în care cei din afară, și nu noi cei dinăuntru care ne-am simțit adversarul, au fost convinși să creadă că, la București, problema calificării va fi foarte simplă, constînd într-un 2—0 ușor de administrat, dacă nu și mai bine... Se știe, „blonzii trăpași" s-au jucat cu noi, și puteau să ne dea și mai mult decît singurul gol prin care au cîștigat și în cea de-a doua manșă. S-au făcut multe speculații, s-au argumentat multe rațiuni tactice demne de subiectul unor discuții libere la „școala de fotbal din Köln", în fine, totul părea clar. Se făcuseră greșeli... Era la îndemîna noastră explicarea proporțiilor evenimentului, dar nu și a existenței sale. După retur, unul din cei mai buni prieteni ai familiei mele, un om uluitor (coincidență, tot din Grichenland), mi-a bătut ca de obicei binevoitor la ușă. Priveam singur, certat de soartă, prin ceea ce poate fi străveziu într-un pahar de bere ce nu era „Tuborg". M-a luat direct așa precum i-e felul, parcă în numele sutelor de mii de pasionați ai fotbalului nostru pentru care vorbea : „Bine măi, Cornelucă, nu i-ați mînjit p-ăia ? Nu știau nimic, nu galibageau nimic cu Ea (mingea, desigur). M-am uitat la-nceput, sărea din ei ca din șipci, aveam ceva de tras pe post, n-am prea fost atent, dar n-am crezut că vă pot picta"... Am rămas, ca dealtfel în întreaga seară, tăcînd cu mine, nu mă puteam supăra pe el, omul care aduce soare numai prin zîmbetul cu care îmi închipui că-mi atacă prea rar soneria. Mă mai ia duminica, cînd sîntem liberi, la un meci de „B", despre care știe totul, dar m-au chinuit dureros atunci rațiunile umorului său unic, greu traductibil.

Păstrez pentru mine inexactitățile de altă natură prin care puteam preîntîmpina sifonarea eliminării lui Inter. Fondul este altul. Este vorba despre felul în care înțelegem, gustăm, simțim și dorim să se joace fotbalul nostru. Nici măcar nu sîntem conștienți de ceea ce sîntem capabili să facem pentru a evolua în concordanță cu incontestabilele calități de care dispunem. Nefiind capabili să ne dimensionăm pe noi, este normal să nu înțelegem de ce sînt capabili alții, cu atît mai mult cu cît ei sînt îndepărtați de fluxul nostru informațional cu care încercăm să-i pătrundem prea mult prin tăcere și liniște adevărată. Copiii noștri pronunță magic Pele sau Cruyff, neputînd întui ce ar fi putut însemna ca legendă un Dobrin sau Dumitrache antrenați și întreținuți așa precum le cerea menirea talentului cu care s-au născut. Lumea este încă prea mare pentru noi, dar și noi îi mărim dimensiunile ignorîndu-ne prin felul în care încă ne prezentăm în ea...

E o discuție lungă, plină de amănunte, pe care o continui mereu, de fiecare dată cu alte argumente potrivnice. Mă doare. Putem fi mult mai buni.

Lumea fotbalului nostru pare pornită să bălăcărească și acest final de sezon. În fond, își caută o nouă evadare. Aud spunîndu-se că punctele Craiovei la Scornicești, ca și remiza lui Dinamo la Vîlcea, au fost obținute înainte de a se apăsa pe ceasul de control și de a muta pionul... La bune nu ne putem gîndi de la-nceput. O luăm cu răul... Tac din nou despre echipa mea, pe care șutul lui Gîngu cu zece centimetri mai înăuntru o putea pedepsi în ultimul minut și vreau să cred că în preajma Oltului a fost vorba de o răbufnire oltenească de care oamenii lui Oblemenco sînt capabili prin valoarea lor atunci cînd se simt nedreptățiți, așa precum au fost. Rămași și în lupta Cupei, mai dormeau, deci nu-i interesul nostru, și nu înrăiau ca acum.

CORNEL DINU

„O perpetuare a tinereții noastre..."

Vă mai amintiți, stimate Adrian Păunescu ? Acestea erau cuvintele pe care vi le adresa, într-un bilet, un spectator din sală în timpul întîmplării de muzică și poezie a Cenaclului „Flacăra", în orașul nostru.

Aprilie 1982 — Marea Sală a Sporturilor și Culturii din Iași este gazda celebrei Gale—Flacăra 500. Un eveniment mult așteptat și dorit de ieșeni. Sîntem emoționați și fericiți — o fericire ce se traduce prin imensa noastră prezență, aici.

E o întîlnire cu muzica și cu o frîntură din veșnicie. Regăsirea produce revelația firească, ne amintim că viața are întotdeauna undeva, pregătit pentru noi, un moment solemn, înalt.

Întîmplarea de muzică și poezie a început. Întreaga sală vibrează în cîntec. Ne îndeamnă Poetul să trăim veșnic în acele clipe. Priveam atemporal scurgerea orelor. Ne contopeam cu minunații oameni de pe scenă, atît de simpli în comportamentul lor, dar giganți prin mesajul ce-l poartă pretutindeni.

Trăiam imensitatea spirituală a acestei întîlniri care leagă abstractul de sufletul omului. Pînă și firescul, în muzica cenaclului, devine sacră. Se cîntă într-un singur glas :

„Trăiască Ceaușescu, partidul și poporul
Trăiască România, trăiască tricolorul" !

Mulțumim poetului Adrian Păunescu și cîntărețului Alexandru Zărnescu pentru momentul unic, impresionant pe care l-au creat prin evocarea marelui Eminescu de care ne cuprinde și pe noi, adesea, un dor nesfîrșit, nestins. Valori, mari valori ale muzicii noastre tinere se întîlnesc într-o simbioză perfectă : marele poet Adrian Păunescu și compozitorii interpreți. Cîntă Rozina Cambos, Shalom Alehem ! Pace tuturor !

Cîntă Ioana și dansează graficianul Andrei A. Păunescu (copiii poetului) ; recunoaștem emoționați pe Marian Corjos, Gil Ioniță, grupul satiric „Mesaj", Mihaela Popescu... avem impresia că ne sînt alături de cînd pe pămînt sînt muzica și poezia.

Un cîntec dulce, cu accente lugubre, sfîșietoare, se înalță măreț către noi venind de dincolo de lume : frații Chiriac și mitul căprioarei răstignite cu ochii spre cer, către soare, sublimă în somnul ei etern.

Biletele sosite din sală se îngrămădeau morman pe masa de la care poetul Adrian Păunescu răspundea prompt și magistral stîrnind valuri de frenetice aplauze.

Trecuse de miezul nopții. Începea o nouă zi. Întreaga sală chema și rechema artiștii pe scenă. Cenaclul „Flacăra" continua, Gil Dobrică — fermecător și neastîmpărat își făcuse reapariția cu încă trei șlagăre internaționale. Dansau tinerii, se legănau tandru bătrînii, rîdea tinerețea cu ochi de copil strengar ce-a mai putut fura o asemenea clipă de la viață.

Văzîndu-i, ai fi spus că moarte nu există și nici nu va exista vreodată. Ne-am desprins greu de prietenii noștri. Întorcîndu-se spre casă, aveam inima atît de bogată, eram mai frumoși, mai buni și uitasem de toate relele. Am surprins în ochii fiului meu acea strălucire de fericire care ne este dată rareori în viață. Era prima noapte, din primăverile sale, pe care o dăruia cîntecului — cea mai înaltă revelație a frumosului. Mi-a rămas vie în minte scena în care îl ascultam fascinată pe poetul Adrian Păunescu recitînd despre Putna și Bucovina. Clopotele de la Putna, trezind amintirea marelui voievod, și-au prelungit dangătul în clopoței de argint care sunau la porțile copilărici mele. M-a cuprins un dor nebun de meleagurile natale și mi-am revăzut anii fragezi și pe cei adolescentini condensați într-un pastel scăldat de alte primăveri, în Bucovina. Și-au prins în sufletul meu să se-nchege versurile pe care inima mi le dicta în acea noapte, într-o sală fremătîndă de tinerețe :

Mă întorc din nou acasă,
Simt pămîntul că-mi vorbește,
Soarele-mi dezmiardă chipul
Iar pădurea îmi doinește.

Îmi vorbesc duios și sălcii
De pe maluri înverzite ;
Mi-am lăsat copilăria
Între flori de măr strivite.

Cerul, noaptea-i o himeră,
Ape murmură-n cascade,
Munții-și deapănă legenda
Brazii făuresc balade.

Simt în inimă un cîntec
Dintr-o unică poveste
Cu bluzon de nemurire
Pentru tot ce veșnic este.

Mă întorc iar pe aleea
Unde-i iarba grea și deasă
Și strîngînd în pumni pămîntul
N-aș mai vrea să plec de-acasă.

Este oare Cenaclul „Flacăra" capabil de asemenea transformări spirituale și chiar fiziologice ? Desigur. M-am simțit în acea noapte la fel de tînără ca studenții din jurul meu și m-am regăsit în fata cu codițe de altădată care cînta și dansa fericită nesimțind trecerea timpului peste ea. Am înțeles că acest cenaclu este o perpetuare a tinereții noastre.

Va înflori primăvara, va încolți grîul, va răsări, să miroasă văzduhul a pîine nouă ; să se făurească o nouă legendă despre oameni și cîntecele lor.

VICTORIA SIMONCA

Mult stimate Adrian Păunescu,

Vă scrie una din sutele de persoane care au participat la cenaclul de luni seara, din Fălticeni. Ați fost cu toții nemaipomeniți ! Este aproape incredibil, cum acel minunat grup de tineri (conduși de poetul Adrian Păunescu), grup modest, fără scenă și cortină, fără vestimentație multicoloră sau sclipitoare, doar cu talentul și chitara lor (și cu încă ceva, cu dragostea lor mare pentru om și viață), au reușit să fascineze o sală arhiplină, transformînd spectacolul într-un dialog continuu. Seara oferită de dumneavoastră ne-a luminat sufletul și cugetul, ne-a strecurat în inimă bunătatea pentru semeni, dragostea pentru viață, iubirea pentru natură, respectul pentru artă. În acea minunată seară de primăvară, cu miros de pămînt reavăn și cu copaci dați în floare, l-am cunoscut pe Adrian Păunescu : un Păunescu cu totul altul decît ce-ți oferea micul ecran ! Un Păunescu, care a rîs, a dansat, a recitat, a cîntat, a plîns !

AMARIEI ANGELA-ELVIRA
— medic —
15 aprilie 1982, Fălticeni

Stimate Adrian Păunescu,

Tocmai am citit emoționanta scrisoare a unei eleve din Tulcea și m-am gîndit că poate o asemenea scrisoare venită din Cîmpulung Moldovenesc v-ar determina să includeți și orașul nostru pe lista localităților ce găzduiesc Gala Flacăra 500. Îmi pare rău că nu pot scrie o asemenea scrisoare și că nu reușesc să exprim în cuvinte cît de mult înseamnă cenaclul pentru noi, tinerii din Cîmpulung. Orășelul nostru nu are prea multe evenimente culturale și venirea cenaclului a constituit un eveniment de vîrf despre care s-a vorbit mult și încă se mai vorbește. A fost un spectacol extraordinar care ne-a făcut, pe toți cei prezenți, să ne simțim cu adevărat tineri, tineri nu ca vîrstă biologică, ci ca vîrstă spirituală. Cenaclul Flacăra mi se pare un eveniment cu totul original în peisajul cultural al țării, un spectacol eliberat de prejudecățile potrivit cărora scena se termină acolo unde începe spațiul rezervat spectatorilor, un spectacol unde s-a înlăturat în sfîrșit acel perete invizibil ce despărțea scena de restul sălii de spectacol, un spectacol al dăruirii maxime din partea artiștilor, dar și a majorității spectatorilor, un spectacol al valorii individuale și colective, unde fiecare component al cenaclului ar putea constitui cu succes capul de afiș al oricărui alt spectacol. Cred că cea mai plastică definiție a cenaclului a fost dată în cadrul unei cronici de Victor Socaciu parcă. El vedea cenaclul ca pe un ansamblu de cărămizi, în general aceleași, care capătă în cadrul fiecărei întîmplări de muzică și poezie (ce frumos ați denumit spectacolele cenaclului) o altă formă. Ceea ce nu a spus Socaciu și țin eu să spun, nu pentru că scrisoarea vă este adresată dumneavoastră, ci pentru că așa gîndesc eu și sînt sigură că nu numai eu, ci și mulți alții, este că dumneavoastră sînteți liantul care unește aceste elemente, dumneavoastră sînteți constructorul ce dă formă și unitate spectacolului. Probabil că toți membrii cenaclului contribuie la aceasta, altfel nici nu s-ar putea, dar meritul dumneavoastră e incontestabil, chiar dacă unii au încercat să-l conteste, și este unanim recunoscut, chiar dacă unii omit voit recunoașterea sa. Este imposibil să vorbești despre cenaclu, fără a vorbi despre sufletul cenaclului, despre conducătorul său.

Între prima și a doua întîmplare susținută de cenaclu la Cîmpulung, s-a scurs un an. Vă rugăm să nu lăsați să se scurgă încă unul pînă la următoarea întîmplare. Eu, în numele colegilor mei, vă adresez cu anticipație un „Bun venit la Cîmpulung, cenaclu !".

Radiocenaclul este o emisiune foarte reușită, care satisface dorința de folk a tinerilor, de muzică tînără, în general. Țin să-mi exprim și eu părerea în legătură cu problema ridicată de corespondentul din Călărași. Sînt de acord cu cele spuse de dumneavoastră. Istoria a demonstrat de suficiente ori că un popor nu poate și nu trebuie să vietuiască izolat de celelalte popoare. Să nu fim atît de obtuzi încît să-i refuzăm pe Beatles doar pentru că sînt englezi. Prin remarcabilii ei reprezentanți, prin extraordinarele ei cîntece, muzica folk românească are un mesaj de transmis lumii. Și dacă alte rețele de radio, de televiziune nu ne solicită, este poate datorită faptului că nu ne cunosc îndeajuns și ar trebui să venim în întîmpinarea lor, făcîndu-ne cunoscuți. Folkul românesc va plăcea în străinătate, fapt recent demonstrat prin impresia produsă ziariștilor străini prezenți la un spectacol al cenaclului. Și de vreme ce odată muntele și-a trimis reprezentanții la Mahomed, mi se pare normal ca în continuare să se deplaseze Mahomed spre munte, sînt, deci pentru un turneu al cenaclului în străinătate, care ar aduce mari servicii muzicii folk românești. Mesajele cîntecelor folk românești sînt minunat transpuse în versuri și e păcat că majoritatea virtualilor spectatori străini nu vor putea recepta integral acest mesaj.

CORINA ABRAMOVICI,
Cîmpulung Moldovenesc,
24 III 1982

Către Cenaclul Flacăra, Piața Scînteii 1 — București.

Știam că peste tot ați fost minunați, ne-ați convins și sperăm să fiți măcar la fel și de acum înainte. Vă mulțumim pentru clipele de neuitat pe care ni le-ați oferit și pe care nu le-am putut răsplăti decît cu aplauze. Vă mulțumim că ne-ați făcut să ne simțim cu adevărat oameni fericiți. CRISTEA IONA ȘI BLĂNARU MANUELA, *Succava.*

Iubiți membri ai Cenaclului Flacăra,

Iată că după o absență îndelungată din fața publicului ieșean v-ați întors în vasta capitală a Moldovei, la fel de curați și profunzi cum vă știam. Pecetea timpului asupra voastră [illegible] putut exercita drepturile și a lăsat [illegible] iterate dorința fierbinte de a face artă, [illegible] a ne face pe noi mai buni și mai drepți, de a ne da dreptul la fericire și a ne găsi fericirea.

În această memorabilă seară de 9 aprilie 1982, alături de voi, care, printr-o muncă titanică, aș putea spune (învingînd oboseala acestui lung turneu sub egida Galei 500), printr-un superb spectacol oferit de-a lungul celor 480 minute, ne-ați ajutat să extragem pulberea fină a aurului, numită fericire. Da ! Fericiți că trăim într-o țară nouă (deși veche de peste două milenii), liberă, înfloritoare — fericiți că sîntem tineri și ne putem bucura de aceste frumoase daruri oferite de țara noastră și de conducătorul ei iubit. Fericiți că vă putem auzi în liniște și pace, într-o țară a liniștii și păcii, într-o țară ai cărei copii învață să se joace cu porumbeii albi, nu cu soldați de plumb și cai de lemn, într-o țară în care pacea e lucrul cel mai de preț (...)

Membrii Cenaclului Flacăra, aflați în sala sporturilor din Iași, continuă frumusețea spectacolului început cu cîteva ore în urmă. Cîte... Nimeni nu mai știe, sau nu vrea să știe, toți ar vrea să dureze o veșnicie. Refuză să gîndească că mai au altă casă, decît cea din mijlocul Cenaclului Flacăra.

Extazierea sufletelor noastre [illegible] cu Ducu Bertzi și cu părerea de rău că atunci cînd s-a împărțit norocul, noi, publicul ieșean, am fost cei care am primit cu paharul, care bineînțeles, nu a fost plin și deci întîlnirea noastră cu Cenaclul Flacăra nu poate fi în fiecare zi, ci o dată la cîțiva ani. Ar fi fost prea frumos să poată fi adevărat, dar oricum vă mulțumim, iubite Cenaclu Flacăra, că o seară ne-ați făcut să fim mai buni, mai frumoși, mai tineri și împreună să facem acest frumos spectacol care mult timp va rămîne în sufletele noastre (...) Dar cum întotdeauna cînd te aștepți mai puțin, cînd ești mai plin de sine, cînd ai devenit mai bun, se produce inevitabilul. Și această minunată și memorabilă seară, ajunge la final după 480 de minute. Luminile se sting și Sala sporturilor din Iași rămîne în întuneric, noi cu frumusețea și emoția spectacolului în suflete și cu această frumoasă amintire a zilei de 9 aprilie 1982, pînă la o nouă întîlnire, așa cum ne-ați promis. Vă așteptăm cu dragoste la Iași și la revedere !

CARMEN SIMION, electronistă — Întreprinderea Tehnoton, Iași.

Mulțumim Televiziunii *pentru modul în care a selecționat și înfățișat simbăta seara, pe micul ecran, suita de fragmente din spectacolul prezentat la Iași de Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra. A fost o emisiune plină de prospețime, legată printr-o inspirată regie de montaj, ce a restituit publicului larg o imagine foarte apropiată de ceea ce înseamnă act de cultură și spirit revoluționar în acest larg colocviu al tinerilor.*

Flacăra

Cenaclul Flacăra în zilele următoare

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, **organizat de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, anunță :**

GALA FLACĂRA 500

se încheie cu un turneu în Banat, Transilvania și Dobrogea în următoarele zile :

3 mai – Timișoara, **Sala Olimpia** ■ 4 mai – Arad, **Sala Polivalentă** ■ 5 mai – Oradea, **Sala Sporturilor** ■ 6 mai – Cluj-Napoca **Sala Sporturilor** ■ 7 mai – Alba-Iulia, **Casa de cultură a sindicatelor** ■ 8 mai – Făgăraș, **Casa de cultură a sindicatelor** ■ 9 mai – Brașov, **Sala sporturilor** ■ 11 mai – Constanța, **Sala Sporturilor** ■ 12 mai – Medgidia, **Sala Sporturilor** ■ 13 mai – Cobadin, **Căminul cultural** ■ 14 mai – Mangalia, **Casa de cultură** ■ 15 mai – Constanța, **Sala Sporturilor.**

Ora de începere, 18.

Stimate domnule ADRIAN PĂUNESCU

Am fost foarte impresionate de acest spectacol dedicat tinerilor din țara dumneavoastră.

Am venit în România acum o săptămînă în vizită la niște rude din București. La îndemnul lor am venit la acest spectacol care este un frumos dar făcut Primăverii.

Am vrea și noi asemenea spectacole la noi, în care tinerii să fie ascultați și mai ales înțeleși. Acolo, societatea le promite multe dar face mai puține.

Sperăm că ne-am exprimat destul de corect în vechea noastră limbă latină.

Flomina și Rosemarie T. — R.F.G.

Flacăra **Redacția :** București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică **(Nicolae Grigore-Mărășanu,** Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, George Arion) – 14 57, 25 66 ; Secția cultură-învățămînt **(Ilie Purcaru,** Victor Niță, Adrian Dohotaru, Tania Radu, Mihai Pelin) – 26 00, 25 60 ; Secția scrisori, probleme cetățenești **(Răzvan Bărbulescu,** Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Buneo, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) – 25 58, 21 30 ; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto **(Ovidiu Ioanițoaia,** Dan Bîrlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balacciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cușnarencu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Mănecan, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu, Sorin Postolache) – 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42 ; **Secretar responsabil de redacție – Nicolae CRISTACHE** – 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50 ; **Redactor șef adjunct – Nicolae ARSENIE** – 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28 ; **Redactor șef** – 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136–137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505